SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca

Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca

D'acord amb el Decret 12/2015, de 2 de juliol, de la presidenta del Govern de les Illes Balears, pel qual s'estableixen les competències i l'estructura orgànica bàsica de les conselleries de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca està estructurada de la manera següent:

1. Secretaria General
2. Direcció General de Recursos Hídrics
3. Direcció General d'Educació Ambiental, Qualitat Ambiental i Residus
4. Direcció General d'Espais Naturals i Biodiversitat
5. Direcció General d'Agricultura i Ramaderia
6. Direcció General de Pesca i Medi Marí

D'altra banda, dins la Conselleria està integrada la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears, com a òrgan col·legiat assimilat en rang a un òrgan directiu.

Direcció General de Recursos Hídrics

La Direcció General de Recursos Hídrics ha assolit en el passat exercici de 2016 un seguit d'objectius molt importants:

1. Ha aprovat la revisió del Pla Hidrològic de les Illes Balears corresponent al segon cicle (2015-2021), mitjançant el Reial decret núm. 71/2015, de 17 de juliol, pel qual s'aprova el Pla Hidrològic de la Demarcació Hidrogràfica de les Illes Balears (BOE núm. 171, de 18 de juliol de 2015), en compliment del que preveu l'article 89 del Reglament de planificació hidrològica (Reial decret 907/2007, de 6 de juliol, mitjançant el qual s'aprova el Reglament de la planificació hidrològica).

2. Ha iniciat el procediment d'elaboració d'una disposició de caràcter reglamentari mitjanant la qual es declara la situació de sequera extraordinària a l'illa d'Eivissa i s'adopten les mesures urgents i excepcionals de gestió dels recursos hídrics per pal·liar-ne i corregir-ne els efectes.

3. Ha elaborat els mapes de perillositat i riscs d'inundacions de les àrees amb risc potencial significatiu d'inundació (ARPSI), que tenen en compte els tres nivells de probabilitat estadística d'ocurrència de la inundació: probabilitat alta d'inundació, associada a un període de retorn de deu anys; probabilitat mitjana d'inundació, associada a un període de retorn de cent anys, i probabilitat baixa o de nivell extrem d'inundació, per a períodes de retorn de cinc-cents anys. Tot això, encaminat a l'elaboració del Pla de Gestió del Risc d'Inundació de la Demarcació Hidrogràfica de les Illes Balears, aprovat mitjançant el Reial decret 159/2016, de 15 d'abril.

Pel que fa als distints serveis que componen la Direcció General, s'han encarregat de les actuacions següents:

Servei de Construcció

Actuacions relatives a la conservació de la xarxa hidrològica i prevenció i defensa contra les inundacions a totes les illes. També s'ha continuat amb l'objecte de millorar el proveïment d'aigua en alta a diverses poblacions per mitjà de l'empresa pública ABAQUA.

Servei d'Aigües Subterrànies

S'encarrega dels tràmits per resoldre les sol·licituds d'autorització d'explotació d'aigües subterrànies, de perforació de sondejos i d'instal·lacions elèctriques de baixa tensió per a les instal·lacions d'elevació d'aigua.

També es fa càrrec de la tramitació de les sol·licituds d'inclusió de pous en els catàlegs d'aigües privades, dels expedients de posada en servei d'instal·lacions d'extracció d'aigua, amb la visita prèvia de reconeixement, i de lelaboració de plànols i llistes de pous i sondejos per a organismes públics i privats.

Servei d'Aigües Superficials

Aquest Servei es fa càrrec dels tràmits per resoldre les sol·licituds d'autorització d'obres i activitats a zones de policia de torrents, zones de servitud, zones de domini públic hidràulic i zones inundables, i també de l'elaboració d'informes preceptius per a la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears i altres organismes, com consells insulars, ajuntaments i direccions generals de les distintes conselleries.

Servei d'Estudis i Planificació

Aquest Servei elabora els documents necessaris per a la planificació hidrològica i emet els informes preceptius per a la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears i per a altres organismes, com consells insulars, ajuntaments i direccions general de les distintes conselleries.

Laboratori de l'Aigua

El Laboratori de l'Aigua s'encarrega del programa Caracterització de la qualitat de les aigües d'espais naturals i subterrànies i també de l'organització d'exercicis d'intercomparació entre laboratoris INLABAG.

Servei de Sanejament i Qualitat de les Aigües

Una partida molt important del pressupost de la Direcció General de Recursos Hídrics es destina a la tramitació i la gestió dels expedients d'indemnització del cànon de sanejament derivat del Decret legislatiu 1/2016, de 6 de maig, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei 9/1991, de 27 de novembre, reguladora del cànon de sanejament d'aigües. El cànon grava l'abocament d'aigües residuals manifestat per mitjà del consum real, potencial o estimat d'aigües de qualsevol procedència, llevat de les aigües pluvials recollides a aljubs o cisternes.

Secció jurídica

Aquesta Secció s'encarrega de les tasques que s'indiquen a continuació, entre d'altres:

1. L'assessorament jurídic, en un sentit ampli, a la mateixa Direcció General i als serveis que la integren.

2. L'assessorament jurídic als administrats, segons les demandes o amb relació a la tramitació dels expedients en els quals són part afectada o interessada.

3. L'emissió d'informes jurídics relacionats amb:

Matèries pròpia del domini públic hidràulic.
Tramitació de qualsevol tipus de recurs.
Projectes d'elaboració de normativa.
Requeriments judicials sobre expedients contenciosos.

Projectes d'elaboració de normativa d'altres conselleries.

4. Tramitació dels expedients següents:

Diligències prèvies (AD)
Expedients sancionadors (SJ)
Expedients de restitució del domini públic hidràulic (DPH)
Comunitat de regants (CR)
Expedients d'expropiació (EP)
Expedients de responsabilitat patrimonial (RP)
Expedients de revisió d'ofici (RO)
Expedients de venda patrimonial (VP)

Direcció General d'Educació Ambiental, Qualitat Ambiental i Residus

Aquesta Direcció General ha dut a terme les accions següents:

1. En matèria d'educació ambiental

Ha continuat donant suport al Programa de centres ecoambientals.

S'han mantingut els serveis educatius als equipaments d'educació ambiental lligats al Servei d'Educació Ambiental, com són Can Salas-sa Petrolera, el Centre de Recursos d'Educació Ambiental (CREAIB) i el Centre d'Interpretació dels Amunts.

S'ha posat a disposició del públic una àmplia oferta educativa, amb activitats adreçades a tots els nivells educatius, des d'infantil fins a secundària. També es disposa d'un blog i una pàgina web activa del Servei d'Educació Ambiental.

Dintre el marc de l'Estratègia Balear d'Educació Ambiental, s'han duit a terme activitats de formació.

El Servei d'Educació Ambiental també va participar en campanyes i esdeveniments com El dia mundial del medi ambient, IV campanya Prevenir és Actuar, Ni un foc al bosc.

2. En matèria de qualitat ambiental

Gestió, manteniment i promoció del Registre EMAS i de l'Etiqueta Ecològica Europea.

Tramitació de certificats de convalidació d'inversions ambientals.

Gestió del Punt d'Informació Ambiental (PIA): informació ambiental relativa al serveis de sol·licituds i dels serveis addicionals amb la finalitat d'oferir el servei d'informació ambiental de la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca.

Col·laboració amb la Xarxa Europea d'Informació i Observació Mediambiental (EOINET).

Elaboració de l'informe sobre l'estat del medi ambient. Impuls, seguiment i valoració de l'Agenda Local 21 dels municipis de les Illes Balears.

Foment de la lluita contra la contaminació atmosfèrica.

Entre el mesos de gener i d'agost de 2015 (fins que s'aprovà el Decret 25/2015), es varen dur a terme activitats per millorar el coneixement que es té sobre el canvi climàtic (base científica) i activitats per reduir les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle a les Illes Balears (mitigació), amb la participació als projectes Life WaterReuse i Life Reusing Posidonia.

3. En matèria de residus

S'ha començat la redacció de l'Avantprojecte de la llei de residus i sòls contaminats de les Illes Balears, que serà la primera llei autonòmica en aquesta matèria.

Tramitació referent als sistemes de responsabilitat ampliada del productor, amb la tramitació de la documentació, propostes de renovació, entre d'altres.

Autoritzacions per a la producció i la gestió de residus. També s'han assessorat altres departaments de la Conselleria, com la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears.

Inspecció i sanció en matèria de residus.

Altres actuacions, com el desenvolupament de la plataforma de l'Administració electrònica eSIR o la tramitació de subvencions en el marc dels programes FEDER i PEMAR.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca

Direcció General d'Espais Naturals i Biodiversitat

S'ha començat la redacció de l'Avantprojecte de llei de declaració del Parc Natural des Trenc-Salobrar de Campos.

També s'han duit a terme les actuacions següents:

1. En matèria de gestió d'espais naturals

El Departament de Medi Natural, juntament amb els directors del paratges i els serveis d'Espais Naturals i de Projectes d'Espais Naturals, han duit a terme les actuacions que figuren a continuació.

El Departament de Medi Natural ha impulsat l'execució de les actuacions de control de la gestió de l'ús públic als espais naturals protegits.

El Servei de Projectes d'Espais Naturals s'ha encarregat de:

La tramitació dels expedients de subvencions públiques amb càrrec als pressupostos generals de l'Estat a les àrees d'influència socioeconòmica del Parc Nacional Maritimoterrestre de l'Arxipèlag de Cabrera per mitjà de convenis de col·laboració entre la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient i Territori i els ajuntaments de ses Salines i de Palma.

El Conveni de col·laboració entre la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca, mitjançant l'Institut Balear de la Natura (Ibanat), i l'Ajuntament de ses Salines per a inversions en les infraestructures del municipi i en activitats de divulgació del Parc Nacional Maritimoterrestre de l'Arxipèlag de Cabrera, any 2015.

El Conveni de col·laboració entre la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca, mitjançant l'empresa pública Ibanat, i l'Ajuntament de Palma per a inversions i activitats de divulgació del Parc Nacional Maritimoterrestre de l'Arxipèlag de Cabrera, any 2015.

El seguiment del Conveni de col·laboració entre la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient i Territori i el Club Pollentia Resort, SL, a fi de contribuir activament en les accions de manteniment, conservació, restauració d'hàbitats i espècies de la Reserva Natural de s'Albufereta. Fins al novembre de 2015 el Servei de Projectes d'Espais Naturals, per mitjà de l'Ibanat, va coordinar l'execució de les tasques determinades en el Conveni.

La tramitació i el seguiment dels convenis signats entre el Govern de les Illes Balears i la Fundació la Caixa per al desenvolupament d'actuacions de conservació de la biodiversitat als espais naturals protegits. Durant el 2015 es va tramitar la finalització del setè Conveni signat l'any 2014 i la presentació de les noves propostes d'actuació als espais naturals protegits per al vuitè Conveni, el qual es va signat el 16 de desembre de 2015, amb un pressupost total de 400.000 euros per a disset projectes.

L'elaboració i la presentació dels projectes relacionats amb la gestió dels espais de rellevància ambiental de les Illes Balears a diferents convocatòries d'ajudes de la Unió Europea (Interreg, Life, Feder, Feader) per aconseguir finançament per a les tasques de seguiment i conservació dels hàbitats i de les espècies inclosos en els espais que formen part de la Xarxa Natura 2000.

Actuacions de gestió per a la conservació dels espais naturals protegits: actuacions i projectes per garantir la recuperació i la conservació dels hàbitats i de les espècies, per a la conservació de la biodiversitat amb especial atenció a les espècies més valuoses, i control d'espècies invasores a diferents espais naturals protegits. Gestió hídrica de ses Albuferes.

Actuacions de manteniment dels espais naturals protegits: actuacions, per mitjà de l'Ibanat i controlades pels directors dels espais naturals, per mantenir operatives totes les infraestructures i els equipaments dels espais naturals protegits (senyalització, itineraris, aguaits, camins i edificis, etc.).

Control de la gestió de l'ús públic als espais naturals protegits:

· Manteniment i millora dels serveis que els espais naturals protegits ofereixen als visitants (activitats d'agenda, publicacions, control de l'elaboració i l'execució d'activitats d'educació ambiental, etc.).
· Tramitació d'autoritzacions per a activitats i proves esportives, pesca submarina, reportatges fotogràfics i filmacions, treballs d'investigació, voluntariat, etc., dins l'àmbit dels espais naturals protegits (Parc Natural de Llevant, Parc Natural de s'Albufera de Mallorca, Reserva Natural de s'Albufereta, Parc Natural de s'Albufera des Grau, Parc Natural de ses Salines d'Eivissa i Formentera i Reserva Natural des Vedrà).

Actuacions d'investigació i seguiment dels espais naturals protegits: aprofundiment en els coneixements de les espècies i dels hàbitats presents als espais naturals protegits, avaluació de les amenaces existents i dels efectes de les accions de gestió mitjançant el seguiment de la qualitat de les aigües, seguiment de la biodiversitat, presa de dades i estudi de població de diferents espècies, o execució d'accions per afavorir la reintroducció d'espècies animals i vegetals en els espais naturals protegits (menjadors, nius, etc.).

El Servei d'Espais Naturals s'ha encarregat de les actuacions següents:

Actuacions de gestió per a la conservació dels espais naturals protegits: actuacions i projectes per garantir la recuperació i la conservació dels hàbitats i els paisatges i per conservar la biodiversitat, amb especial atenció a les espècies més valuoses; control de la vegetació al·lòctona invasora del Parc Natural de Mondragó; col·laboració i direcció tècnica en la redacció del Pla d'Ordenació dels Recursos Naturals (PORN) de Mondragó, i suport tècnic en l'elaboració dels plans de gestió de la Xarxa Natura 2000.

Manteniment dels espais naturals protegits: per mitjà de l'Ibanat i controlades pel director del Parc Natural de Mondragó, accions necessàries per mantenir operatives les infraestructures i els equipaments dels espais naturals protegits (senyalització, itineraris, aguaits, camins i edificis, etc.). També s'ha executat el canvi de la caseta de les eines de les instal·lacions del Parc.

Control de la gestió de l'ús públic als espais naturals protegits. Mantenir i millorar el servei que ofereixen els espais naturals protegits als visitants (control de les activitats d'agenda, publicacions, control de l'elaboració i l'execució d'activitats d'educació ambiental, etc.). S'han tramitat autoritzacions per a activitats i proves esportives, pesca submarina, reportatges fotogràfics i filmacions, treballs d'investigació, voluntariat, etc.) dins l'àmbit del Parc Natural de Mondragó.

Actuacions d'investigació i seguiment dels espais naturals protegits, com ara millorar el nivell dels coneixements sobre les espècies i els ecosistemes presents en el Parc Natural de Mondragó o permetre l'avaluació de les amenaces existents i dels resultats de les accions de gestió. S'han fet actuacions de seguiment de la biodiversitat, accions per afavorir la reintroducció d'espècies animals i vegetals als espais naturals protegits (menjadors, nius, revisió de caixes niu, etc.) i el seguiment de la tortuga marina.

2. En matèria de gestió forestal, s'han duit a terme les actuacions destinades a la consecució dels objectius establerts en matèria de conservació i gestió dels recursos forestals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, especialment per a la defensa contra els incendis forestals, i actuacions de foment de l'ús sostenible dels recursos forestals. En aquest sentit destaquen:

El Contracte dels diferents mitjans aeris d'extinció per a la defensa contra els incendis forestals en tot l'àmbit balear, que es concreta a mantenir a disposició de l'operatiu de la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca dos avions de càrrega en terra, un avió de coordinació i observació i quatre helicòpters d'extinció, mitjançant els quals es cobreixen els períodes de disponibilitat en base i les missions de vigilància i extinció d'incendis (transsectes de vigilància aèria, transport de brigades helitransportades i intervencions d'atac directe als fronts d'incendi forestal).

Actuacions de conservació del medi natural balear que preveu la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca, tant en el domini públic forestal com a la resta de l'àmbit i del sector forestal.

3. En matèria de protecció d'espècies, s'ha assumit:

El manteniment de l'estat de conservació de les espècies silvestres de la fauna i la flora de les Illes Balears en compliment de la normativa balear, estatal o europea, amb especial atenció a les catalogades o protegides per la llei i que no són objecte d'atenció d'altres serveis.

La gestió de les espècies exòtiques invasores i altres de conflictives.

Actuacions de tramitació i aprovació de l'Àrea Biològica Crítica de ses Fontanelles.

La tramitació del Decret d'alimentació de carronyaires amb restes d'animals de ramaderia (pendent d'aprovació).

El manteniment de la Llista d'espècies protegides i del Catàleg d'espècies amenaçades.

El manteniment del Banc de dades d'avaraments de cetacis i tortugues marines.

La direcció tècnica de campanyes de control i erradicació d'espècies de fauna invasora, executada pel Consorci per a la Recuperació de la Fauna de les Illes Balears (Cofib), i de flora invasora, a càrrec de l'Ibanat.

La gestió administrativa del Servei.

El funcionament del Cofib a les quatre illes.

La contribució al funcionament del Jardí Botànic de Sóller, amb les aportacions que pertoca a la Fundació que el gestiona.

4. En matèria de sanitat vegetal:

Tasques de seguiment i control de plagues forestals.

Actuacions de protecció d'alzinars i regeneració del bosc de Menut.

Establiment de la xarxa d'avaluació i seguiment de dany a les masses forestals de les Illes Balears.

Mesures de control biològic del perforador del garballó.

Xerrades informatives i tramitació ordinària de petició d'informació dels organismes locals.

5. En matèria de planificació, el programa dels espais de rellevància ambiental (espais naturals protegits i espais protegits Xarxa Natura 2000) està format per quatre eixos principals, i també preveu les actuacions de competència del Govern de les Illes Balears amb relació a les àrees protegides per instruments internacionals (Conveni Ramsar, Zepim, reserves de la biosfera, etc.). Són:

La planificació i la declaració d'espais protegits, que comporten la tramitació dels procediments per a la declaració dels espais de rellevància ambiental i l'elaboració dels plans d'ordenació de recursos naturals, dels plans rectors d'ús i gestió (PRUG) i de la resta dels instruments o plans de gestió dels espais de rellevància ambiental declarats a les Illes Balears. S'ha elaborat una nova proposta de PORN de Mondragó i unes directrius sobre la planificació i la gestió dels espais naturals protegits, i s'ha organitzat una jornada de participació per als tècnics de la Direcció General.

El seguiment i la gestió dels espais protegits sota la figura de Xarxa Natura 2000: estudis, cartografia, avaluació i seguiment de l'estat de conservació dels hàbitats i de les espècies d'interès comunitari i restauració o millora, si s'escau.

L'elaboració d'informes i la sensibilització del públic sobre els valors ambientals dels espais de rellevància ambiental; també actuacions informatives ordinàries de promoció de la participació ciutadana en els processos de planificació i la informació i la sensibilització del públic sobre els valors ambientals i els beneficis de la protecció dels espais naturals.

6. En matèria de sancions i activitat jurídica

Algunes de les tasques específiques d'aquesta Direcció General inclouen la recepció de les denúncies de part i d'ofici i la tramitació dels expedients d'infracció i sanció en les matèries especificades en el primer paràgraf. Així mateix, s'instrueixen els expedients de responsabilitat patrimonial derivats de les competències en espais naturals. Durant l'any 2015 es van tramitar més de 500 expedients sancionadors.

Participació en el procés de redacció de la modificació de l'esborrany de l'Avantprojecte de llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears.

Comunicacions judicials ordinàries.

Direcció General d'Agricultura i Ramaderia

Aquesta Direcció General d'Agricultura té assumides totes les competències en matèria d'agricultura i ramaderia. Per executar-les, a més dels Serveis que s'indiquen a continuació, té com a organismes propis d'actuació les empreses públiques Serveis de Millora Agrària, SA, (SEMILLA) i Fons de Garantia Agrària i Pesquera de les Illes Balears (FOGAIBA).

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca

Durant l'any 2016 s'ha de destacar:

1. Servei d'Agricultura

Prevenció, lluita i control de plagues, especialment del morrut roig de les palmeres (Rhynchophorus ferrugineus), Xylella fastidiosa, Bursaphelenchus xylophilus, Pomacea insularum i Epitrix sp.

Foment de la sanitat vegetal del fons de lluita contra plagues del Ministeri d'Agricultura i Pesca, Alimentació i Medi Ambient i de la Unió Europea: gestió de fons per a la lluita, la prevenció i el control de les principals plagues de quarantena establertes per l'Organització per a la Protecció de les Plantes Europees i de la Mediterrània (EPPO).

Ús sostenible dels plaguicides: inspeccions de la maquinària de tractaments fitosanitaris, tal com estableixen el Reial decret 1702/2011 i la Directiva 2009/128, prioritzant els operadors de producció integrada; implantació de l'aplicació informàtica del Registre oficial de productors i operadors (ROPO) i execució dels programes de vigilància de la seguretat alimentària encomanats pel Ministeri d'Agricultura i Pesca, Alimentació i Medi Ambient (Pla de vigilància de la comercialització de productes fitosanitaris i Pla de vigilància d'utilització de productes fitosanitaris a les empreses de tractaments i les explotacions agrícoles).

Registre vitícola.

Producció integrada: verificació de l'acreditació de la producció integrada que han fet els productors acollits al Consell Regulador i actualització de les normes tècniques de producció integrada publicades.

Pla de control d'organismes modificats genèticament (OMG).

Publicació de llibres i tríptics sobre producció i sanitat vegetal.

2. Servei de Qualitat Agroalimentària

Es va elaborar l'estudi estadístic de la producció i la comercialització d'aliments amb denominació de qualitat de les Illes Balears, amb el qual es determinà que es van comercialitzar 11.395 tm, la qual cosa representa un increment d'un 6.51 %, amb una facturació de més de 71,6 MM (+ 8,42 %).

El Servei de Qualitat Agroalimentària va dur a terme les tasques de control i certificació de les denominacions d'origen Oli de Mallorca i Oliva de Mallorca i de les indicacions geogràfiques protegides Ensaïmada de Mallorca, Palo de Mallorca, Herbes de Mallorca, Hierbas Ibicencas i vins de la terra (Illes Balears, Mallorca, Ibiza, Formentera i Serra de Tramuntana i Costa Nord).

Es van aplicar tres plans de control: qualitat comercial d'aliments i mitjans de producció, aliments amb denominació de qualitat de les Illes Balears i comercialització d'aliments amb denominació d'origen protegida (DOP), indicació geogràfica protegida (IGP) i especialitat tradicional garantida (ETG) en el mercat de les Illes Balears.

L'any 2016 la Inspecció de Fraus Agroalimentaris va dur a terme 875 actuacions en total.

3. El Servei de l'Institut de Recerca i Formació Agrària i Pesquera de les Illes Balears (Irfap) s'ha fet càrrec de les actuacions següents:

Programa de foment de recursos humans en investigació agrària i pesquera, en coordinació amb l'Institut Nacional d'Investigació i Tecnologia Agrària i Alimentària (INIA): durant el 2016 s'ha augmentat la massa crítica d'investigadors en matèria agrària i pesquera de l'Irfap amb la contractació de nous investigadors. Han acabat els contractes de dos investigadors en formació: el primer, en matèria d'avaluació del virus de vinya, i el segon, en producció aqüícola.

Ampliació i implantació del banc de garrover i ametller a la finca de Son Real.

Noves sol·licituds de registre per a la protecció de varietats tradicionals.

Desenvolupament del Programa de col·laboració en finques experimentals de fruiters, ametllers, garrovers i cereals.

Gestió del servei d'anàlisi de sòls, foliar i aigües per al sector agrari.

Certificació oficial de llavors de cereals i hortícoles.

Pla anual de formació en el sector agrícola.

Caracterització de varietats a la finca de sa Canova.

Edició d'una publicació i transferència d'informació per mitjà del web de l'Irfap.

Reedició de llibres i noves publicacions.

4. Servei de Ramaderia

S'ha fet el manteniment de les aplicacions del sistema global d'informació (SGI) de la Conselleria gestionades per la Direcció General. Aquest manteniment va incloure les aplicacions informàtiques dels serveis d'Agricultura, Pesca i Ramaderia.

Adquisició de material fungible per a la identificació bovina.

El Servei de Ramaderia dissenya programes de vigilància, control i erradicació de malalties amb incidència econòmica en la ramaderia o amb possible incidència en la salut pública. Per elaborar aquests programes es tenen en compte els programes nacionals aprovats i la normativa europea, nacional i autonòmica. Una vegada s'han elaborat els programes, el director general d'Agricultura i Ramaderia els aprova, i l'empresa pública Semilla n'executa una gran part.

Aquests programes fan referència a:

Encefalopaties espongiformes transmissibles.
Campanyes de sanejament d'oví/cabrum i boví.
Control sanitari del porc.
Programa de vigilància i control de la llengua blava.
Programa de vigilància de la influença aviària.
Vigilància i control de la salmonel·losi.
Malaltia hemorràgica del conill i mixomatosi.
Vigilància activa de la fauna silvestre.
Programa de vigilància passiva de la febre del Nil occidental.

Les normatives europea, nacional i autonòmica estableixen els controls obligatoris per a les activitats relacionades amb la ramaderia, la sanitat i la producció animal. Per això es va fer el Projecte per al desenvolupament dels programes d'inspecció i control del Servei de Ramaderia que s'indiquen a continuació:

Programa de control d'higiene de la producció primària ramadera.

Programa nacional de control oficial de l'ús racional dels medicaments veterinaris i de control dels seus residus en la producció primària.

Pla nacional de investigació de residus (PNIR).

Pla de control de benestar animal.

Pla de control de l'alimentació animal.

Sistema d'alerta ràpida per a productes destinats a l'alimentació animal.

Pla de control d'identificació animal.

D'altra banda, el Servei s'ha fet càrrec de les actuacions següents:

Pel que fa a les agrupacions de defensa sanitària (ADS), s'han presentat, i la Direcció General els ha aprovat, un cop revisats pel Servei de Ramaderia, vint-i-tres programes sanitaris, dels quals setze son de oví/cabrum, un de cabrum de llet, quatre de boví i dos de porquí. S'han rebut i processat les dades de les actuacions dels programes sanitaris de les ADS corresponents al primer, segon i tercer quadrimestres de l'any. Aquests programes s'han gestionat al Registre d'explotacions ramaderes de les Illes Balears i al Registre de nuclis zoològics de les Illes Balears. També s'han rebut al Registre d'establiments en el sector de l'alimentació animal a la base nacional del sistema informàtic del Registre d'establiments en alimentació animal nacional (SILUM) i a la nostra base autonòmica.

A més de les noves inscripcions en el Registre de transportistes s'han renovat 191 autoritzacions de transportistes de diferents categories que acabaven la vigència durans aquest període.

S'han registrat vint-i-cinc procediments en el Registre d'establiments de cria, subministrament i usuaris d'animals d'experimentació.

S'han impartit cursos de formació en matèria de transport animal a participants, que han rebut el certificat de competència corresponent.

S'han organitzat cursos de formació per als veterinaris comarcals i per al personal del Servei: un curs en matèria d'alimentació animal i un altre en matèria de benestar animal.

S'ha assistit a reunions i cursos per raó del servei.

S'han tramitat seixanta-si moviments de cessió entre comunitat autònomes, seixanta-tres de cessions i tres d'adquisicions.

S'han presentat sol·licituds de transvasament de quota.

S'han presentat sol·licituds de transferència de quota amb explotació. Una transferència ha estat denegada.

Per la mancança de mitjans informàtics i humans, s'ha encomanat temporalment la gestió i la validació de les declaracions obligatòries al Fons Espanyol de Garantia Agrària (FEGA). En qualsevol cas, s'han de dur a terme els controls i la gestió dels possibles informes sancionadors.

Amb la finalització del sistema de quotes làcties, el 31 de març de 2015, entrà en funcionament el sistema de contractes, de declaracions de llet, d'organitzacions de productors i d'organitzacions interprofessionals. Les tasques relatives al control de la llet crua a les Illes Balears es divideix en:

· Gestió de la base de dades Lletra Q.
· Resposta a les alarmes generades en el mòdul de qualitat de la base de dades Lletra Q, que poden ser per incompliment de mitjanes o per presència de residus antibiòtics.
· Pla de control oficial de la llet crua a les Illes Balears.

S'han tramitat les autoritzacions de certàmens ramaders. Atès que una gran afluència d'animals de distints orígens i espècies representen un risc sanitari evident, és important fer la programació i el control higiènic sanitari de l'esdeveniment ramader. Per això, per a manifestacions ramaderes a l'àmbit de la comunitat autònoma de les Illes Balears, és preceptiva l'autorització prèvia de la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca.

S'han emès certificats de no haver estat sancionats per a l'obtenció de la llicència d'animals potencialment perillosos. El Registre autonòmic d'animals potencialment perillosos de les Illes Balears, que es va crear per mitjà de la Resolució de la Conselleria d'Agricultura i Pesca de 17 de maig de 2006, regula en l'article 4 el Registre d'antecedents d'expedients sancionadors relacionats amb la tinença d'animals perillosos, i estableix que el certificat establert en l'article 3.1.c del Reial decret 287/2002, de 22 de març, de no haver estat sancionat per infraccions greus o molt greus amb cap de les sancions accessòries que preveu l'article 13.3 de la Llei 50/1999, de 23 de desembre, sobre el règim jurídic d'animals potencialment perillosos, ha de ser emès per la Direcció General d'Agricultura.

S'han tramitat diverses denúncies.

Direcció General de Pesca i Medi Marí

1. El Servei d'Ordenació Pesquera assumeix les despeses originades per les actuacions per millorar la viabilitat econòmica del sector de la pesca professional i la traçabilitat dels productes pesquers, fer el seguiment de l'activitat pesquera a les Illes Balears i organitzar cursos de formació nàutica i pesquera que són competència de la Direcció General de Pesca i Medi Marí.

Per a les mesures de control, inspecció i comercialització dels productes pesquers, es va contractar i elaborar una aplicació per a mòbils per implantar un sistema de control de la traçabilitat dels productes de la pesca al llarg de tota la cadena de comercialització i assegurar la traçabilitat des del desembarcament fins a l'arribada a un establiment de primera venda de productes pesquers o a la llotja.

També, amb un projecte d'inversió pluriennal, s'han desenvolupat aplicacions informàtiques per a la gestió de notes de venda i la gestió dels cens de flota, armadors i tripulants i migració de les dades actuals del Servei d'Ordenació Pesquera a l'entorn de Tragsa.

2. Així mateix, el Servei de Recursos Marins assumeix les despeses originades per les analítiques de seguiment de zones de producció de marisc, el seguiment de les modalitats tradicionals de pesca professional i recreativa a les Illes Balears, l'execució material del Pla de Gestió d'Arts de Tirada, la gestió de les reserves marines, el projecte d'eina de predicció dels grumers a les zones de bany, el seguiment de la contaminació acústica de la mar Balear i les millores tècniques al Laboratori d'Investigacions Marines i Aqüicultura. Pel que fa al seguiment de l'activitat pesquera i de les arts de tirada, els treballs consisteixen a fer el seguiment i el control, mitjançant embarcaments als pesquers, de les captures de les embarcacions de pesca professional, i a dur a terme mostratges (pesques) de les espècies objecte d'activitat pesquera, segons els casos i les temporades de pesca.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 441A01 Proveïment d'aigües

PROGRAMA 441A01

El programa inclou tot el que fa referència a la millora del proveïment d'aigua en alta a les poblacions. Tant les inversions realitzades per l'ABAQUA com les realitzades conjuntament amb els ajuntaments beneficiaris amb la fórmula de Consorci.

També s'instrumentan altres actuacions mitjançant l'empresa pública Agència Balear de l'Aigua i Qualitat Ambiental, projectar, construir, explotar i gestionar obres de captació; tractament, potabilització, regulació, transports i distribució d'aigües i totes les obres, instal·lacions i serveis complementaris que siguin necessaris.

El pressupost inclou les obligacions d'amortització i interessos de les obres executades anteriorment i a més les noves inversions de l'any 2016.

El pressuposts final executat ha estat de 26.576.087,88 euros

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 441B01 Sanejament i depuració d'aigües

PROGRAMA 441B01

Aquesta secció es dedica, principalment, a informar i tramitar les sol·licituds d'indemnització previstes a la disposició addicional segona del Decret legislatiu 1/2016, pel qual s' aprova el text refós de la Llei 9/1991, de 27 de novembre, reguladora del cànon de sanejament d'aigües. El cànon grava l'abocament d'aigües residuals com un tribut destinat al finançament de les actuacions de política hidràulica competència del Govern de les Illes i, de forma particular finança, d'acord la disposició addicional segona d'aquest Decret legislatiu, les indemnitzacions als ajuntaments i altres entitats públiques que presten el servei de depuració d'aigües residuals.

Els pressuposts corresponents a l'exercici 2016 en matèria de sanejament estan integrats al següent programa:

Secció: 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Centre de Cost: 15201 DG Recursos Hídrics
Programa: 441B01 Sanejament i depuració d'aigües

Les línies principals d'actuació són:

a) L'aplicació del Decret 25/1992, de 12 de març, sobre indemnitzacions a ajuntaments i altres entitats públiques pels costs de conservació, manteniment i explotació del servei de depuració d'aigües residuals.

b) L'aplicació del Decret 51/1992, de 30 de juliol, sobre indemnitzacions i compensacions per obres i instal·lacions de depuració d'aigües residuals.

Resum de l' execució pressupostària durant l' exercici 2016

- Partida pressupostària 15201 441B 611: Indemnització per al manteniment i conservació serveis depuració (Decret 25/1992.) Capítol 6
  * Crèdit inicial: 42.496.153 euros
  * Obligacions reconegudes: 46.802.361,46 euros

- Partida pressupostària 15201 441B 7 : Indemnització per noves inversions serveis depuració (Decret 51/1992). Capitol 7
  * Crèdit inicial : 20.241.340 euros

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 441B01 Sanejament i depuració d'aigües

* Obligacions reconegudes: 16.656.081,09 euros

Al programa 441B01 també s' inclou la partida 15201 441B 64, que és una partida que no gestiona la secció de sanejament i qualitat de les aigües i que faria referència a despeses realitzades pel laboratori de l' aigua. En el 2016 les obligacions reconegudes a aquesta partida han estat de 108.150,13 euros. Per calcular el total de les obligacions reconegudes del programa 441B01 s' han de sumar aquests 108.150,13 euros. D' aquesta manera el total d' obligacions reconegudes durant l'exercici 2016 al programa 441B01 Sanejament i Depuració d'Aigües suma l' import de 63.566.592,68 euros

2- ACTUACIONS 2016

Indemnitzacions per al manteniment i conservació dels serveis de depuració:

Tramitació, actualització i avaluació d'atorgament de les indemnitzacions sol·licitades pels costs de conservació, manteniment i explotació dels serveis de depuració d'aigües residuals en base al Decret 25/1992 (Capítol 6).

Expedients tramitats:

En l'exercici 2016 s' han gestionat i tramitat els pagaments corresponents a 27 expedients de manteniment de depuradores . S' ha de tenir en compte que les depuradores gestionades per ABAQUA s'agrupen de forma que només generen un expedient per illa. A part d'aquests expedients també es gestionen expedients de caràcter extraordinari per indemnitzar unes despeses puntuals que no estaven incloses en el càlcul de l' import anual de la indemnització :
- 7 expedients per indemnitzar les despeses dels llots de depuradora de 2014 a l'illa de Mallorca, degut a la taxa aprovada pel Consell. S'aprovaren indemnitzacions amb anualitats fins 2017, els costs dels llots dels exercicis posteriors ja s'han inclòs en l'import anual que es destina a la indemnització pel manteniment de les depuradores.
- Un expedient per indemnitzar el cost del transport dels llots generats a l' illa d'Eivissa fins a la península.

L'import total pagat durant l'exercici 2016 corresponent a aquests expedients ha estat de 46.800.316,07 euros

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 441B01 Sanejament i depuració d'aigües

A aquest import es sumen 2.045,39 euros , derivats de la sentència 525/2016 PO 532/2014, que obliga al pagament d'aquest import corresponent a l'IVA de la factura 343/940/1229 de data 06/07/2011 presentada per FCC Aqualia amb el següent concepte: "indemnització costs EDAR S. Veri S. Diego (EXP. 61/07) 2n trimestre 2011". Això fa que l' import total d' obligacions reconegudes per indemnitzacions pel manteniment de serveis de depuració durant l' exercici 2016 hagi estat de 46.802.361,46 euros

L'import de les obligacions reconegudes respecte el pressupost inicial s' ha incrementat principalment per la modificació dels expedients d' indemnització a ABAQUA, motivada principalment per la inclusió del cost de l'IVA suportat.

Indemnitzacions per noves inversions en serveis de depuració

Tramitació, regularització i avaluació d'atorgament de les indemnitzacions sol·licitades per obres i instal·lacions dels serveis de depuració d'aigües residuals en base al Decret 51/1992 (Capítol 7)
.

Expedients tramitats:

En l' exercici 2016 s' han gestionat, tramitant pagaments, 53 expedients.

D'aquests 53 expedients, 24 s' han aprovat durant l' exercici 2016, i d'aquests 11 expedients estan considerats d'escassa quantia (OEQ) i s'han pagat en una única anualitat durant l'exercici 2016 i 13 corresponen a indemnitzacions que es pagaran amb un plurianual , la primera anualitat correspon a 2016.

L'import total pagat durant l'exercici 2016 corresponent a aquests expedients ha estat de 7.043.404,34 euros

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 441B01 Sanejament i depuració d'aigües

A aquests 7.043.404,34 euros destinats a indemnitzar inversions noves en depuració, s'afegeixen 8.804.405 euros corresponents a transferències a ABAQUA per a amortització de part del seu deute i 808.271,75 euros corresponent a despeses judicials d'ABAQUA, el que suma un import de 16.656.081,09 euros que consta com obligació reconeguda durant el 2016 en el capítol 7 del programa 441B01

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 443B01 Qualitat ambiental, control contaminació i ass.med

PROGRAMA 443B01

Programa 443B Qualitat ambiental, control contaminació i assessorament mediambiental (actual 572B Qualitat ambiental i sostenibilitat)

El primer objectiu principal d'aquest programa és la gestió de distintius ambientals, bones pràctiques i certificació d'inversions per tal d'harmonitzar el desenvolupament dels sectors econòmics de les Illes Balears amb la sostenibilitat ambiental mitjançant, per una banda, la implantació d'eines voluntàries com són: Sistemes de Gestió Ambiental (EMAS, ISO 14001), Etiqueta Ecològica Europea (EEE) i bones pràctiques ambientals i, per altra banda, incentivar inversions per minimitzar la contaminació al medi ambient mitjançant reducció d'impostos fiscals, d'acord amb la normativa vigent.

El segon objectiu principal és gestionar el servei del Punt d'Informació Ambiental (PIA) de la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca i així donar compliment a la Llei 27/2006.

Altres objectius són el foment, i millora de la implantació del desenvolupament sostenible a tots els municipis de les Illes Balears (AL 21), la lluita contra la contaminació acústica, el foment de la participació i implicació ciutadana en les qüestions referents a sostenibilitat ambiental, i la coordinació interinstitucional de les qüestions sobre desenvolupament sostenible.

OBJECTIU 01 Distintius ambientals, bones pràctiques i certificació inversions

ACTIVITAT A Gestió i manteniment del registre EMAS i Ecoetiqueta Ecològica Europea (EEE)
Despeses: MP

Registre balear d'EMAS

Situació Registre balear EMAS a 31/12/2016: 44 organitzacions registrades, que fan un total de 92 centres de treball adherits a EMAS (72 en IB, i 20 en la península).

En 2016 s'han tramitat 38 expedients:
- 23 actualitzacions de dades ambientals pel manteniment del Registre (1 dels expedients agrupa l'actualització de 7 centres)
- 12 renovacions de l'adhesió a l'EMAS
- 1 primera sol·licitud (administració pública-gestió de platges)

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 443B01 Qualitat ambiental, control contaminació i ass.med

- 2 cancel·lacions definitives del registre (1 hotel, 1 empresa de serveis funeraris)

Comunicacions periòdiques al Ministeri de les modificacions del Registre, sobre el nombre de registrats (altes, modificacions, suspensions i cancel·lacions) i sobre la informació relativa a l'organització i dels centres inclosos en l'àmbit (denominació, adreça, informació de contacte, activitats incloses, nombre de treballadors, etc.).

Coordinació amb altres organismes competents: seguiment de les consultes plantejades tant a nivell nacional (fòrum d'OC d'Espanya) com per OC d'altres països de l'UE (fòrum d'OC de l'UE), en relació a l'aplicació de la normativa i al procediment de registre i notificació.

Registre balear d'Etiqueta Ecològica Europea

Situació Registre balear d'Etiqueta Ecològica a 31/12/2016: 7 llicències atorgades, en quatre categories, que fan un total de 19 productes/serveis:

Categoria 019-Detergents d'escurar a mà: 1 llicència (1 producte)
Categoria 017-Calçat: 1 llicència (10 productes)
Categoria 020-Productes de neteja d'ús general i de cuines i banys: 1 llicència (4 productes)
Categoria 025-serveis d'allotjament hoteler: 4 llicències (4 hotels: 3 en IB i 1 en Canàries)

En 2016 s'ha tramitat una nova sol·licitud (calçat) i s'ha iniciat la tramitació d'altra (detergent de rentavaixelles industrial), no ha hagut cap renovació de llicència, i s'ha rebut la informació anual obligatòria que s'exigeix dels hotels amb llicència.

Coordinació amb altres organismes competents: seguiment de les consultes plantejades tant a nivell nacional (fòrum d'OC d'Espanya) com per OC d'altres països de l'UE (fòrum d'OC de l'UE), en relació a l'aplicació de la normativa i al procediment de registre i notificació.

ACTIVITAT B Promoció distintius ambientals (Jornades, lliurament de plaques, etc.)
Despesa: MP

- -L'acte de lliurament de plaques EMAS i Ecoetiqueta pels nous registres i pels que han renovat l'adhesió es va dur a terme el dia 30 de març.

-Informació i difusió mitjançant la plana web especialitzada htpp://ecotur.caib.es

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 443B01 Qualitat ambiental, control contaminació i ass.med

-Informació i difusió mitjançant els canals de Punt d'Informació Ambiental (PIA) de la conselleria: plana web (htpp://pia.caib.es).

- En 2016 no hi va haver convocatòria de l'EMAS Awards , però es va donar l'opció que els titulars de registres EMAS poguessin participar en la convocatòria 2016 del premi European Business Awards for the Environment (EBAE), dins la categoria de "Gestió".
Per Balears es varen presentar dos candidats: Espais Nets Mallorca i l'hotel Pollentia Club Resort.

ACTIVITAT C Impulsar bones pràctiques ambientals (empreses)
Despesa: MP

-Suport sobre temes ambientals (regulació, tramitació, etc.) mitjançant el Punt d'Informació Ambiental (PIA) de la Conselleria (atenció telefònica i presencial, plana web http://pia.caib.es)

ACTIVITAT D Certificacions d'inversions fiscals per a desgravació fiscal.

En 2016 no hi va haver sol·licituds

OBJECTIU 02 Punt d'Informació Ambiental

Despesa: MP

ACTIVITAT A Respondre consultes del telèfon verd gratuït

Al llarg del 2016 s'han atès sol·licituds d'informació, a través del telèfon verd gratuït (900.151617), en horari de matí -de 9h a 14-. Fora d'aquests horaris hi ha a disposició de l'usuari un servei de contestador automàtic que permet deixar la consulta, la qual serà atesa al dia hàbil següent.

El 2016, s'han atès 2595 consultes telefòniques.

El PIA també ofereix atenció presencial en horari de 09:00 a 14:00 hores a les oficines de la conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca al Polígon de Son Rossinyol.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 443B01 Qualitat ambiental, control contaminació i ass.med

ACTIVITAT B Gestionar pàgina web, facebook, butlletí, agenda, noticies, hemeroteca, FAQ,

La nova plana web del PIA (http://pia.caib.es), ha estat dissenyada baix els criteris de creació de webs del Govern (microsite), i funciona des de principis de l'any 2013.

El 2016 s'ha mantingut la gestió i actualització de l'WEB del punt d'informació ambiental que havia estat aturada des del mes de març de 2014 i recuperada llavors el 2015.

D'altra banda, el 2016, el PIA ha tornat a oferir informació als usuaris a través de la seva pàgina de Facebook que havia estat sense activitat des del 2014.

ACTIVITAT C Contestar per escrit les sol·licitud de consultes sobre temes mediambientals

El PIA respon via telemàtica totes aquelles sol·licituds d'informació que arriben via e-mail i envia informació d'interès ambiental pels usuaris.

Així mateix, s'encarrega de coordinar les sol·licituds en temes medi ambientals que es gestionen des del QSSI (servei de queixes, suggeriments i sol·licituds d'informació del Govern).

El nombre aproximat de comunicacions rebudes i/o enviades per escrit (ja sigui a instància dels usuaris o bé com a iniciativa del PIA) durant el 2016, ha estat de 3.800.

ACTIVITAT D Participar, coordinar i divulgar informació sobre jornades de conservació i protecció ambiental

L'any 2016 el PIA ha col·laborat en la difusió d'activitats ambientals de tots tipus, fonamentalment a través de la remissió de correus electrònics i de la recuperada pàgina de facebook.

OBJECTIU 03 AL 21 i desenvolupament sostenible

Despesa: MP

ACTIVITAT A Assistència tècnica i formació als ajuntaments en matèria d'AL21

No s'ha fet per mancança de recursos

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 443B01 Qualitat ambiental, control contaminació i ass.med

ACTIVITAT B Assessorament i participació en fòrums locals i congressos sobre AL21

No s'ha fet per mancança de recursos

ACTIVITAT C valoració i emissió d'informes sobre els diagnòstics i plans d'acció de l'AL21 dels ajuntaments pel Subcomitè de Sostenibilitat Ambiental de la CMAIB

En 2016 el Subcomitè de Sostenibilitat Ambiental no es va reunir cap vegada.

S'ha mantingut la informació de la web-microsite AL21 (l'estat de l'art de les AL21 en Balears) http://al21.caib.es

Es manté sense novetats amb respecte a 2015 el Registre de la Xarxa Balears de Sostenibilitat.

ACTIVITAT D Elaborar informes sobre els indicadors clau d'AL21

No s'ha fet per mancança de recursos

OBJECTIU 04 Informes sobre l'estat del medi ambient de les Illes Balears

Despesa: MP

ACTIVITAT A Difusió dels informe de l'estat del medi ambient a la CAIB

Tots els informes estan disponibles en http://mediambient.caib.es/dgcc/estatmediambient

Manteniment del web (microsite) específic.

Així mateix, des del Servei de Qualitat Ambiental s'ofereix una xerrada sobre l'Estat del Medi Ambient en la "Guia de recursos i activitats d'educació ambiental. Curs 2016-2017" del Servei d'Educació Ambiental, per sol·licitants de Mallorca, i en 2016 s'han donat un total de 7 xerrades en 4 centres diferents.

ACTIVITAT B Informe de conjuntura de l'estat del medi ambient a la CAIB 2014-2015 i el seu resum tècnic.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 443B01 Qualitat ambiental, control contaminació i ass.med

El 2016 s'ha iniciat la redacció, a través d'un contracte menor, de l'Informe de Conjuntura de l'estat del Medi Ambient a les Illes Balears 2014-2015, i el seu Resum Tècnic.

OBJECTIU 05 Contaminació acústica

Despesa: MP

ACTIVITAT A Aprovar i revisar els mapes de renous i els plans d'acció contra la contaminació acústica d'infraestructures viàries, ferroviàries i portuàries de la CAIB

En col·laboració amb la Conselleria de Territori, Energia i Mobilitat, s'ha fet el seguiment de l'evolució de la redacció dels plans d'acció contra la contaminació acústica d'infraestructures de competència autonòmica (ferroviàries).

S'ha tramitat juntament amb el Ministeri la documentació relativa al projecte pilot 7743/15/ENVI d'aplicació de la Directiva 2002/49/CE sobre avaluació i gestió de renou ambiental.

ACTIVITAT B Elaborar guies de bones pràctiques per sectors en matèria de contaminació acústica

No s'ha fet per tenir altres prioritats.

ACTIVITAT C Accions formatives dins l'àmbit de la contaminació acústica

No s'ha presentat cap iniciativa formativa per manca de recursos.

OBJECTIU 06 Coordinació interinstitucional en desnvolupament sostenible

Despesa: MP

ACTIVITAT A Coordinació a nivell autonòmic

El 2016, a través del Servei de Qualitat Ambiental i en col·laboració amb els consells insulars, els ajuntaments i la resta de conselleries del Govern, la Direcció General d'Educació Ambiental, Qualitat Ambiental i Residus ha donat suport a les iniciatives públiques i privades sorgides dins l'àmbit del desenvolupament sostenible.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 443B01 Qualitat ambiental, control contaminació i ass.med

ACTIVITAT B Coordinació a nivell estatal, UE, i posició comú de les CCAA

A nivell UE, el Servei de Qualitat Ambiental ha coordinat la participació de les Illes Balears al sí de l'Euroregió Pirineus Mediterrània (EPM), participant en les iniciatives dutes a terme juntament amb els territoris de Catalunya, i l'Occitània francesa.

A més, el segon semstre de 2016, les illes Balears han coordinat la participació de les CCAA espanyoles al Consell de minstres de Medi Ambient de l'UE, a Brussel·les.

OBJECTIU 07 Capacitació, formació i difusió sobre sostenibilitat

ACTIVITAT A Participar en activitats de formació i capacitació sobre DS

Hem fet la difusió d'activitats de capacitació i formació sobre sostenibilitat as través dels nostres canals de comunicació habituals (xarxes socials, web, correus electrònics i punt d'informació ambiental), però no hem participat a cap activitat per manca de recursos.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 443C01 Gestió de residus

PROGRAMA 443C01

MEMÒRIA D'OBJECTIUS DEL SERVEI DE RESIDUS LA DIRECCIÓ GENERAL D'EDUCACIÓ AMBIENTAL, QUALITAT AMBIENTAL I RESIDUS

- Sistemes de responsabilitat ampliada del productor. La Direcció General d'Educació Ambiental, Qualitat Ambiental i Residus durant el 2016 ha prorrogat les autoritzacions dels Sistemes Integrats de Gestió de RAEEs fins que les Comunitats Autònomes responsables d'emetre les noves autoritzacions dictin resolució expressa del procediment d'adaptació de la mateixa a l'establert en la Llei 22/2011, de 28 de juliol, de residus i sòls contaminats. Paral·lelament s'està col·laborant amb els òrgans competents d'emetre les noves autoritzacions per tal que aquestes incorporin les consideracions oportunes relatives a l'àmbit territorial de les Illes Balears.

D'altra banda la Direcció General té signats 3 convenis Marc amb Ecoembes, Ecovidrio i Ecopilas /ERP, dels quals en el 2016 caducaven dos. En el primer semestre de 2016 es va renovar el Conveni Marc amb Ecoembes i el de Ecovidrio es va redactar l'esborrany i la documentació per la seva renovació i en l'actualitat està en tràmit per la seva signatura.

Es varen rebre diverses sol·licituds a l'excepció de la llei d'envasos (Llei 11/1997), declaracions anuals d'envasos i plans empresarials de prevenció, a més de documents relatius a consultes diverses dins aquest àmbit d'actuació, a banda de l'atenció de consultes tècniques per telèfon i correu electrònic.

També cal destacar que durant el 2016 s'han desenvolupat nombroses activitats de sensibilització finançades amb fons de promoció dels convenis Marc abans mencionats amb l'objectiu de conscienciar i informar a la població balear en la correcta gestió dels residus. En total s'ha invertit 224.464'98 ' en el desenvolupament d'aquestes activitats de sensibilització i conscienciació.

- Autoritzacions per a la producció i gestió de residus. El servei de residus durant el 2016 va autoritzar un total de 31 instal·lacions de residus i operadors. També s'ha informat i assessorat a altres departaments de la Conselleria com és la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 443C01 Gestió de residus

Durant l'any 2016 varen tenir registre d'entrada 616 comunicacions prèvies de productors de residus (perillosos i no perillosos) i un total de 167 comunicacions prèvies de transportistes de residus. Així, l'any 2016 hi havia donats d'alta a les Illes Balears, 5.070 productors de residus i 540 transportistes de residus autoritzats.

- Informació, control i vigilància de les activitats de gestió i eliminació de residus. Es varen supervisar i registrar 89.292 documents itinerants de control de recollida de residus perillosos i 3.691 documents de control i seguiment pel trasllat de residus perillosos a altres comunitats autònomes, a més de 24.365 certificats de destrucció de vehicles al final de la seva vida útil.

De la mateixa manera es van registrar les memòries de gestors autoritzats i declaracions anuals de productors de residus sanitaris a les Illes Balears.

- Inspecció i sanció en matèria de residus. En el 2016 varen tenir entrada en el servei de residus un total de 236 denúncies i es varen tramitar un total de 69 expedients sancionadors. A dia d'avui dels 69 expedients sancionadors, 51 es troben en fase de resolució i la quantia econòmica en matèria de sancions és de 94.802,7 euros.

- Actuacions en matèria d'abocadors. Un cop acabades les tasques pertinents, s'ha aprovat la clausura definitiva de l'abocador de S'Estret (Andratx), que ja disposava de l'autorització de segellat emesa al seu moment a favor de l'Ajuntament. Això ha permès que, des de aquest moment, no hi figuri cap abocador de les Illes Balears a les llistes de la Unió Europea per manca de regularitzar la seva situació.

Al mateix temps s'ha continuat la col·laboració amb la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears, ateses les competències compartides en aquesta matèria, relatives a l'expedient de infracció obert contra l'abocador de Milà, a Menorca i que, continua la tramitació de les tasques de clausura de l'antic Milà II i, per altra, l'adequació de les deficiències detectades a les cel·les de la seva ampliació.

Igualment, a l'illa d'Eivissa, s'ha dut a terme tasques de supervisió en diferents qüestions relatives a l'abocador de Ca Na Putxa (Santa Eulària), en quan a la gestió dels seus lixiviats, clausura de cel·les colmatades o gestió de llots d'estacions depuradores.

En relació al dipòsit de residus d'origen industrial, mitjançant gestió privada, s'han autoritzat les clausures de diverses cel·les de l'abocador de Biniatria (Alcúdia) que haurà d'executar Gas y Electricidad Generación, SA.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 443C01 Gestió de residus

Quant a altres antigues instal·lacions d'abocament ja clausurades s'ha continuat amb el seguiment previst en el RD 1481/2001.

- En relació als sòls contaminats, s'han rebut 69 informes preliminars de situació.
- Plataforma de l'administració electrònica per intercanvi electrònic de dades i informació sobre residus. En el 2016, el servei de residus va participar a les sessions del Ministeri de Medi Ambient, Agricultura i Pesca en relació a la plataforma electrònica ESIR assistint a les reunions dia 16 de març de 2016 i 13 de juliol de 2016. Per tal de donar sortida a les obligacions que venen derivades de la normativa estatal, va encomanar la redacció del Plec de prescripcions tècniques per al desenvolupament informàtic del servei de residus SINGER (Sistema integrat per a notificacions i gestió d'expedients de residus) i així poder licitar aquest programa informàtic.
- Llei de residus i sòls contaminats de les Illes Balears. En el 2016 s'ha iniciat la redacció de la Llei de residus i sòls contaminats de les Illes Balears. També s'ha iniciat un procés de participació en relació a la redacció de la llei.
- Sistema de dipòsit, devolució i retorn d'envasos. S'ha encomanat un estudi a l'Institut Cerdà per estudiar la viabilitat d'implantar l' SDDR a les Illes Balears

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 443L01 Espais de rellevància ambiental(Xarxa Natura 2000)

PROGRAMA 443L01

DIRECCIÓ GENERAL: Espais Naturals i Biodicersitat
PROGRAMA: Espais de Rellevància Ambiental CODI: 443L01

DESCRIPCIÓ DEL PROGRAMA:
El programa espais de rellevància ambiental (espais naturals protegits i espais protegits xarxa Natura 2000) està format per quatre eixos principals pel que fa a aquest espais, no obstant això, també contempla les actuacions competents pel Govern de les Illes Balears en relació a les àrees protegides per instruments internacionals (Conveni Ramsar, ZEPIM, Reserves de la Biosfera,...)

1. Planificació i declaració d'espais protegits
Tramitar els procediments per a la declaració dels espais de rellevància ambiental segons la normativa vigent i elaborar els Plans d'Ordenació de Recursos Naturals (PORN), els Plans Rectors d'Ús i Gestió (PRUG) i la resta dels instruments o plans de gestió dels espais de rellevància ambiental declarats a les Illes Balears.

2. Fer el seguiment i la gestió dels espais protegits xarxa Natura 2000.
Estudis, cartografia, avaluació i seguiment de l'estat de conservació dels hàbitats i espècies d'interès comunitari i restauració o millora, si s'escau.

3. Informar i sensibilitzar al públic dels valors ambientals dels espais de rellevància ambiental.
Promoure la participació ciutadana en els processos de planificació i informar i sensibilitzar al públic dels valors ambientals i els beneficis de la protecció dels espais naturals.

4. Avaluació de les repercussions ambientals
Avaluar i emetre els informes tècnics a sololicitud de l'Administració substantiva abans d'autoritzar un projecte dins els espais de rellevància ambiental o que els puguin afectar.

PREVISIÓ/EXECUCIÓ DELS SUBPROGRAMES DE 443 L01/64000

Malgrat la previsió inicial del pressupost de 2016 era de 230.000 #, es va aprovar per un total 200.000 #, i finalment es va dotar una RU 1500001299 d'un import de 181.582,55#. D'aquest total s'han executat actuacions i projectes, segons el detall que segueix i per un import total de 80.186,40 '

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 443L01 Espais de rellevància ambiental(Xarxa Natura 2000)

1. Planificar i declarar espais protegits
Previsió: Elaboració i modificació d'instruments de planificació: 60.000,00 '

Execució: PRUG Albufera des Grau: 21.126,60 '
Execució: Document base ampliació PN Cabrera: 7.320,50 '
Execució: Adeqüació de diverses propostes del Plans de Gestió Xarxa natura 2000 (1): 25.869,65 '
Execució: Adeqüació de diverses propostes del Plans de Gestió Xarxa natura 2000 (2): 25.869,65 '

Desviació: import executat de més: 20.186,40 '

2. Fer el seguiment i la gestió dels espais protegits Xarxa Natura 2000
Modificar/actualitzar FND/CNTRYES Natura 2000: 80.000,00 '
Execució: 0,00 '
Desviació: import sense executar: 80.000,00 '

Previsió: actualitzar cartografia hábitats: 30.000,00 '
Execució: 0,00 '
Desviació: import sense executar: 30.000,00 '

La tasca de modificació/actualització de formularis s'ha duit a terme amb mitjans propis del Servei de Planificació al Medi Natural, així com algunes tasques concretes sobre la cartografia dels hàbitats.

3. Informar i sensibilitzar al públic dels valors ambientals dels espais de rellevància ambiental
Aportació LIFE Activa: 20.000,00 '
Execució: 0,00 '
Desviació: import sense executar: 20.000,00 '

L'any 2016 es va iniciar la tramitació d'un conveni per a l'aportació prevista al Projecte LIFE Activa, però a conseqüència de l'informe jurídic es va haver de renunciar a aquesta tramitació i inciar une x'pediente de subvenció, que es finalitzarà durant l'any 2017.

Participació pública dels instruments de gestió en procés:40.000,00 '
Execució: 0,00 '

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 443L01 Espais de rellevància ambiental(Xarxa Natura 2000)

Desviació: import sense executar: 40.000,00 '

4. Avaluació de les repercussions ambientals

Durant l'any 2016 es varen registrar d'entrada al Servei de Planificació al Medi Natural un total de 703 sol·licituds, que han donat lloc a la tramitació amb mitjans propis d'un total de 516 expedients administratius en relació a l'afecció ambiental als espais xarxa Natura i espais naturals protegits, segons el següent desglossament:

" 345 (XN) expedients sobre l'avaluació de les repercussions ambiental de determinats projectes sobre els espais protegits xarxa natura 2000.

" 146 (ENP) expedients sobre el compliment de la normativa de les àrees dels espais naturals protegits que no estan dins xarxa Natura 2000.

" 9 (PLA) expedients de tramitació de declaració d'espais protegits/pla de gestió.

" 16 (AUT) expedients d'autoritzacions.

Per altra banda, durant l'any 2016 s'han duit a terme 10 sessions ordinàries del Subcomitè de Xarxa Natura 2000. Dels acords presos en aquests subcomitès, recollits en les actes de sessió, s'han redactat i tramès els certificats corresponents.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 443M01 Educació ambiental i societat

PROGRAMA 443M01

MEMÒRIA D'OBJECTIUS DEL SERVEI D'EDUCACIÓ AMBIENTAL DE LA DIRECCIÓ GENERAL D'EDUCACIÓ AMBIENTAL, QUALITAT AMBIENTAL I RESIDUS

- S'han mantingut els serveis educatius a l'equipament d'educació ambiental de Can Salas - Sa petrolera, que inclou l'Aula de la Mar, el CREAIB (Centre de Recursos d'Educació Ambiental), l'àrea expositiva i sala polivalent. El total de visitants al 2016 fou de 6.059.

- El Centre d'Interpretació des Amunts d'Eivissa ha romàs tancat la major part de l'any per falta de personal, excepte un dia a la setmana i per a esdeveniments específics, en què la treballadora d'Eivissa ha obert l'equipament. En aquests dies han visitat el centre 331 persones (no s'inclouen els que fan intineraris als voltants del Centre).

- S'ha continuat amb el Programa de Centres Ecoambientals. En el curs 2015-2016 hi va haver 195 centres adherits al Programa. En el marc del Programa, s'ha celebrat la II Trobada de Coordinadors Ambientals d'Eivissa i Formentera i la I Jornada d'Intercanvi d'Experiències Ecoambientals de Sant Antoni de Portmany. També es va realitzar una enquesta per determinar necessitats dels centres, que es va materialitzar amb el lliurament de llavors hortícoles i poals per a residus de paper i envasos. Finalment, es varen organitzar 4 actes d'entrega de guardons, per lliurar als 78 centres que varen rebre aquesta distinció.

- S'ha posat a disposició del públic una àmplia oferta educativa, amb activitats adreçades a tots els nivells educatius, des d'infantil fins a secundària i a adults. En total hi varen participar 8.121 persones. A més, s'ha fet difusió de les activitats d'educació ambiental que organitzen diferents institucions públiques de Balears a través de la Guia de Recursos i Activitats d'Educació Ambiental.

- Gràcies a la col·laboració de diferents serveis d'aquesta Conselleria i altres, s'han ofert xerrades de professionals del medi ambient amb un total de 53 sessions efectuades i 1.344 beneficiaris.#

- S'han ofert dues activitats formatives per a professorat que han arribat a 14 docents.

- S'ha reactivat la línia de subvencions per a activitats d'educació ambiental a favor de persones i entitats sense ànim de lucre. Es varen destinar 38.132,08 euros a 10 projectes presentats per 9 entitats.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 443M01 Educació ambiental i societat

- El més destacat quant a material i publicacions és la reedició del tríptic Can Salas 1881-2010, un edifici, un barri, un futur, 129 anys davant la mar, en català i en castellà.

- El Servei d'Educació Ambiental va tornar a participar en campanyes com el Dia Mundial del Medi Ambient i la V Campanya Prevenir és actuar, ni un foc al bosc! a Eivissa.

- També es disposa d'un blog i la pàgina web activa del Servei d'Educació Ambiental.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 512A01 DPH: Protecció i control Directiva marc de l'aigua

PROGRAMA 512A01

AIGÜES SUPERFICIALS

GESTIÓ DEL SERVEI

Es realitza la tramitació i supervisió dels expedientes que comprenen actuacions que pugin limitar o afectar el domini públic hidràulic. Salvaguardar aquest bé comú i el seu aprofitament quan recauen expedients d'obres, treballs, projectes, abocaments i d'altres actuacions, requereix, en general, una autorització de la DGRH que finalitza el procediment.

Amb les reserves inherents a la falta de consistència de la BBDD, ja apuntades al 2015 es destrien, en la mesura que es poden, les tramitacions entre gestions realitzades des de l'1 de gener al 31 de desembre de 2016.

Durant l'any 2016, consultada la BDSIG de RH (824 expedients incloent declaracions responsables i esmenes de deficiències), resulten unes entrades al servei d'Aigües Superficials de 621 expedients sol·licitant informe/autorització en zones d'afecció de DPH. S'evacuaren 671 informes respectius. La majoria d'informes pertanyen a sol·licituds d'informació o d'autorització.

Un 64% corresponen a sol·licituds d'òrgans institucionals, dels quals 298 expedients entraren procedents Ajuntaments, 32 expedients dels Consells i 48 expedients de diverses DG del Govern i empreses públiques. 18 expedients s'enregistraren amb sol·licitud de la CMAIB.

ASPECTES ECONÒMICS

El servei d'Aigües Superficials no té dotació pressupostaria i per tant no es necessària l'elaboració d'una memòria econòmica anual.

PERSONAL

D'aquest Servei depenen els caps de les seccions V i VII i del Negociat VII. La secció V està assignada funcionalment al servei de Construcció. La plaça abans adscrita al Servei com a Negociat IV (Sr. Felipe Arquero - jubilació maig 2015) ara ja no en depèn. Respecte al Negociat VII no té un complement adient a la seva responsabilitat, això fa que tradicionalment, és ocupada de forma conjuntural per interí/na de manera provisional.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 512A01 DPH: Protecció i control Directiva marc de l'aigua

El resultat és que al llarg d'aquests últims anys, amb força augment de la càrrega administrativa i responsabilitat, el servei actualment compte sols amb dos tècnics per informar i recolzar les autoritzacions, un funcionari de carrera a la secció VII, i un recent interí incorporat al negociat IV. La càrrega administrativa de tramitació i informació pública es recolza amb dues auxiliars administratives

SERVEIS D'ESTUDIS I PLANIFICACIÓ

1)Projecte d'inversió millora del coneixement, protecció, control i defensa del domini públic hidràulic, per adaptar-se a la directiva marc de l'aigua i desenvolupament del pla hidrològic de les illes balears.

D'aquest projecte prorrogat del 2015 s'han conformat 99.225,36 ' a l'any 2016. a continuació es desglosa per contractes:

exp: 2279/14
Títol: análisis económico detallado del uso y la recuperación de los costes de los servicios del agua en la demarcación hidrográfica de las illes balears en relación a la implementación de la directiva 2000/60/ce de aguas (2014-2015)
conformat 2016: 25.659,55 '
estat de l'expedient: finalitzat

exp: 2287/14
Títol: analisis de presiones e impactos sobre el estado de las masas de agua costera de las illes balears (2014-2015)
conformat 2016: 9.317 '
estat de l'expedient: finalitzat

exp: 2289/14
Títol: análisis de presiones e impactos sobre el estado de las masas de agua subterráneas y superficiales epicontinentales de las illes balears
conformat 2016: 44.867,28 '
estat de l'expedient: finalitzat

exp: mepro 6994/2015
Títol: treballs de reporting del pla hidrològic de les illes balears aprovat el juliol de 2015

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 512A01 DPH: Protecció i control Directiva marc de l'aigua

conformat 2016: 19.381,53 '
estat de l'expedient: finalitzat

2) Projecte d'inversió de immovilitzat inmaterial per a planificació hidrològica i protecció del domini públic hidràulic 2016-2019.

A finals de 2015 es va fer necessari la sol·licitud d'un nou projecte d'inversió per fer front a les competències del servei en els propers anys 2016-2019.

D'aquest projecte s'han conformat 139.513,39 ' a l'any 2016.

A continuació es desglosa per contractes:

exp: cm-1800/2016
Títol: projecte de creativitat per a la creació d'un logotip identificatiu per la situació de sequera
pressupostat i conformat 2016: 21.124,18 '
estat de l'expedient: finalitzat

exp: cm-1278/2016
Títol: análisis, revisión y actualización del programa de vigilancia y control de las aguas superficiales de la demarcación hidrográafica de las islas baleares - directiva marco del agua 2000/60/ce
pressupostat i conformat 2016: 21.234,29 '
estat de l'expedient: finalitzat

exp:cm-2877/2016
Títol: análisis y aplicación de los resultados de intercalibración europea a los métodos de calsificación del estado ecológico desarrollados para aguas superficiales (ríos temporales y aguas de transición) de la demarcación hidrográfica de las illes balears
pressupostat i conformat 2016: 9.159,94 '
estat de l'expedient: finalitzat

exp: cm-7766/2016
Títol: actualització de l'aplicació per al seguiment de la precipitació a les illes balears
pressupostat i conformat 2016: 12.100,00 '
pressupostat 2017: 9.498,50 '

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 512A01 DPH: Protecció i control Directiva marc de l'aigua

exp: mepro 1469/2016
Títol: servei de recolçament per la revisió i tramitació ambiental del pla hidrològic i del pla de sequera de les illes balears
pressupostat i conformat 2016: 75.894,98 '
pressupostat 2017: 75.894,98 '

Així mateix s'han adjudicat els següents contractes amb un total conformat de 0,00 ' al 2016:

exp: 2644/2016
Títol: "ejecución de trabajos de monitoreo y evaluación del estado ecologico de acuerdo a los elementos de calidad de fitoplancton y parámetros generales, de las masas de agua costeras sobre la red de control y vigilancia y red operativa declaradas por la demarcación hidrográfica de las islas baleares en relación al cumplimiento de la directiva 2000/60/ce para el periodo 2016-2017"
conformat 2016: 0,00 '
pressupostat 2017: 96.437,00 '

exp: 2947/2016
Títol: "ejecución de trabajos de monitoreo y evaluación del estado ecologico de acuerdo a los elementos de calidad de angiospermas y macrófitos, de las masas de agua costeras sobre la red de control y vigilancia y red operativa declaradas por la demarcación hidrográfica de las islas baleares en relación al cumplimiento de la directiva 2000/60/ce para el periodo 2016-2017"
conformat 2016: 0,00 '
pressupostat 2017: 172.299,51 '
pressupostat 2018: 24.000,00 '

exp: 2498/2016
Títol: "ejecución de trabajos de monitoreo y evaluación del estado ecologico de las masas de agua epicontinentales (torrentes y humedales) sobre la red de control y vigilancia y red operativa declaradas por la demarcación hidrográfica de las islas baleares en relación al cumplimiento de la directiva 2000/60/ce para el periodo 2016-2017"
conformat 2016: 0,00 '
pressupostat 2017: 144.014,20 '

3. Material inventariable

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 512A01 DPH: Protecció i control Directiva marc de l'aigua

A l'any 2016 s'ha adquirit material inventariable per al seguiment de les aigües subterrànies que es fa mitjançant medis propis. s'ha adquirit material per un total de 13.310,00 #. a continuació es desglosa per contractes:

exp: cm-8304/2016
Títol: adquisició de sondes multiparamètriques
pressupostat i conformat 2016: 13.310,00 '
estat de l'expedient: finalitzat

LABORATORI DE L'AIGUA

El Laboratori de l'Aigua realitza bàsicament tres tipus d'actuacions: actuacions d'ofici, actuacions per sol·licitud d'un altre departament de l'administració o bé d'una empresa pública i actuacions derivades del sistema de qualitat.

1. Pel que fa a les actuacions d'ofici, i en compliment de l'article 9 del Reial decret 509/1996, de 15 de març, de desenvolupament del Reial decret-llei 11/1995, de 28 de desembre, pel qual s'estableixen les normes aplicables al tractament de les aigües residuals urbanes, el Laboratori de l'Aigua planifica les actuacions de l'any, realitza la recollida de les mostres, amb ajuda del Servei d'Agents de Medi Ambient, i l'anàlisi de mostres d'aigües de les Estacions Depuradores d'Aigües Residuals de les Illes Balears.

2. Les actuacions per sol·licitud d'un altre departament de l'administració o bé d'una empresa pública, que realitza el Laboratori de l'Aigua, són:

" Seguiment de la qualitat de les aigües dels espais naturals protegits
" Seguiment de la qualitat de les aigües subterrànies, torrents i fonts
" Control d'abocaments i atenció a denúncies

3. Les actuacions relacionades amb els sistema de qualitat en el laboratori són:

" Organització d'exercicis d'intercomparació d'anàlisi d'aigües (blanques i residuals) per a altres laboratoris (INLABAG).
" Assegurament de la qualitat (mitjançant la participació en exercicis d'intercomparació per empreses acreditades per ENAC).

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 512A01 DPH: Protecció i control Directiva marc de l'aigua

" Seguiment de tot el protocol establert per a l'acreditació del laboratori segons la norma UNE-EN ISO 17025.
4. Per últim, a petició del la cap de Departament de Tècnic de Coordinació i Gestió de l'Aigua s'han validat les dades a la base de dades europees EDARNET per donar compliment a la Directiva 91/271/CCE sobre el tractament de les aigües residuals urbanes.

A continuació es resumeixen les tasques realitzades pel Laboratori de l'Aigua durant l'any 2016:
" Número d'entrades totals: 532
" Número de sortides totals: 775
" Número d'informes tècnics: 180
L'any 2016 s'han analitzat un total de 3.159 mostres repartides de la següent manera:

- 337 mostres procedents d'EDAR (291 mostres d'aigües i 46 mostres de llots) les quals es varen recollir i analitzar d'ofici.
- 145 mostres en compliment del sistema de qualitat: 76 corresponen a controls de qualitat interns i 69 a exercicis d'intercomparació.
- 2340 mostres a sol·licitud d'altres serveis de la mateixa Direcció General de Recursos Hídrics: 2.211 mostres a petició del Servei d'Estudis i Planificació (1332 mostres són mostres de pou en les quals s'ha realitzat una anàlisi senzilla, 850 mostres són aigua de pou en les quals s'ha realitzat una anàlisi completa i les 29 mostres restant corresponen a seguiments específics) i 129 mostres a sol·licitud del Servei Jurídic.
- 244 mostres a petició de la Direcció General d'Espais naturals i Biodiversitat, de les quals 186 corresponen als Parcs de S'Albufera i S'Albufereta
- 74 mostres a iniciativa del Servei d'Agents de Medi Ambient
- 19 mostres a sol·licitud del SEPRONA.

DESCRIPCIÓ DEL LES ACTUACIONS DEL LABORATORI DE L'AIGUA

A continuació es detallen les actuacions per cada objectiu descrit en la memòria del projecte de pressupost per a l'any 2016:

OBJECTIU 1 - Caracterització dels abocaments procedents d'EDAR de les aigües residuals d'origen domèstic o d'abocaments industrials.

Activitat 1. Campanya anual de control de les EDAR públiques i privades. Determinació de la qualitat de les aigües de sortida, de l'eficàcia de depuració i control dels llots.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 512A01 DPH: Protecció i control Directiva marc de l'aigua

S'ha realitzat el pla anual de control del funcionament de les depuradores (EDAR) d'aigües residuals de les Illes Balears i de la qualitat dels seus abocaments aprovat per la Directora General de Recursos Hídrics. S'han tramés tots els resultats a la Cap de Departament juntament amb la valoració sobre el compliment de la normativa.

Anualment es realitza un control o dos controls de unes 126 EDAR de les Illes Balears, tant de gestió pública (15 gestionades directament pels municipis, 79 per ABAQUA) com privada (34 EDAR). La presa de mostra de l'aigua de les EDAR de Mallorca (72) la realitza personal del Laboratori amb ajuda del Servei d'Agents de Medi Ambient que aixequen acta. Sempre que sigui possible la mostra es recull durant 24 hores (per tant es deixa un dia i es recull l'endemà). Pel que fa a Eivissa (21 EDAR), Formentera (6 EDAR) i Menorca (27 EDAR) es realitza un control anual que es procura que sigui dins la temporada alta turística i que duu a terme el Servei d'Agents de Medi Ambient.

De cada depuradora s'agafen, sempre que sigui possible, dues mostres a l'entrada i a la sortida, i una altra més si existeix tractament posterior, terciari o bassa de regulació. També es pren una mostra de fang deshidratat, si n'hi ha. Les mostres de fang són sempre puntuals i les d'aigua poden ser , sempre que sigui possible recollides al llarg de 24 h mitjançant els 8 mostrejadors automàtics de que disposa el laboratori o puntuals. Durant el 2015 es varen obtenir dels mostrejos d'EDAR, un total de 287 mostres d'aigües i 48 mostres de llots.

Es trameten els informes de resultats per cada control realitzat al Servei de d'Aigües Superficials/Cap del Departament de Règim Hidràulic, a l'empresa gestora de cada EDAR en concret, i l'ajuntament on està ubicada l'EDAR, a fi que es prenguin les mesures oportunes, si n'és el cas. A més, a principi de l'any 2017 s'ha tramitat un informe resum dels incompliments a la directora general de Recursos Hídrics.

Activitat 2. Comprovació de la qualitat de les aigües regenerades per a la seva reutilització d'acord amb el RD 1620/2007

Atès que el Laboratori de l'Aigua desconeix les autoritzacions de reg, a totes les aigües de sortida d'EDAR, ja sigui del tractament secundari com d'un tractament terciari mesura els paràmetres més típics del Reial decret 1620/2007, de 7 de desembre, pel qual s'estableix el règim jurídic de la reutilització de les aigües depurades.

L'any 2016 s'han realitzat anàlisis a 115 mostres d'aigua regenerada.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 512A01 DPH: Protecció i control Directiva marc de l'aigua

A més, a les aigües de sortida d'EDAR que aboquen a la mar es controla la concentració d'Escherichia coli i d'enterococs que són dos dels paràmetres de control de la normativa sobre aigües de bany. S'ha analitzat 43 mostres durant l'any 2016.

Activitat 3. Caracteritzar els abocaments provinents de denuncies

S'ha fet un seguiment pràcticament quinzenal d'una empresa privada, a petició del Servei Jurídic de la DG de Recursos Hídrics amb un total de 102 mostres i una campanya de 28 mostres sobre l'afecció a les aigües subterrànies.
S'han analitzat un total de 35 mostres per a altres serveis o organismes (SEPRONA).

OBJECTIU 2 - Control i seguiment de la qualitat de les masses d'aigua continentals de les Illes Balears

S'han elaborat plans d'estudi amb el corresponents "Programes de seguiment de la qualitat de les aigües" amb el Servei d'Estudis i Planificació de la Direcció General de Recursos Hídrics, amb el Servei de Protecció d'Espècies, i amb els parcs i paratges naturals: Paratge Natural de la Serra de Tramuntana, Parc Natural de la Península de Llevant,Parc Natural S'Albufera de Muro, Parc Natural Mondragó, Reserva Natural S'Albufereta i Parc nacional marítim-terrestre de Cabrera.

Activitat 1. Establir i executar els programes de seguiment de la qualitat de les aigües de parcs naturals: previst unes 337 mostres

S'han elaborat plans d'estudi amb el corresponents "Programes de seguiment de la qualitat de les aigües" amb el Servei de Protecció d'Espècies, i amb els parcs i paratges naturals: Parc Natural de la Península de Llevant,Parc Natural S'Albufera de Muro, Parc Natural Mondragó, Reserva Natural S'Albufereta i Parc nacional marítim-terrestre de Cabrera.

Durant l'any 2016 s'han analitzat 244 mostres, de les 337 previstes, d'acord amb els controls analítics dels programes de seguiment d'espais naturals:

- Parc Natural de la Península de Llevant (5 mostres): aigua d'abastament, en el mes d'abril.
- Parc Natural S'Albufera de Muro (141 mostres): 140 mostres d'aigua superficial repartides en 6 campanyes (gener, març, maig, juliol, setembre i novembre) i una mostra de possible abocament.
- Hàbitat el jonqueter a s'Albufera de Muro (20 mostres): 3 mostres en el mes febrer, 3 en el mes de maig, 3 en el mes de juliol i 8 en el mes de desembre.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 512A01 DPH: Protecció i control Directiva marc de l'aigua

- Parc Natural Mondragó (12 mostres): 3 mostres en el mes de febrer, 4 mostres en els mesos d'abril i novembre i 1 mostra en el mes de juliol.
- Reserva Natural S'Albufereta (45 mostres): 12 en el mes de febrer, 13 en el mes d'abril, 6 en el mes de juliol i 14 en el mes de novembre.
- Parc nacional de Cabrera (11 mostres): 8 mostres d'aigua d'abastiment, 8 mostres d'aigua de mar i 2 mostres d'aigua residual.

El total de mostres ha estat inferior a les previstes ja que no es va poder establir el corresponent pla per al paratge Natural de la Serra de Tramuntana i el parc natural de ses Salines d'Eivissa i Formentera, en ambdós casos per problema de personal. En el cas del parc nacional de Cabrera s'han analitzat menys mostres de les previstes per problemes logístics.

Activitat 2 Elaborar el programa de control de la qualitat de les masses d'aigua superficials i realitzar les determinacions que se'n derivin: previst 110 mostres

El contracte previst pel Servei d'Estudis i Planificació per realitzar la feina de camp de les masses d'aigua superficial s'ha ajornat fins a l'any 2017 i, per tant, el laboratori de l'Aigua no ha rebut mostres d'aquest tipus.

No obstant això, si podríem considerar dins aquesta activitat algunes mostres rebudes pel altres serveis i els controls realitzats, per iniciativa de la Direcció General de Recursos Hídrics, de l'aigua utilitzada en el reg de camps de golf, en total 59 mostres.

Activitat 3 Elaborar el programa de control i seguiment de la qualitat de les masses d'aigua subterrània de les Illes Balears: controls de la xarxa de control de vigilància, de la xarxa de control operatiu, programes de seguiment específics (Son Reus, la Bassa Plana, contaminació per hidrocarburs, etc.), determinació de les substàncies prioritàries de la Directiva Marc de l'Aigua.

A petició del Servei d'Estudis i Planificació de la Direcció General de Recursos Hídrics, s'han analitzat un total de 2.182 mostres procedents de pous, sondejos, torrents i fonts. Una gran part de les anàlisis (1.332 mostres) han consistit en determinar el pH, la conductivitat, i el contingut en nitrats i clorurs. A més, en 850 mostres s'ha realitzat una caracterització mineral completa de l'aigua (anions i cations), fent servir la tècnica de cromatografia iònica, disponible al nostre laboratori.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 512A01 DPH: Protecció i control Directiva marc de l'aigua

En l'any 2016 s'ha determinat metalls i composts orgànics volàtils i semivolàtils (substàncies prioritàries de la Directiva Marc) a 8 mostres; pels seguiments específics s'han analitzat 41 mostres i s'han rebut 2 mostres el tipus de control de les quals no estava previst.

A més, es facilita al servei d'Estudis i Planificació els resultats de la determinació de clorurs a les aigües superficials de totes els parcs naturals per evitar duplicitats de presa de mostres i es reflexa aquest fet en una comunicació als parcs.

Objectiu 3.- Implementació del sistema de qualitat del laboratori

Activitat 1. Participar en exercicis d'intercomparació entre laboratoris

L'any 2016 el laboratori de l'Aigua ha analitzat 36 mostres com a participant a exercicis d'intercomparació (INLABAG i IELAB). En la majoria de paràmetres els resultats han estat satisfactoris.

Activitat 2. Organitzar l'INLABAG 2016

Des de 1997 el laboratori organitza i desenvolupa anualment dos circuits d'exercicis d'intercomparació per a laboratoris d'anàlisis d'aigües, privats o públics: el circuit "Aigües blanques", en el qual s'analitzen mostres d'aigua potable, i el circuit "Aigües negres", per mostres d'aigua residual. La finalitat d'aquests exercicis és permetre als laboratoris participants validar i millorar les metodologies analítiques emprades.

Aquest laboratori s'encarrega, per cada un dels exercicis, de:
1. Preparar i enviar les mostres als participants (presa, homogeneïtzació, envasat i etiquetat, preparació de butlletins de remissió de resultats, coordinació del lliurament de les mostres i estudi d'homogeneïtzació i estabilització de les mostres). Aquesta tasca ha implicat la realització de 96 mostres.
2. Recepció dels butlletins de resultats dels laboratoris participants.
3. Elaboració d'un informe de resultats (resultats rebuts, metodologia emprada, anàlisi estadístic per l'eliminació de dades discrepants o aberrants, valor mitjà i valor de la Z-score final del exercici per cada paràmetre).

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 512A01 DPH: Protecció i control Directiva marc de l'aigua

Durant el 2016 s'han organitzat 2 exercicis del circuit d'aigües blanques i 2 del circuit d'aigües negres, es a dir, un total de quatre exercicis d'intercomparació al llarg de l'any. El nombre de paràmetres a determinar en cada un dels exercicis ha estat de 6. Han participat 15 laboratoris en el circuit "Aigües blanques"i 14 en "Aigües negres.

S'ha acordat modificar el la plantilla dels càlculs a fi de delimitar el número de decimals a tenir en compte segons el paràmetre en qüestió.

Activitat 3. Establir i aplicar els PNT dels diferents paràmetres i de manteniment i calibració de tots els equips del laboratori.

Per manca de personal, l'any 2016 el Laboratori de l'Aigua ha tingut una baixa per maternitat, no s'ha avançat massa en aquest punt. Està pendent revisar la proposta de modificació del Manual de Qualitat elaborada l'any 2015 i s'han elaborat alguns esborranys de PNT.

Activitat 4. Realitzar auditories internes i externes

Relacionat amb aquesta activitat s'ha dut a terme el control d'incidències i no-conformitats, accions correctores i preventives, que inclouen el mantenint dels corresponents registres informatitzats, plans de manteniment i calibració, auditories internes, validació de mètodes, càlcul de incerteses, qualificació de personal, avaluacions del sistema.

Adaptació analítiques a implantació del Sistema de Qualitat d'acord amb requisits Norma UNE-EN ISO 17025 relativa a competència tècnica dels laboratoris d'assaig i calibració.

Durant el 2016 s'han efectuat controls de duplicat sobre 76 mostres diferents (un 2,4 % del total de les mostres analitzades en el laboratori).

Objectiu 4. Posada a punt de nous mètodes analítics i equips

Activitat 1. Optimitzar els mètodes existents que presenten anomalies.
S'ha modificat criteris de actuació en alguns PNT, modificar criteris de termini de caducitat d'alguns reactius, del % de precisió suficient.

Activitat 2. Augmentar la sensibilitat per a les substàncies prioritàries i preferents que ja s'analitzen.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 512A01 DPH: Protecció i control Directiva marc de l'aigua

L'any 2016 es va adquirir un nebulitzador d'ultrasons per tal d'augmentar la sensibilitat en la determinació de metalls per ICP-OES.

Activitat 3. Estudiar la possibilitat de determinació de les noves substàncies prioritàries.
L'any 2016 hem tingut durant bastant de temps els mòduls d'extracció de composts orgànics semivolàtils i el d'evaporació de dissolvent avariats i no s'han pogut fer proves al respecte.

Activitat 4. Posar en marxa la tècnica de generació d'hidrurs-ICP.
Després d'alguns intents, i de intercanvi d'informació amb la casa comercial de l'equip ICP, s'ha arribat a la conclusió de que pel poc volum i baixa freqüència de sol·licitud de fer aquesta determinació no resulta viable posar apunt el mòdul ja existent i que es mantingui amb el temps.

CONSTRUCCIÓ

La Direcció General de Recursos Hídrics a través del Servei de Construcció dur a terme les actuacions en el Domini Públic Hidràulic encaminades a aconseguir el bon funcionament hidràulic de la xarxa hidrològica de les Illes Balears. Les actuacions que s'han realitzat han consistit en obres de conservació i manteniment. El servei de construcció també a dut a terme la encomana de l'elaboració de la cartografia de mapes de perillositat i de risc d'inundació d'acord amb el Reial Decret 903/2010 per a la demarcació hidrogràfica de les Illes Balears i del Pla de gestió de riscos d'inundació.

En resum, s'han realitzat inversions en quatre contractes: un contracte de serveis, un contracte menor d'obra i dos contractes menors de serveis.

Els imports de les inversions realitzades corresponents a l'exercici 2016, són les següents:

Exp. : CONTR 2440/2014
15201- 512A01- 64000-00
Contracte de Serveis de Elaboració de cartografia de mapes de perillositat i de risc d'inundació d'acord amb el Reial Decret 903/2010 per a la demarcació hidrogràfica de les Illes Balears i Pla de gestió de riscos d'inundació. Import: 11.068,50 '

Exp. CMN06 2016/512
15201- 512A01- 61106-10

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 512A01 DPH: Protecció i control Directiva marc de l'aigua

Contracte d'obres: Reconstrucció de varis trams de murs del torrent Major en la zona de la Residència, T.M. Sóller. Import:49.799,26 '

Exp. CMN06 2016/3272
15201- 512A01- 64000-00
Contracte de Serveis: Estudi de la xarxa foronómica de les Illes Balears". Import: 21.175,00 '

Exp. CMN06 2016/4542
15201- 512A01- 61106-11
Contracte de serveis: Redacció del projecte reformat nº 1 de manteniment i millora del llit del torrent Bàrbara, T.M. Palma. Import: 7.247,90 '
Total: 89.290,66 '

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 531A01 Infraestructures agràries de les zones rurals

PROGRAMA 531A01

PROGRAMA G531A01/60100.- Infrastructures agràries

- Actuacions en matèria de regadius o gestió de recursos hídrics.

Aquestes actuacions es desenvolupen en base al marc legislatiu que estableix el Pla Nacional de Regadius i com una continuació del Conveni de col·laboració subscrit, el 20 de febrer de 2004, entre el Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació i la comunitat autònoma de les Illes Balears finalitzat el 2008, per a desenvolupar actuacions de regadiu a l'arxipèlag Balear.

La seva actuació principal es centra en la realització d'obres per a la reutilització de les aigües residuals depurades i en la millora i consolidació de regadius existents. D'aquesta manera es donar un major potencial a l'agricultura i ramaderia, ja que la majoria del camp els cultius són de secà.

L'aigua regenerada permet posar en regadiu els fruiters i oliveres, així com la producció de farratgeres pel ramat, com alfals.

Al mateix temps, es permet recuperar els aqüífers, millorant la qualitat de l'aigua i evitant les infiltracions marines.

a) Obra realitzada per la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca

Programa G531A01/60100/00

- Projecte de Millores de varies infraestructures de regadiu amb aigües depurades de l'Illa de Mallorca MEPRO 2015/5415
  Pressupost total: 492.835,10 euros

Inversió realitzada l'any 2016: 372.835,10 euros

- Projecte de Manteniment de les infraestructures de regadiu amb aigües depurades de les illes balears en el primer trimestre de l'any 2016 MEPRO 2016/7692
Pressupost total: 29.977,48 euros

Inversió realitzada l'any 2016: 29.977,48 euros

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 531A01 Infraestructures agràries de les zones rurals

- Projecte de Manteniment de les infraestructures de regadiu amb aigües depurades de les illes balears en el segon trimestre de l'any 2016 MEPRO 2016/1026
Pressupost total: 137.612,65 euros

Inversió realitzada l'any 2016:
- Mallorca: 105.668,76 euros
- Menorca: 31.943,89 euros

- Projecte de Manteniment de les infraestructures de regadiu amb aigües depurades de les illes balears en el segon semestre de l'any 2016 - MEPRO 2016/2779
Pressupost total: 168.146,33 euros

Inversió realitzada l'any 2016:
- Mallorca: 132.601,80 euros
- Menorca: 35.544,53 euros

Programa G531A01/60100/10

- Projecte d'ampliació i modernització del regadiu de Vilafranca - MEPRO 2016/1551
Pressupost total: 48.936,53 euros

Inversió realitzada l'any 2016: 48.936,53 euros

Programa G531A01/60100/40

- Projecte de Posta en servei de les infraestructures del regadiu amb aigües depurades de l'EDAR de Formentera MEPRO 2016/3682
Pressupost total: 294.116,62 euros

Inversió realitzada l'any 2016: 30.000,00 euros

Programa G531A01/60000.- Compra de terrenys i bens naturals.

Cap actuació

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 531A01 Infraestructures agràries de les zones rurals

Programa G531A01/60100.- Infraestructures i bens destinats a l'ús general.

Cap actuació

Programa G531A01/60900.- Altres inversions.

Cap actuació

Programa G714B01.- FOMENT DEL SECTOR AGRARI DE LES ILLES BALEARS.

Cap actuació

Altres: Partida pressupostària: 15501 711A01 21300

Cap actuació

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 533A01 Conservació i millora del medi natural

PROGRAMA: 533A01

El programa 533A inclou les dotacions econòmiques a favor de l'empresa IBANAT a fi de dotar-la dels mitjans humans i materials necessaris per a la consecució dels seus objectius.

Com a eixos fonamentals de les seves actuacions poden destacar-se el següents:
- Defensa contra els incendis forestals
- Reforestació de les àrees de bosc afectades pels incendis
- Millora i control de l'estat sanitari de la foresta
- Gestió i control dels monts d'utilitat pública

El pressupost executat durant l'exercici 2016 ha sigut de:
- Capitol IV - 15.086.529,96 euros
- Capitol VII - 2.403.559,79 euros

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 533B01 Planificació forestal

PROGRAMA 533B01

En l'exercici 2016 s'ha iniciat la recuperació de la inversió en les partides pressupostàries de la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca (CMAAP), però al Servei de Gestió Forestal s'ha mantingut el compliment de l'adopció de mesures de contenció de la despesa i de limitació de la disponibilitat pressupostària en els diferents Projectes d'Inversió vigents i aprovats en el marc del referit Programa 533B01.

No obstant això, s'ha procurat assolir la consecució dels objectius establerts per l'anualitat en matèria de conservació i gestió dels recursos forestals de la CAIB, especialment en defensa contra els incendis forestals i actuacions de foment del us sostenible dels recursos forestals.

En aquest sentit destaca la tramitació i posada en execució de una nova contractació dels contractes dels diferents serveis de mitjans aeris d'extinció per a la defensa contra els incendis forestals en tot l'àmbit balear i que es concreta en mantenir a disposició de l'operatiu de la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca de 2 Avions de càrrega en terra, 1 Avió de Coordinació i Observació i 5 Helicòpters d'extinció, mitjançant els quals han estat coberts els períodes de disponibilitat en base i les missions de vigilància i extinció d'incendis (transsectes de vigilància aèria, transport de brigades helitransportades i intervencions d'atac directe als fronts d'incendi forestal).

A mes, s'han realitzat les actuacions de conservació del medi natural balear previstes per la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca, tant en el domini públic forestal, com a la resta de l'àmbit i sector forestal. Destaca en aquest àmbit l'inici de l'aplicació i desenvolupament del que preveu el Pla Forestal de les Illes Balears.

El servei de gestió forestal també ha mantingut les tasques d'aplicació dels plans de restauració de les superfícies forestal afectades pels grans incendis forestals d'Andratx i de Cala Torta (Artà), així com dels incendis de l'estiu de 2016 (Sa Canova d'Artà, Es Mercadal i S'Espalmador) en què segons les disponibilitats pressupostàries s'han desenvolupat actuacions de recuperació de la coberta vegetal, defensa contra l'erosió i de restabliment de la qualitat del paisatge natural severament deteriorada pel foc.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 533B01 Planificació forestal

En definitiva, al llarg del 2016, a pesar de mantenir una mancança d'efectius tècnics i pressupostaris ha estat possible complir els objectius fonamentals del Servei de Gestió Forestal i Protecció del Sòl permetent assegurar durant aquest exercici el compliment de les funcions que té encomanades en matèria de tutela de l'aprofitament sostenible dels boscos insulars i de prevenció i extinció dels incendis forestals.

Gairebé la meitat del territori de les Illes Balears (el 44,29%) es troba ocupat per sistemes forestals. Suposa una extensió total de 220.786 hectàrees de superfície forestal. Correspon a la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca tutelar la conservació, ús i millora d'aquets territori natural.

La transcendència territorial, paisatgística i ambiental de la gran extensió de terreny forestal present a la CAIB, provoca la necessitat de mantenir una apropiada planificació, ús i gestió d'aquests espais i de les valuoses formacions vegetals que l'ocupen.

Durant l'any 2016, amb càrrec a l'aplicació pressupostària 15301 corresponent a la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient i Territori es van destinar inicialment un total de 4.850.777,00 euros a la partida 15301 533B01 (DG de Medi Natural, Educació Ambiental i Canvi Climàtic - Planificació Forestal), reservats per al compliment dels objectius de millora i protecció dels boscos de les illes i dels altres entorns forestals presents en aquestes.

Aquesta quantitat va permetre mantenir el 2016 aquelles actuacions imprescindibles, de caràcter prioritari, absolutament necessàries per a la conservació del medi forestal i principalment per garantir un adequat operatiu de defensa contra incendis forestals.

Pel que fa a les actuacions del Servei de Gestió Forestal, el pressupost total finalment assignat a aquesta unitat va ascendir a 3..948.777,00 euros dels que van ser compromesos mitjançant ordre de pagament un total de 3.623.005,74 euros, el que suposa una execució pressupostària del 91,75 %.

Es va distribuir segons els següents epígrafs.

I. Inversió material.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 533B01 Planificació forestal

Les inversions en noves infraestructures i béns destinats a l'ús general van ser derivades a actuacions finançades des d'altres capítols pressupostaris, sent executades a través de l'empresa pública IBANAT, executant prioritàriament treballs de conservació i millora d'infraestructures situades en domini públic forestal (forests d'utilitat pública).
A l'efecte de mantenir les cases de la finca pública de Menut va ser aprobat l'expedient d'obra de reparació i impermeabilització de les seves teulades per un total de 53.404,88 euros (partida pressupostària 15301 533B01/63200/10) i adquirit material divers, per un valor total de 4.404,28 euros. (partides pressupostàries 15301/533B01/63301 i 63302).
Igualment, es va a concretar l'adquisició centralitzada d'un vehicle 4x4, tot terreny mitshubishi per 26.980,58 euros (partida pressupostària 15301 533B01/63400/00)

II. - Inversió immaterial.

En inversions de caràcter immaterial les actuacions realitzades pel Servei de Gestió Forestal van suposar dins el capítol 15301 533B01 64000 00 unes despeses totals de 3.553.392,39 euros, que van ser aplicats segons la següent distribució:

a) Contractes de mitjans aeris d'extinció.
Al llarg de 2016 es va desenvolupar la tramitació i adjudicació dels nous contractes per disposar dels serveis de mitjans aeris per a la defensa contra incendis forestals inicialment contractats per al període 2016-2018, mitjançant els quals es cobreixen les necessitats de l'operatiu establert al llarg de tot l'any per la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca.

Aquests serveis s'han desenvolupat (1 de maig a 31 de desembre de 2016) d'acord amb les seves corresponents adjudicacions:

1. - Establiment de destacaments estivals d'avions bombarders de càrrega en terra ACT a Eivissa (1 air tractor) i Son Bonet (1 air tractor) que han suposat al 2016, amb càrrec a la primera anualitat de la vigència del contracte 2016-2018, un cost total de 1.176.055,87 euros.

2. - L'establiment de quatre destacaments d'helicòpters HE (Eivissa, Son Bonet x2HE, Betlem i Ciutadella) per al transport de quadrilles d'extinció i atac directe al foc mitjançant dipòsits suspesos. El cost final d'aquestes aeronaus d'ala mòbil ha estat, amb càrrec a la primera anualitat de la vigència del contracte 2016-2018, a estat de 1.783.040,00 euros.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 533B01 Planificació forestal

3. - El manteniment d'un avió de coordinació i observació ACO amb base a Son Bonet i autonomia suficient per a la realització de transsectes diaris de vigilància sobre les zones forestals de tot l'arxipèlag balear. El cost d'aquesta aeronau durant l'anualitat 2016 va ser de 224.900,00 euros que van representar una vigilància diària de caràcter preventiu contra els focs forestals i un suport aeri per a la coordinació de l'extinció dels incendis que es van produir al llarg de tota la campanya.
No obstant, d'1 de gener a 30 d'abril de 2016, dins la segona anualitat de la pròrroga dels contractes de mitjans aeris d'extinció (contractes 2012-2014 i pròrrogues 2014-2016) el cost de disponibilitat d'ACTs va ser de 95.213,40 euros, de l'ACO de 30.099,72 euros i dels HE de 301.262,87 euros.

Durant l'exercici 2016, les dades estadístics corresponents al resultat de la lluita contra els incendis forestals han estat, especialment a l'illa d'Eivissa, positius:

NOMBRE INCENDIS PER ILLA
Nombre totals incendis: 113
Mallorca 70
Menorca 3
Eivissa 33
Formentera 7

SUPERFICIE AFECTADA/CREMADA PER ILLA
Superfície total (ha): 229,8
Mallorca 189,9
Menorca 36,8
Eivissa 1,2
Formentera 1,8

Ateses les difícils condicions meteorologiques i de sequera a les que es va haver d'enfrontar el personal d'extinció, al llarg de l'inici del passat període estival i la perillosa gravetat dels incendis que es va patir, la resposta de l'operatiu es pot considerar molt positiva, encara que continua essent preocupant la manca d'una activa gestió preventiva dels boscos i la perillosa absència d'adopció de mesures d'autoprotecció en zones d'interfase urbà-forestal.

b) Protecció i Gestió de Recursos Forestals.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 533B01 Planificació forestal

Al llarg de l'exercici 2016, es va a tramitar i aprovar el Projecte d'Inversió Immaterial denominat "Desenvolupament del Pla Forestal de les Illes Balears (PFIB)" mitjançant el qual s'han atès les accions de gestió forestal sostenible programades y prioritzades per a la protecció de la biodiversitat forestal, conservació dels hàbitats forestals, restauració dels paisatges forestals, prevenció de processos de desertificació i en general de conservació, ordenació i millora dels boscos i altres terrenys forestals insulars.

S'ha tractat d'afrontar les necessitats d' inversió en aquestes matèries mitjançant la seva aplicació a la partida 533B01/64000 (79.472,73 euros) o a traves de sol·licituds d' actuació a l'IBANAT. A càrrec d'aquestes accions s'han escomès intervencions en el medi forestal destinades a la regeneració de les masses arbrades, a la restauració d'àrees afectades per temporals i a l'execució de plans de recuperació de zones forestals degradades pel foc. Igualment s'han desenvolupat accions preventives de processos erosius.

Per altra banda, en el marc d'aquestes accions s'ha desenvolupat el 2016 la continuació de les labors de distribució de planta forestal autòctona per a la reforestació d'espais desarborats, en què al llarg de l'últim any s'han produït mes de 60.000 plantes d'espècies forestals autòctones (principalment, alzines, pins, ullastres i savines).

Tot aquest material forestal de reproducció va ser recollit, gestionat, produït i distribuït a través del Centre Forestal de Menut (CEFOR), on mitjançant el banc de llavors, i el viver, es va realitzar, en col·laboració amb l'IBANAT, aquesta tasca de generació i distribució de les principals plantes forestals autòctones de la CAIB.

Durant 2016, s'ha mantingut el desenvolupament de les primeres previsions contingudes en el Pla Forestal de les Illes Balears (2015-2035) que ha comptat amb un ampli procés de participació social i que ja es troba aprovat mitjançant el Decret 11/2015.

c) Accions Prioritàries de Defensa contra Incendis Forestals.
Amb càrrec a aquest Projecte, que inicialment també comptava amb una assignació a la partida 533B01/64000 (100.000,00 euros), destaquen les accions de sensibilització ciutadana en la prevenció contra els incendis forestals que el 2016 es van concretar en la realització d'actuacions lligades a la campanya preventiva anomenada "NI UN FOC AL BOSC" que va vertebrar totes les actuacions de conscienciació llençades per la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca per prevenir i evitar els incendis forestals, juntament a la campanya institucional "la teva seguretat depèn de tu".

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 533B01 Planificació forestal

A càrrec d'aquest Projecte d'Inversió, s'ha mantingut l'animació de la Xarxa de Defensa del Patrimoni Forestal (Xarxa Forestal). Que ha permès el desenvolupament, a nivell local, de més de 200 iniciatives de sensibilització per a la defensa dels boscos en l'àmbit de les principals comarques forestals de Mallorca.

Durant 2016, també ha estat iniciat el desenvolupament del IV Pla General de Defensa contra els Incendis Forestals de les Illes Balears (2015-2014), aprovat mitjançant el Decret 22/2015, el que, per a una vigència de 10 anys, determina les mesures necessàries per consolidar l'operatiu d'extinció interinsular de la CAIB i les actuacions prioritàries per prevenir els incendis forestals i mitigar els seus efectes en els seus espais naturals.

d) Aplicació de fons Pla de Desenvolupament Rural (PDR).
Les inversions corresponents a aquest programa van ser executades a través de l'IBANAT per la seva directa aplicació en treballs ajustats als requeriments derivats de la referida assignació pressupostària de caràcter finalista.

Cal destacar la coordinació de l'execució d'aquestes inversions amb les previsions establertes tant en l'antic marc del PDR de les Illes Balears 2007-2013, com en el nou 2014/2020, a l'efecte de la seva oportuna consideració tant en la justificació de despeses elegibles per a les mesures de millora forestal i de prevenció d'incendis, com en la tramitació del seu finançament europeu.

III. - Subvenció.

Com a conseqüència de les severes dificultats pressupostàries existents no va ser possible renovar des de la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca els convenis de col·laboració que s'establien anualment amb els Consells Insulars de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera i amb l'Ajuntament de Palma per a la protecció de les superfícies forestals de les illes i específicament per proporcionar suport als seus diferents cossos de bombers directament implicats en l'extinció d'incendis forestals. Per tant, es van anul·lar les partides 15301 533B01 76100 i 15301 533B01 76000 11.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 533D01 Gestió d'espais naturals protegits, parcs naturals

PROGRAMA: 533D01

El servei de GESTIÓ D'ESPAIS NATURALS PROTEGITS, PARCS NATURALS I AREES RECREATIVES, durant l'any 2016, ha executat un total de 236.458,15 euros (fase AD).

Les actuacions realitzades han estat:
- Revisió del manual de senyalització dels Espais Naturals de les Illes Balears.
- Panells Centre informació parc natural de Mondragó.
- Estudi tècnic seguiment sistema dunar s'Amarador - PN Mondragó.
- Criteris tècnics carreres muntanya i catalogació camins de la Serra de Tramuntana.
- Seguiment espècies conservació preferent Albufera i Albufereta.
- Guia orquídines del PN s'Albufera i RN Albufereta (Mallorca).
- Millora de la qualitat de les aigües entrants a s'Albufera.
- Producció audiovisual PN de Cabrera.
- Reparació de l'embarcació "El Lapa" del PNMT de Cabrera.
- Aixecament topogràfic Castell de Cabrera.
- Estudi destinat a avaluar l'estat de les poblacions de gorgònies presents a les Reserves, bioindicador excel·lent.
- Protecció Posidònia oceànica mitjançant campany parc natural ses Salines Eivissa i Formentera.
- Reposició boies i anclatges àrees fondeig prohibit en el PN Salines Eivissa.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 533D02 Gestió Xarxa Natura 2000 i projectes

PROGRAMA 533D02

15301 DG Espais Naturals i Biodiversitat
533D02 Gestió Xarxa Natura 2000 i projectes.
64000

ACTUACIONS DESENVOLUPADES

El servei de Projectes d'Espais Naturals durant l'any 2016 ha dut a terme una sèrie d'actuacions, en l'àmbit de les seves competències, que es resumeixen de la següent manera:

1. Gestió del seguiment tècnic de convenis de col·laboració per a les actuacions en els espais de rellevància ambiental i en les seves àrees d'influència.
El servei ha fet les gestions i tramitacions pertinents per dur a terme el desenvolupament del següents expedients :

a. Tramitació dels expedients de subvencions públiques amb càrrec als pressupostos generals de l'Estat a les àrees d'influència socioeconòmica del parc nacional de Cabrera a traves de convenis de col·laboració entre la conselleria de Medi Ambient , Agricultura i Pesca i els ajuntaments de Ses Salines i de Palma. Durant l'any 2016 s'ha finalitzat el conveni signat l'any 2011 amb l'ajuntament de ses Salines i encara estan vigents amb aquest ajuntament els convenis signats els anys 2012 i 2015 També estan pendent de finalització els convenis signats els anys 2011, 2012 i 2015 amb l'ajuntament de Palma. Per dur a terme el seguiment dels convenis s'han fet reunions de les comissions de seguiment dels convenis, reunions tècniques a Mallorca i a Madrid , inspeccions, etc.

b. Tramitació i seguiment dels convenis signats entre el Govern de les Illes Balears i la Fundació Bancària La Caixa per al desenvolupament d'actuacions de conservació de la biodiversitat als espais naturals protegits. Durant l'any 2016 s'ha fet el seguiment de l'execució del projectes aprovats i la seva tramitació per a la finalització del 7è i 8è conveni signats els anys 2014 i 2015 . Aquests projectes s'han executat a través de l'IBANAT i del COFIB, amb la coordinació del Servei de Projectes d'Espais Naturals que ha tramitat tota la documentació que s'ha de presentar a la Caixa (memòries, fitxes,...)

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 533D02 Gestió Xarxa Natura 2000 i projectes

c. També s'han fet les gestions de coordinació necessàries per a la presentació de les noves propostes de projectes en el marc del nou programa de la Caixa . Finalment es va signar amb data 30 de desembre de 2016 el nou conveni de col·laboració entre l'administració de la CAIB i la Fundació Bancària la Caixa per al desenvolupament d'actuacions en matèria d'Investigació, Salut i Medi Ambient i s'han aprovat un total de 12 projectes per un total de 400.000 euros. Aquests projectes s'executaran a través de l'IBANAT i del COFIB, amb la coordinació del Servei de Projectes d'Espais Naturals.

2. Tramitar, presentar i fer el seguiment de projectes de caràcter ambiental a convocatòries d'ajudes de fons de la Unió Europea

El servei de Projectes d'Espais Naturals durant l'any 2016 ha intervingut en l'elaboració , tramitació i presentació de diferents projectes relacionats amb la gestió dels espais de rellevància ambiental de les Illes Balears a diferents convocatòries d'ajudes de la Unió Europea (INTERREG, LIFE, FEDER, FEADER) per tal d'aconseguir finançament per a les tasques de seguiment i conservació dels hàbitats i de les espècies inclosos als espais que formen part de la Xarxa Natura 2000. Al llarg del 2016 es van presentar projectes a les següents convocatòries:

LIFE: La Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca va presentar com a lider el Projecte LIFE16 NAT/ES/000770 " ARENA BLANCA". L'objectiu principal del projecte LIFE + Arena Blanca és crear un sistema de gestió sostenible de platges mediterrànies. Aquest sistema de gestió ha d'englobar les necessitats de conservació del sistema platja/duna, des de la praderia de Posidònia oceanica fins al límit dunar. El pressupost total del projecte presentat és de 3.337.107 ' amb un finançament europeu de 1.994.387 euros (el 59,79%). El cost total de les accions de la DG es de 818.242 euros i de l'IBANAT de 1.043.022 euros.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 533D02 Gestió Xarxa Natura 2000 i projectes

LIFE: La Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca participa com a cofinançador en el Projecte LIFE + "NATURAL PRIDE ", el projecte està liderat per SEO/ BirdLife amb soci beneficiari a l'agencia EFE .L'objectiu principal del projecte és donar a conèixer la major xarxa integrada d'espais protegits del mon, la Xarxa Natura 2000 i la campanya girarà al voltant de quatre eixos temàtics: La lluita contra la pèrdua de biodiversitat es lliura a Natura 2000, els valors ecosistèmics que aporta Natura 2000, la preservació de les joies de la naturalesa de la Unió passa per Natura 2000 i el consum responsable i saludable a Natura 2000. La Direcció General d'Espais Naturals i Biodiversitat de la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca del Govern de les Illes Balears participa com a cofinançador aportant un total de 100.000 euros. A més de ser cofinançador del projecte, facilitarà suport logístic a les accions que es desenvolupin o tinguin relació amb les Illes Balears.

LIFE: La Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca participa com a cofinançador en el Projecte LIFE + "EUROPE ALIVE" (Europa viva) té com a objectius específics millorar la Governança i la comunicació a la societat i als sectors clau sobre la importància de complir amb l'estratègia europea de biodiversitat, aconseguir a nivell autonòmic una major coordinació interdepartamental per a la gestió de la Xarxa Natura 2000, fomentar mecanismes innovadors de finançament directa o indirecta en agricultors, ramaders i pescadors per garantir un bon estat de conservació de la biodiversitat, etc. SEO/BirdLife és el soci coordinador del projecte i executor de la majoria d'accions ambientals. L'Agència EFE ha d'elaborar i distribuir continguts sobre l'estratègia de la UE. El projecte estarà cofinançat entre d'altres per Ecoenbes i per diverses Comunitats autònomes. La Direcció General d'Espais Naturals i Biodiversitat de la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca del Govern de les Illes Balears participa com a cofinançador aportant un total de 20.000 euros.

LIFE: La conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca participa com associat (sense aportar finançament) en el projecte integrat LIFE IP-PAF INTEMARES. (coordinador), El projecte està coordinat pel Ministeri d' Agricultura, Alimentació i Medi Ambient a traves de la Fundación Biodiversidad els altres socis són "Instituto Español de Oceanografía", WWF-España, SEO/BirdLife i CEPESCA. L'objectiu del projecte és implementar el Marc d'Acció Prioritària en la Xarxa Natura 2000 marina a Espanya. La majoria de comunitats autònomes espanyoles participen en el projecte com associades. Des de el servei s'han fet les gestiones necessàries per a la participació en el projecte i s'ha assistit a la reunió convocada en 2016. Aquest projecte integrat LIFE s'ha aprovat per la Comissió Europea del projecte LIGFE aquest any.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 533D02 Gestió Xarxa Natura 2000 i projectes

INTERREG MED: La conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca participa com associat (sense aportar finançament) al projecte "Sustainable management of systems Posidonia-beaches in the Mediterranean region" (POSBEMED) d'anàlisi i de revisió de les estratègies actuals de gestió de les arribades de posidònia a les platges mediterrànies. Aquest projecte ha estat aprovat l'any 2016 per la UE .

Assessorament a altres serveis de la tramitació de projectes europeus . També s'ha col·laborat amb la presentació del projecte LIFE + MELANOPOGON (Carricerín real) presentat per l'IBANAT com a un soci beneficiari amb l'objectiu de millorar l'estat de conservació de la Boscarla mostatxuda (Acrocephalus melanopogon) mitjançant la recuperació del seu hàbitat a diferents zones humides de la XN2 000, avaluar els efectes de la gestió de l'hàbitat en la boscarla mostatxuda i a la resta d'aus catalogades com a amenaçades a escala comunitària, nacional i regional, elaborar directrius per la restauració d'hàbitats palustres de la XN2000 que incloguin entre els seus objectius d'actuació la recuperació de passeriformes palustres catalogat, etc.

La conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca participa donant suport, a traves del parc nacional de Cabrera, al projecte " QUIETMED" programa conjunt sobre el soroll (D11) per a la implantació del segon cicle de la Directiva Marc sobre l'estratègia Marina (MSFD) al mar Mediterrani.

3. Actuacions de seguiment, investigació i gestió per a la conservació dels espais naturals protegits i Xarxa natura 2000.

S'han dut a terme actuacions i projectes per a garantir la recuperació i conservació dels hàbitats i de les espècies, per a la conservació de la biodiversitat amb especial atenció a les espècies més valuoses i control d'espècies invasores a diferents espais de rellevància ambiental a través de diferents accions: seguiment de la biodiversitat, presa de dades i estudi per fer el seguiment dels hàbitats , execució d'accions per afavorir la reintroducció d'espècies animals i vegetals en els espais naturals protegits (tancaments, etc...), eliminació de flora al·lòctona invasora, etc

EXECUCIÓ DEL PRESSUPOST DEL PROJECTE D'INVERSIÓ PLURIANUAL "GESTIÓ PER A LA CONSERVACIÓ I SEGUIMENT DE PLANS I PROJECTES EN ELS ESPAIS DE RELLEVÀNCIA AMBIENTAL DE LES ILLES BALEARS 2016-2019"

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 533D02 Gestió Xarxa Natura 2000 i projectes

Des del Servei de Projectes d'Espais Naturals s'ha executat el programa 533D02 6400 GESTIÓ D'ESPAIS NATURALS a través del Projecte d'Inversió Plurianual "Gestió per a la conservació i seguiment de plans i projectes en els espais de rellevància ambiental de les Illes Balears 2016-2019 ", amb una RU núm. 1500001308 i un pressupost inicial per a l'any 2016 de 107.164,00 euros el qual posteriorment es va modificar afegint 100.000 euros i posteriorment bloquejant 100.000 euros.
També es va fer una modificació de crèdit per un import total de 12.230 euros des del projecte d'inversió immaterial "Gestió per a la conservació i seguiment de plans i projectes en els espais de rellevància ambiental de les Illes Balears 2016-2019" de la partida pressupostària 15301 533D02 64000 00, al projecte d'inversió immaterial "Conservació i gestió d'espècies silvestres" amb la partida pressupostària 15301 533F01 64000 00 amb la finalitat de disposar de crèdit per dur a terme projectes relacionat amb la conservació d'espècies (feines de conservació de flora a Menorca, seguiment del Pla de conservació de flora del Puig Major, control i eradicació d'ofidis invasors, supervisió virot petit, recompte quiròpters i cartografia, revisió 33 arbres singulars)

Finalment és va disminuir la partida pressupostària en 7.000 euros pel fet de tenir que fer front a la compra de material inventariable necessari per al bon funcionament del servei de projectes d'espais naturals, quedant un pressupost final de 87.934,94 euros el qual s'ha executat parcialment de la següent manera:

"Assessoria per a la presentació d'un projecte LIFE sobre la conservació del sistema dunar de les Illes Balears" dut a terme pel sr. Miguel Angel Hernandez Rosas amb un cost de 15.488,00 euros.

L'objecte del contracte va ser que la direcció general de Biodiversitat i Espais Naturals pogués preparar i presentar com a lider un projecte LIFE ARENA BLANCA sobre la conservació del sistema dunar de les illes Balears a la convocatòria dels projectes europeus LIFE + de la convocatòria de l'any 2016 amb els objectius següents:

- restaurar el sistemes dunars degradats, eliminant els impactes,
- crear un sistema de gestió sostenible de platges mediterrànies (aplicable a les 4 illes balears)
- posar en valor la platja, com un sistema natural que va des de la praderia de posidonia al bosc de pinar.
- quantificar els serveis ecosistèmics i els beneficis que se'n deriven per al sector turístic

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 533D02 Gestió Xarxa Natura 2000 i projectes

"Elaboració de directrius per realitzar el seguiment d'hàbitats i espècies en Xarxa Natura 2000 a les Illes Balears" dut a terme pel sr. Martín Llobera O'Brien amb un cost de 15.427,50 euros.

L'objecte d'aquest contracte era la realització d'un servei per a l'elaboració d'una metodologia estàndard per a fer el seguiment dels hàbitats a diferents indrets de les Illes Balears i determinar els condicionants i requisits del plec de prescripcions tècniques per a licitar un contracte plurianual (2/3 anys) per a realitzar el seguiment de l'estat de conservació dels hàbitats i de les espècies prioritaris inclosos dins Xarxa Natura 2000 a les Illes Balears.

"Obtenció de dades topogràfiques del sistema dunar de ses Salines de Formentera i es Trenc" dut a terme per l'empresa Nor Dron Ingenieria de altura i amb un cost de 2993,18 euros.

Es va autoritzar una despesa per realitzar una anàlisi de la geomorfologia dunar realitzant un topogràfic a una escala de detall que ha permés veure la evolució del sistema dunar i conèixer amb detall com són les pressions com la freqüentació de les platges, els accessos, els aparcaments, l'ús de la platja i les dunes posteriors. S'ha realitzat un model en 3D en unes 150 Ha d'Es Trenc i unes 250 Ha a Ses Salines de Formentera.

"Restauració i millora d'hàbitats d'interès comunitari a l'estany de s'Amarador i els seus voltants, al PN de Mondragó" realitzat per l'empresa Estel de Llevant i amb un cost de 17.558,80 euros.

S'ha dut a terme la realització d'un servei per a l'execució de les següents tasques:

1. Retirada de flora al·lòctona invasora: S'han eliminat de la zona de s'Estany de s'Amarador exemplars de Myoporum tenuifolium, Yucca aloifolia, Acacia saligna, Iris germanica, Eucalyptus globulus, Asparagus asparagoides, Phoenix canariensis i Opuntia spp.

2. Recuperació dels l'hàbitats 1150, 5210 i 5330: S'ha fet una plantació de les següents espècies autòctones procedents del Viver Forestal de Menut (proporcionades pel parc natural de Mondragó): Tamarix spp. (a la franja més pròxima a l'estany), Juniperus phoenicea subps. turbinata, Pinus halepensis, Phillyrea angustifolia, Pistacia lentiscus, Rhamnus alaternus, Rosmarinus officinalis, Cistus monspeliensis, Cistus albidus.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 533D02 Gestió Xarxa Natura 2000 i projectes

3. Delimitacions perimetrals: S'han posat pals i cordes a un petit tram en el camí d'accés a la platja de s'Amarador per la part central per tal d'evitar el pas de vehicles que provoquen un deteriorament a la vegetació de la zona.

"Tancament d'una secció del límit de l'olivar de Menut per a protegir els hàbitats prioritaris 6110* (pastures calcàries càrstiques o basòfiles de l'Allysso-Sedion albi) i 6220* (prats i erms mediterranis amb gramínies i anuals, basòfils, Thero-Brachypodietea) de l'acció dels herbívors dut a terme per l'empresa Proyectos Paisagísticos de Baleares S.L. amb un cost inicial de 21.761,85 euros que posteriorment no es va poder dur a terme en la seva totalitat durant l'any 2016 per causes alienes al contractista (obtenció de la llicència municipal) Només es va poder realitzar la compra del material necessari per dur a terme el tancament per un total de 7616,65 euros. Durant l'any 2017 es realitzarà el tancament.

L'objecte del contracte és millorar l'estat de conservació dels hàbitats prioritaris 6110* Pastures calcàries càrstiques o basòfiles de l'Alysso-Sedion albi i 6220* Prats i erms mediterranis amb gramínies i anuals, basòfiles (Thero-Brachypodietea), juntament amb altres no prioritaris presents a la zona de l'olivar de Menut, com poden ser els següents: 6420 Jonqueres i herbassars graminoides humits, mediterranis del Molinion-Holoschoenion; 92A0 Boscos de galeria de Salix alba i Populus alba; 9320 Boscos d'Olea i Ceratonia; 9340 Alzinars de Quercus ilex i Quercus rotundifolia; 9540 Pinars mediterranis de pins mesogeans endèmics.

"Assessoria per a l'avaluació de l'execució del contracte de gestió dels camps de fondeig regulat en els LICs del projecte "LIFE POSIDONIA" a les Illes Balears (2013-2017) i proposta de continguts, criteris i altres condicionants per als nous plecs tècnics de contractació plurianual per aquest servei" es va contractar a l'empresa "Taller de Projectes i Enginyeria SL" per un total de 7.139,00 euros el qual no s'ha pogut executar l'any 2016 per causes alienes al contractista.

La finalitat del contracte era assessorar i redactar un esborrany d' un nou plec tècnic per fer la contractació per a la gestió dels camps de fondeig regulats en els LICs del projecte LIFE POSIDONIA Aquest contracte es va firmar a l'octubre del 2016 i finalitzava el 30 de novembre de 2016.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 533D02 Gestió Xarxa Natura 2000 i projectes

Per a dur a terme l'actuació, l'empresa TPE necessitava que des de l'administració se li proporcionàs diferents dades sobre el contracte de gestió que s'ha executat els darrers anys. L'actual director del contracte és l'IBANAT Una vegada exhaurida la data de finalització del contracte, encara hi havia moltes dades que no s'havien proporcionat a l'empresa TPE, perquè l'empresa adjudicatària del contracte actual (CBBA) tampoc les havia proporcionat a la conselleria de Medi Ambient ni a IBANAT. També mancava la visita a les instal·lacions on s'ubiquen els materials (boies, cabs, grillets ...) i les barques adscrites al servei de gestió dels camps de boies.

Tot i que s'han realitzat diverses reunions amb els responsables de l'empresa TPE, de la DG d'Espais Naturals i Biodiversitat, de l'IBANAT i de l'empresa CBBA (actual gestora dels camps de boies), l'empresa TPE no ha pogut finalitzar el contracte per falta d'informació. El plec tècnic es farà l'any 2017.

Tots aquests projectes han suposat una despesa total de 64.311,33 euros, quedant 23.623,61 euros sense execució. En resumen, la despesa es va distribuir de la següent manera:

Nom contracte

"Assessoria per a la presentació d'un projecte LIFE sobre la conservació del sistema dunar de les Illes Balears". Pressuposat inicial 15.488 euros, pressuposat final: 15.488 euros.

"Elaboració de directrius per realitzar el seguiment d'hàbitats i espècies en Xarxa Natura 2000 a les Illes Balears". Pressuposat inicial 15.427,50 euros, pressuposat final: 15.427,50 euros.

Obtenció de dades topogràfiques del sistema dunar de ses Salines de Formentera i es Trenc. Pressuposat inicial 2.993,18 euros, pressuposat final: 2.993,18 euros.

"Restauració i millora d'hàbitats d'interès comunitari a l'estany de s'Amarador i els seus voltants, al PN de Mondragó". Pressuposat inicial 17.558,80 euros, pressuposat final: 17.558,80 euros.

"Actuacions per a la conservació de l'hàbitat 1240 (penya-segats amb vegetació) de la zona de Favàritx al parc natural de s'Albufera des Grau (Menorca)". Pressuposat inicial 5.227,20 euros, pressuposat final: 5.227,20 euros.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 533D02 Gestió Xarxa Natura 2000 i projectes

"Assessoria per a l'avaluació de l'execució del contracte de gestió dels camps de fondeig regulat en els LICs del projecte "LIFE POSIDONIA" a les Illes Balears (2013-2017) i proposta de continguts, criteris i altres condicionants per als nous plecs tècnics de contractació plurianual per aquest servei". Pressuposat inicial 7.139 euros, pressuposat final: ---- euros.

"Tancament d'una secció del límit de l'olivar de Menut per a protegir els hàbitats prioritaris 6110* (pastures calcàries càrstiques o basòfiles de l'Allysso-Sedion albi) i 6220*. Pressuposat inicial 21.761,85 euros, pressuposat final: 7.616,65 euros.

Total executat 64.311,33 euros
Total pressupost final projecte inversió 87.934,94 euros
Desviació 23.623,61 euros

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 533F01 Espècies silvestres: conservació i sensibilització

PROGRAMA 533F01

DIRECCIÓ GENERAL: Espais naturals i biodiversitat
PROGRAMA: Gestió i conservació d'espècies silvestres. Codi 533F
RESPONSABLE PROGRAMA: Servei de Protecció d'Espècies

El programa 533 F inclou les inversions i despeses necessàries per a 1) Mantenir o portar a un estat de conservació favorable les especies silvestres de la fauna i flora de les Illes Balears, en compliment de la normativa vigent balear, estatal o europea. Aquest objectiu inclou les espècies animals o vegetals, amb especial atenció a les catalogades o protegides per la llei i que no són objecte d'atenció per altres serveis. i 2) gestionar com pertoca les espècies exòtiques invasores i altres conflictives.

DESCRIPCIÓ DELS OBJECTIUS

OBJECTIU 1- FAUNA TERRESTRE PROTEGIDA

Activitat 1.1. Revisar i completar plans recuperació/conservació
S'han redactat i tramitat (fins a informe favorable del CAFFIB) un pla nou:
- Pla d'aus marines de les Illes Balears (Pla Lilford).
- S'ha iniciat la redacció del Pla de conservació d'Invertebrats Marins de les Balears.

Actuacions específiques dins els plans vigents:

- Ferreret.

Recompte mínim total de 21.820 larves al 2016. Al igual que el 2015, és un valor general mitjà situat entre el percentil 33 i el 66, satisfactori en any de sequera. S'han translocat exemplars a tres noves localitats: Font de na Ferrera (Planícia) on s'han alliberat adults del cocó de sa Bova. De moment hi ha 69 exemplars; Torrent de s'Espinal (Escorca).

S'alliberen 50 larves i 10-12 adults procedents de Marineland al comellar dels Horts, i es reforça la població de la Comuna de Caimari amb 82 exemplars procedents del zoo de Barcelona (tot i la previsió d'alliberar-los al Parc de Llevant, on no va ser possible).

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 533F01 Espècies silvestres: conservació i sensibilització

Quitridiomicosi: Neteja del Cocó de sa Bova al gener (1 gorg) i al setembre (4 gorgs) amb virkon, gfracies a la col·laboraciuó de l'IBANAT per al transport en helicòpter. Les larves s'han tractat a posteriori al centre de Planícia amb intraconazol. Estem pendent de les analítiques per valorar resultats, inicialment favorables.

S'han efectuat reparacions a l'abuerador d'Alcanella, el Pla de sa Mata de Fornalutx; als Aljupets de Planícia, el Pla des Porxo (Fornalutx) i'aljub de les cases de Planícia per abastir el centre de ferrerets. També hem tengut l'ajuda de l'helicòpter per part dels transports.

Serps: dues trampes al Torrent de na Mora sense cap captura; senyals de presència a Bàlitx on es varen capturar dues serp, i no se n'han trobat a Mortitx, Lluc i Pareis.

Altres actuacions han estat un acord entre el servei i la UIB (Samuel Pinya), que va culminar en un Taller de conservació del ferreret dirigit a la federació de barranquisme de les Balears i la redacció d'una guia de bones pràctiques de descens de torrents, pendent d'editar.

- Tortugues de Terra.

El COFIB continua rebent exemplars, de tortuga mora, dels criadors autoritzats. Els exemplars han estat alliberats a diferents indrets del municipi de Calvià: Can Trujillo, Son Alfons, Ses Barraques i Rafeubetx. Els mesos d'amollada foren maig, juliol, octubre i novembre. En total, 279 exemplars. No ha estat possible fer una nova amollada a Formentera amb exemplars provinents de la Península, prevista al Pla de conservació de l'espècie, atès que les condicions meteorològiques no han estat favorables. Es preveu realitzar l'actuació durant el 2017, amb exemplars provinents del centre de recuperació de Santa Faz (Alacant). Deu dels exemplars portaran un emissor que permetrà poder fer seguiment de la seva activitat al llarg de l'any.

En l'actualitat hi ha dotze centres de cria de tortugues autoritzats. Un, del municipi de Porreres, s'ha donat de baixa durant 2016. Del total, set criadors ho són només de tortuga mora, dos de tortuga mediterrània i dos d'ambdues espècies (en diferents instal·lacions). Finalment, hi ha un centre de cria de tortuga d'aigua (Emys orbicularis).

Els centres són revisats anualment per un agent de medi ambient, que valora la idoneïtat de les instal·lacions per al manteniment en captivitat de les tortugues. Els animals nascuts són cedits al COFIB per contribuir al reforçament de les poblacions naturals. Durant 2016, s'han obtingut 99 tortugues mores i 13 tortugues mediterrànies.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 533F01 Espècies silvestres: conservació i sensibilització

S'ha continuat amb la col·laboració amb altres Comunitats Autònomes al si de programes de reintroducció de Testudo hermanni. Així, s'han cedit 187 exemplars al Centre de Recuperació de Fauna, Granja El Saler (València) i 250 al Parc Natural Serra de Montsant (Catalunya). Els exemplars de València provenien del COFIB Mallorca i els de Catalunya del centre de recuperació del GOB Menorca.

- Virot petit.

S'han realitzat dos treballs de seguiment poblacional de l'espècie:
Avaluació de l'estat actual de les poblacions de virot petit Puffinus mauretanicus a l'Illot de s'Espardell (Es Freus-Pitiüses). S'han detectat 11 nius i més forats amb signes de presència. S'ha estimat una població d'entre 20-30 parelles.
Cens de la població reproductora de virot petit (Puffinus mauretanicus) a l'Illa de Tagomago (Eivissa) de 2016. Amb aquest estudi s'ha pogut constatar la presència d'un mínim de 92 parelles segures i es fa una estima poblacional que pot estar al voltant de 170 parelles.

SEO ha continuat treballs a Conillera d'Eivissa i l'equip britànic a Sa Cella-Dragonera. No s'han rebut informes d'aquestes.

- Aus marines.

Els dies 02/04/16 i 03/04/16 es va dur a terme des del Servei de Protecció d'Espècies la realització d'un cens de la població reproductora de la gavina de peus grocs, Larus michahellis, a l'illa de Sa Dragonera. Es va poder fer gràcies a la participació de personal del Consell de Mallorca, IBANAT, Agents de Medi Ambient, COFIB i voluntaris. La illa de Sa Dragonera és una illa massa grossa i per poder fer un cens directe de la colònia de gavines es va fer una estima de la població total de l'illa a partir de diferents parcel·les de mostreig. El resultat va ser de 3.990 parelles, un resultat que sembla excessiu, i convé mantenir com a probablement sobrevalorat.

Rates a illots Entre els mesos de juny i octubre es va fer un mostreig per a detectar la presència de rates a illots. S'han mostrejat 8 illots a Mallorca, 14 a Cabrera, 5 a Menorca i 8 a Eivissa. Els resultats queden resumits en la taula següent:

- Aus aquàtiques

El dia 15/01/16 els membres del SPE participaren en el cens d'aus aquàtiques realitzat a les zones humides de s'Albufera de Mallorca i la reserva de s'Albufereta.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 533F01 Espècies silvestres: conservació i sensibilització

En el marc del Pla Homeyer s'ha fet el seguiment naturalístic de les espècies al Parc Natural de s'Albufera de Mallorca, amb els següents resultats per espècies:

-Bitó Botaurus stellaris: 1 mascle detectat (cants dins el maig).
-Toret Ardeola ralloides: entre 5 i 7 colles
-Rossetta Marmaronetta angustirostris: entre 7 i 9 colles, al menys 50 polls.
-Fotja banyuda Fulica cristata: entre 4 i 6 colles, només neixen 4 polls que moren tot d'una. L'espècie està en una situació molt crítica per mor de la qualitat de l'aigua i la falta de menjar. El desembre de 2016 se'n seguia veient 1 exemplar a s'Albufera des Grau.
S'ha censat i cartografiat la població d'Hortolà de canyet Emberiza shoeniclus witherbyi, de S'Albufera, amb 36 territoris localitzats (eren 21 el 2015). Extrapolant els resultats a tot el parc, s'estima que la població podria arribar a les 70 parelles.

- Águila coabarrada.

El projecte Life-Bonelli (executors el COFIB i Natura Parc) ha suposat l'alliberament de 8 joves a Son Moragues, 1 volander recuperat a la península i han volat 4 polls mallorquins (dos a Porreres, dos a Mortitx), 10 altes. Hi ha hagut 9 baixes, cinc per electrocució. Població actual (gener 2017) de 25 exemplars, dels quals un mínim de 10 formen parelles territorials.
El seguiment d'exemplars és satisfactori, la supervivència, superior a la de les poblacions silvestres continentals, i s'ha incrementat el ritme de modificacions de suports elèctrics per evitar electrocucions.

S'ha confirmat que depreden sobre espècies presa abundants i que abans no tenien depredadors com mart, corb o gavina, entre d'altres.

Altres actuacions han inclòs la vessant educativa i d'informació, amb el "Dia de l'Àguila" i altres iniciatives.
El programa ha rebut el suport de Red Eléctrica de España i de Vinyes Mortitx.

- Àguila peixatera

S'han recopilat les dades de cria amb el nombre de nius revisats, territoris ocupats, parelles amb posta i polls a Mallorca, Menorca, Eivissa i Cabrera.

A Menorca s'anellen 5 exemplars. A Cabrera s'anellaren 2 polls.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 533F01 Espècies silvestres: conservació i sensibilització

Enguany es va fer una prova amb drone a un dels nius de la costa nord de Tramuntana per confirmar l'ocupació.

S'han detectat dues baixes: un jove de l'any a Cabrera i un altre a Alcúdia, per obstrucció intestinal per ingestió de matèria vegetal.

- Milà.

Els AMA han dut a terme un acurat seguiment de la reproducció amb dades de les parelles territorials i nius amb nidificació. S'han anellat i marcat 17 polls a Mallorca; a 15 d'aquests s'ha col·locat radiotransmissor (en col·laboració amb el GOB) i 2 polls a Menorca.

S'han trobat 30 milans morts, per causes diverses no sempre determinables, i 8 han ingressat vius al COFIB.

- Voltors.

Voltor negre: El seguiment de les poblacions de Voltors per part dels AMAs ha suposat 65 jornades de camp (3.850 km de vehicle terrestre), per terra i un vol d'helicòpter. Hi ha participat 16 agents de medi ambient i tres tècnics del SPE. Els resultats han estat els següents: 37 territoris, 32 postes i 25 polls.

Molt bon any de postes i envols, per una primavera seca. Han ingressat al COFIB 5 voltors negres, un poll de l'any que s'allibera el 28/9/16, un adult recuperat molt banyat després de les pluges de final d'any (30/12/16), un exemplar irrecuperable que es cedeix a GREFA i dos exemplars morts, un per ingestió de verí (veure epígraf verí) i un per col·lisió amb un avio el mes de septembre.

- Voltor lleonat

Els resultats són els següents: 20 Nius controlats, 15 nius ocupats, 14 colles fan posta i 8 polls volen. Per tant hi han 6 parelles que han fracassat. Aquestes xifres són semblants a la dels anys anteriors amb un lleuger augment de parelles nidificants.

- Ratapinyades

S'ha fet el recompte de les colònies de cria de quiròpters cavernícoles de Mallorca i Pitiüses.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 533F01 Espècies silvestres: conservació i sensibilització

Coves visitades: Cova de ses Ratapinyades i Cova de sa Guitarreta (Mallorca), Avenc d'en Cosme, Cova des Puig dels Ullastres i Cova dels Regals (Eivissa) i Avenc de Can Vicent Costa (Formentera).

Les coves de Mallorca tenen poblacions estables, igual que l'Avenc d'en Cosme. La població de Myotis escalerai de la Cova des Regals d'Eivissa ha experimentat un creixement espectacular, multiplicant per tres els seus efectius. La Cova des Puig dels Ullastres es veia afectada per un projecte d'ampliació d'una carretera. Assabentats del fet per un acta d'un AMA, el Servei va informar per tal que es modificàs el traçat d'una rotonda. La cova va ser respectada. Calen estudis posteriors per determinar si la il·luminació artificial instal·lada pot causar un impacte negatiu sobre les poblacions de ratapinyades de la cavitat. Pel que fa a l'Avenc de Can Vicenç Costa, no hi ha indicis de què sigui utilitzada per cap espècie de ratapinyada com a cova de cria, per tant, cal considerar la possibilitat d'excloure-la del llistat de refugis importants del Pla Balcells.

Activitat 1.2. Mantenir i completar bioatles
S'han realitzat tres presentacions del Bioatles que han comptat amb nombrosa assistència. La primera a la seu de l'IMEDEA (Esporles) el dia 11/11/2016 a les 12:00 hores. Les dues següents tengueren lloc a Menorca el dia 12/12/2016: a les 12:00 al Consell de Menorca i a les 19:30 a la seu de l'Institut Menorquí d'Estudis. Els assistents feren valuoses aportacions per tal de millorar l'aplicació.

El Bioatles ha aparegut als mitjans de comunicació (Diari de Menorca, IB3 ràdio i IB3 televisió). També ha tengut ressò a les xarxes socials.

Nº de noves incorporacions al 2016: 24.787 registres i 1.399 espècies (total al Bioatles: 167.056 registres i 7.900 espècies
Cal destacar la gran contribució de J.M.Gonzàlez al BioAtles, al qual ha aportat el passat any 13.232 dades.

Activitat 1.3. Actuar sobre espècies no catalogades, si cal

- Cens de les parelles de Falcó marí del Parc Natural de sa Dragonera amb el resultat de 209 exemplars.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 533F01 Espècies silvestres: conservació i sensibilització

- Espinós. S'ha redactat i aplicat un document de conservació urgent (ACU), l'execució del qual és objecte d'un contracte menor plurianual. Resulta alarmant el fet que en els darrers mesos no s'ha pogut localitzar cap exemplar en el medi natural de s'Albufera. Es manté un seguiment de l'hàbitat, amb analítiques periòdiques facilitades per la DG RRHH.

Activitat 1.4. Recuperar individus ferits o abandonats
El COFIB ha funcionat en totes les illes, amb els resultats següents:
Ingressos de fauna autòctona: 2899 Mca, 1040 Me, 514 Ei i 114 Fo
Ingressos de fauna exòtica: 509 Mca, 55 Me, 6Ei i 0 Fo.
El COFIB ha parat esment a l'episodi de botulisme que ha afectat la Bassa de Son Ferriol (198 aus d'11 espècies, anàtides i limícoles) i Depuradora de Can Picafort (més de 40 aus)

OBJECTIU 2- FLORA TERRESTRE PROTEGIDA
Activitat 2.1. Revisar i completar plans recuperació/conservació
S'han redactat i tramitat (fins a informe favorable del CAFFIB) un plan nous:

- Pla de Conservació de la Flora endèmica de les Pitiüses (Pla Font i Quer).

Actuacions específiques dins els plans vigents:

- Vegetals Puig Major.

Novè any d'aplicació del Pla, centrat en protecció física contra els herbívors i les actuacions de translocació i reforçament poblacional i seguiment de resultats. Els pteridòfits (Cystopteris fragilis, Dryopteris tyrrhena, Polystichum aculeatum i Polystichum setiferum) són estables, sense expandir-se. Responen molt bé a les mesures aplicades Hieracium amplexicaule, Ligusticum huteri, Rosa squarrosa, Cotoneaster majoricensis però Chaenorhinum rodriguezii i Colchicum longifolium) presenten oscil·lacions demogràfiques importants, aparentment no relacionades amb la presència de cabres (Clima?).

Es pot destacar: L'increment de la floració de l'Agrostis barceloi degut a poblacions de nova creació al cim del puig; la falguera Cystopteris fragilis ha sofert una forta baixada amb el nombre de frondes degut a cabres, sequera d'enguany i competència herbàcia a alguns tancats; la composta Hieracium amplexicaule ha experimentat un màxim demogràfic i reproductiu; l'endemisme Ligusticum huteri s'allunya del perill per col·lapse poblacional; increment poblacional de la Rosa squarrosa (de 10 al 2009 a 36 al 2016); nou endemisme de la zona culminal de Puig Major descrit al 2016 Taraxacum majoricense (21 exemplars al 2014, 18 al 2015 i 10 al 2016).

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 533F01 Espècies silvestres: conservació i sensibilització

- Saladina endèmica de ses Fontanelles (L. barceloi): Es mantenen actuacions d'anys anteriors, amb resultats espectaculars, d'estat de conservació tendència demogràfica: Uns 39.000 exemplars vegetatius i reproductors al 2016 (25.000 al 2015). Palma aquàrium manté activitats educatives sobre l'espècie.

- Saladines endèmiques de Magalluf: Creu Roja, conjuntament amb la Conselleria Medi Ambient, Agricultura i Pesca i l'Ajuntament de Calvià, organitzaren dues jornades de neteja de l'Àrea Biològica Crítica (ABC) de Magaluf al maig del 2016 dins la iniciativa "European Clean Up Day" (ECUD) de "L'European Week for Waste Reduction" (EWWR).

La Direcció General de Qualitat i Avaluació Ambiental del Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient, va seleccionar el prat de Magalluf, per l'acció anomenat "Assaig de modificació de les condicions del substrat per limitar la competència interespecífica sobre saladines endèmiques de Magalluf". L'assaig va ser dissenyat amb la col·laboració del Servei de Protecció d'Espècies i ha consistit en la preparació de parcel·les experimentals amb diferents proporcions de guixos i clorurs per valorar l'eficàcia del canvi de les condicions fisicoquímiques del substrat per afavorir a vàries espècies de saladines protegides (L. boirae, L. inexpectans i L. ejulabilis) i excloure espècies ruderals competidores, amb un seguiment de la UIB.

- Orchis palustris (orquídia de prat). Cens realitzat pel Parc de s'Albufera. 6.207 exemplars al 2016 (7.991 al 2015; 8319 al 2014 i 6.896 al 2013). Jornada de neteja de pins i mates a son Bosc. Intensa col·laboració de l'IBANAT.

Altres actuacions:
- Dryopteris filix-mas. Translocat l'exemplar epífit de ses Figueroles per introduir-lo al Puig Major. Ara es manté al Viver Forestal de les Illes Balears.
- Pinastre de Menorca. Recol·lectades quatre pinyes des Milocar (12 pinyols dels quals possiblement només tres siguin bons). Hi ha hagut bastants de baixes durant l'estiu del 2016. Tres pins al Milocar afectats i tractats per processionària. Total poblacional= 31 exemplars. Intensa col·laboració de l'IBANAT.
- Apium bermejoi. Se creen dues noves poblacions i es fa el seguiment de tota la població.
- Actualitzada de la base de dades del teix.
- Thymus herba-barona i Euphorbia fontqueriana. Les poblacions de nova creació al Pla de sa Serp (Es Teix) i al Puig Major respectivament funcionen i s'han adaptat correctament al nou medi. Queda reforçar-les al 2017.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 533F01 Espècies silvestres: conservació i sensibilització

Arbres singulars:

S'han catalogat 5 arbres (Eucaliptus i Fleix de Bunyolí, Pi de Sa Coma, Xiprer Americà de Son Nét, Araucàries de La Punta) i 1 conjunt i s'ha descatalogat El Fasser de Can Bescaí per mort de l'exemplar. S'hi han col·locat les plaques, i s'ha reposat la placa de la Lagunària de sa Llotja.

S'han desestimat cinc propostes de catalogació, per no cumplir els criteris de la Llei (eucaliptus a la base de Pollença, alzines a Búger, olivera al Port de Sóller i una altra d'Eivissa i un fasser des Molinar (Palma).

S'han dut a terme les inspeccions dels Arbres singulars per part dels AMA i el tècnic del Servei. Hi ha tres exemplars en fase d'estudi previ per obrir expedient de catalogaciò (Surera a Puigpunyent, mates a Sant Jordi i un lladoner d'Eivissa).

S'han fet tretze actuacions de diversa entitat, les més importants de les quals han estat la renovació de puntals a les figueres de Formentera, la retirada de les restes del fasser de Can Biscaí i l'estudi tècnic de conservació del Pí dels Caülls.

Activitat 2.2. Mantenir i completar bioatles
Veure activitat 1.2
Activitat 2.3. Col·laborar amb Jardí Botànic
Col·laboració amb el jardí en la recol·lecció i emmagatzemant de les llavors de les principals espècies amenaçades de les Balears.

OBJECTIU 3- ESPECIES MARINES

Activitat 3.1. Revisar i actualitzar catàlegs

Actuacions amb espècies marines:
- Cetacis i Tortugues marines:
-Actualització de protocol de actuació en cas de possible nidificació de tortugues.
Disseny i distribució de cartells i fulletons informatius. Molt intensa col·laboració dels AMAs, PalmAquàrium i CREM d'Eivissa.
- Dendropoma lebeche. S'ha fet un acurat inventari de poblacions, que demostra la freqüència i ampla distribució de l'espècie, que ocupa un xxx dels trams rocosos favorables prospectats. Es confirma que la seva situació de conservació a les Balears és favorable, amb efectius de mils de milions d'individus.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 533F01 Espècies silvestres: conservació i sensibilització

- Pinna nobilis. Aquest hivern s'ha iniciat un episodi de mortalitat massiva a la Mediterrània espanyola, i el servei ha promogut la formació d'un grup estatal de seguiment del estat de les poblacions, al qual mantenim la participació. Afecta els fons de les quatre illes, i en algunes localitats ha afectat el 95% dels efectius.

Activitat 3.2. Bancs de dades (Avaraments, captures accidentals)

- Cetacis i Tortugues marines: Actualitzat el registre dels casos d'avaraments costers del 2016.

OBJECTIU 4- ESPECIES INVASORES I CONFLICTIVES

Activitat 4.1. Control i reducció d'espècies invasores

Flora invasora: Les actuacions les ha portades a terme el Servei o l'Ibanat, ocasionalment amb ajudes externes (Voluntaris i AMAs). Les més importants han estat les següents:
- Eradicació del Pennisetum setaceum i P. villosum de totes les poblacions conegudes. Majoritàriament s'ha actuat al sector Calvià-Andratx, aeroport, Pollença i ctra Puigpunyent.
- Retirada Carpobrotus sp. de Rafeubeix (far de Cala Figuera). Projecte reixit.
- Revisada zona amb el jacint d'aigua. Es comprova que està totalment eradicat.

Fauna invasora:

La Unitat de Control de Fauna del COFIB ha treballat sobre set espècies, eliminant un total aproximat de 3.059 individus. En alguns casos hi ha hagut col·laboracions i actuacions directes del Servei. Les més rellevants són les següents:

- Cabres. Actuacions pròpies: 109 actuacions, algunes de més d'una persona (189 jornals) , 1619 animals sacrificats (incloses 3 jornades a Vedrà, on se'n sacrifiquen 59 i en queden 4. paralitzada pel Jutge). El cas del Vedrà, amb els components mediàtics, polítics i judicials ha resultat conflictiu i està pendent de resoldre definitivament.
Autoritzacions a particulars: 75 Autoritzacions tramitades per mals a l'agricultura a Mallorca i 18 a Menorca.
- Carnívors i rates a Cabrera. Sols una campanya de 3 dies, amb la captura de 3 genetes. Baixa densitat de rates.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 533F01 Espècies silvestres: conservació i sensibilització

- Control de serps a les Pitiüses. Projecte pilot dissenyat per conèixer l'estat de les poblacions de serps invasores a Ibiza I Formentera, amb l'objectiu de capturar el màxim possible de exemplars, determinar la distribució de les poblacions, informar a la població i fer la participar al projecte, així com definir estratègies futures d'actuació. Han treballat el Servei, el COFIB, amb suport financer del Ministerio de Medio Ambiente i ajuda dels consells insulars.

Els resultats han estat molt satisfactoris, s'ha aconseguit un disseny de gàbies que resulta efectiu i se han capturat un nombre significatiu de exemplars.

Per part del COFIB, s'han destinat 47 jornals a Formentera i 112 a Eivissa.

A Mallorca s'ha iniciat un projecte pilot per control de serps al Pla.

- Vespa asiàtica: Durant 2016 s'han detectat i eliminat nou nius de vespa asiàtica (Vespa velutina). Tots els nius foren retirats manualment i es conserven congelats a les instal·lacions del Laboratori de Zoologia de la UIB. S'ha contractat una persona que s'ha dedicat en exclusiva a tasques de trampeig, preparació de material divulgatiu, investigació sobre diferents atraients alimentaris, completar el registre d'apicultors a la zona, etc.
Presentació dels resultats davant personal de la Direcció General (assistiren Conseller de Medi Ambient i Director General), el 19/10/2016. Realització d'una xerrada informativa durant la Fira de la Mel de Llubí, adreçat a apicultors (12/11/2016).

9 nius de vespa asiàtica retirats durant 2016: Les tasques de camp foren realitzades per un equip interdisciplinar, integrat per personal del COFIB, Servei d'Agents de Medi Ambient, Servei de Protecció d'Espècies (vàrem col·laborar en nou jornades de detecció en camp) i investigadors de la UIB.

- Ós rentador El ritme d'increment de captures (el 2016) posa de relleu l'extensió i gravetat de la invasió per aquesta espècie.

Activitat 4.2. Tasques preventives

- Informat l'ajuntament de Palma per eliminar l'Asparagus asparagoides de les immediacions del Castell de Bellver.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 533F01 Espècies silvestres: conservació i sensibilització

- Moscard tigre: El grup de treball del Moscard tigre, que va iniciar la seva tasca quan es va detectar per primera vegada la presència de l'espècie invasora a Mallorca, ha quedat durant 2016 integrat al si del Comitè de seguiment i control de malalties transmeses per vectors, coordinat per la Direcció General de Salut i Participació. Les tasques atribuïdes al Servei són les de continuar recopilant les dades dels avisos de presència de moscard tigre, que són bolcades al Bioatles i, també, en un futur, integrats en un visor que està desenvolupant Salut. El Servei de Protecció d'Espècies ha participat com a
membre del Comitè en les tres reunions que han tengut lloc durant 2016.

Activitat 4.3. Banc de dades

Banc de dades actualitzat de tots els albiraments i cites d'espècies exòtiques invasores així com de les actuacions realitzades.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 533G01 Gestió de la sanitat forestal

PROGRAMA: 533G01

El Servei de Sanitat Forestal és l'òrgan administratiu de la Direcció General d'Espais Naturals i Biodiversitat amb competències en matèria de sanitat forestal i, com a tal, té les funcions següents:

" Elaborar, revisar, desenvolupar i actualitzar l'estratègia de Sanitat Forestal de les Illes Balears.
" Definir les estratègies sobre el control de plagues i malaties forestals.
" Definir i dirigir projectes i programes del Pla de Sanitat Forestal.
" Fer el seguiment i el control de plagues i malalties forestals.
" Planificar i executar campanyes i tractaments.
" Vetllar pel comportament dels compromisos europeus en Sanitat Forestal.
" Fer el seguiment i el control de programes de col·laboració, inversió i investigació amb entitats públiques i privades i altres comunitats.
" Elaborar la cartografia necessària per a dur a terme els tractaments.
" Coordinar en camp els diferents tractaments aeris i terrestres contra plagues i malalties forestals.
" Fer els controls i els estudis de seguiment de plagues i malalties forestals de les Illes Balears.
" Realitzar els controls i experiències de camp d'investigació sobre espècies plaga i espècies vegetals incloses en el Pla de Sanitat Forestal.
" Elaborar els Plans de Sanitat Forestal en Espais Naturals Protegits.
" Assessorar la població i les institucions que ho demanin i redactar informes relacionats amb la Sanitat Forestal.

El Servei de Sanitat Forestal té aprovat el projecte d'inversió immaterial "Execució de l'estratègia de Sanitat Forestal de les Illes Balears" i amb càrrec a aquest projecte ha dut a terme durant el 2016 bàsicament les actuacions següents:

- "Servei de control de la Sanitat Forestal de la CAIB, compliment de les obligacions europees referents a organismes de quarantena i actuacions de la xarxa balear de seguiment de danys en els boscos de les Illes Balears". S'ha dut a terme a través d'un contracte de serveis adjudicat a l'entitat Tecmena. Import de contracte per 2016 de 202.803,27' IVA inclòs, amb núm. d'expedient 2514-2015 i pròrroga 1435/2016.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 533G01 Gestió de la sanitat forestal

- "Servei per a la revisió de la xarxa d'avaluació i seguiment de danys a les masses forestals de les Illes Balears". S'ha dut a terme a través d'un contracte de serveis adjudicat a l'entitat Árbol Técnico. Import del contracte per a 2016 de 28.400,89' IVA inclòs, que, posteriorment, mitjançant resolució del Conseller, es va autoritzar la imputació d'aquest import a l'anualitat del 2017. Número d'expedient 2145/2016.

- Servei d' "Actuaciones de apoyo dirigidas a la restauración de los encinares en Mallorca durante 2016". S'ha dut a terme a través d'un contracte per un import de 19.968,63' IVA inclòs, adjudicat a SILCO SL, amb número de localitzador 870/2016.

- "Estudi al PN de Mondragó per realitzar el seguiment dels pins afectats per escolítids". S'ha dut a terme a través d'un contracte per un import de 12.359' IVA inclòs (6.020,44' corresponents al 2016), adjudicat a Carlos J. Oliveros, amb número de localitzador 2798/2016.

- "Avaluació de l'impacte de Paysandisia archon sobre Chamaerops humilis L. a Mallorca i experimentació per a la seva possible eradicació". S'ha dut a terme a través d'un contracte per un import de 18.150' IVA inclòs, adjudicat a IMEDEA - CSIC, amb número de localitzador 538/2016.

- "Subministrament de pluviòmetres per a les parcel·les instrumentalitzades de les Illes Balears". S'ha dut a terme a través d'un contracte adjudicat a Tecmena, per un import de 6.979,53' IVA inclòs, amb número de localitzador 8094/2016.

- "Realització de 3 clips d'espècies invasores". S'ha dut a terme a través d'un contracte adjudicat a Rubén Casas Oche, per un import de 7.260' IVA inclòs, amb número de localitzador 8102/2016, encara en vigor.

- Es varen iniciar tres expedients d'encomanes de gestió, però que finalment no es varen poder dur a terme:

o Projecte de control del banyarriquer a les alzines singulars de Mallorca. Ibanat.
o Projecte de control de les àrees recreatives contra la processionària del pi a Mallorca. Ibanat
o Servei d'actualització del contingut de l'estratègia de Sanitat Forestal a les IB. Tragsatec.

S'han contractat tota una sèrie de serveis l'import dels quals ha estat menor a 3.000 euros:

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 533G01 Gestió de la sanitat forestal

- Avaluació de l'èxit de l'ocupació de les caixes refugi per a quiròpters instal·lades a les Balears com a mesura de control de la processionària del pi, emesa per David García, 2.949,99' IVA inclòs.
- Estudi del terreny de la finca pública de Menut amb un dron per fer un inventari de la vegetació per dur a terme un seguiment, Carlos J. Oliveros 683,65' IVA inclòs.
- Material vari per treballs de camp. Utiplas, SL 308,55' IVA inclòs.
- Compra de provetes per mesurar escolítids. Mergard SL 44,18' IVA inclòs.
- Compra de trampes de Lymantria dispar. Kenogard 90,75' IVA inclòs.

Així mateix, entre les funcions de caràcter periòdic es troba l'assessorament permanent, en temes de sanitat forestal, tant a la ciutadania, com als òrgans de la resta de Direcció General i Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca, i a la resta d'administracions públiques. Aquest assessorament es tradueix tant en reunions periòdiques, com en campanyes de sensibilització, xerrades i jornades i totes aquelles actuacions en què és necessària la intervenció del personal del Servei de Sanitat Forestal per dur a terme les funcions encomanades.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 711A01 Direcció i serv.gen. Medi Ambient, Agric. i Pesca

PROGRAMA 711A01

La Direcció i Serveis Generals, té com a objecte la gestió dels serveis comuns de la Conselleria, i s'estructura en 3 unitats bàsiques: Departament de Gestió Econòmica i Contractació, Departament dAssumptes Generals i Personal i els Serveis Jurídics. També s'inclou les activitats corresponents a la Comissió Balear de Medi Ambient de les Illes Balears.

Dins la Secretaria General s'inclou els projectes d'inversió:

- APLICATIUS INFORMÀTICS: GESTIÓ DE LES APLICACIONS INFORMÀTIQUES PER A L'ANY DE LA CONSELLERIA.
- IMPLANTACIÓ DEL SISTEMA DE GESTIÓ ELECTRÒNICA PER ALS PROCEDIMENTS DE LA CMAIB.

Aquest programa té caràcter transversal per la Conselleria i s'ha executat:

- CAPITOL I: 9.672.675,39 EUROS
- CAPITOL II: 3.184.630,71 EUROS
- CAPITOL III: 11.081,12 EUROS
- CAPITOL IV: 0,00 EUROS
- CAPITOL VI: 209.494,80 EUROS
- CAPITOL VII: 0,00 EUROS

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 714B01 Agricultura

PROGRAMA 714B01

S'han executat les activitats previstes en la memòria de pressuposts per a l'any 2016, amb les restriccions pressupostàries pertinents posteriors, que han obligat a reduir-ne l'abast.

Agricultura

1) Programa de Foment del sector agrari (15501/714B01/64000/00)

S'han executat els següents projectes d'inversió:

A) PROJECTE D'INVERSIÓ: FOMENT DE LA SANITAT VEGETAL ANY 2016

La Directiva 2000/29/CE, relativa a les mesures de protecció contra la introducció en la Comunitat Europea d'organismes nocius per als vegetals o productes vegetals i contra la seva propagació, estableix programes de prospecció d'aquests organismes nocius que, per la seva perillositat o pel risc d'establiment, fan necessari detectar-ne la presència o fer-ne el seguiment i el control dels nivells de població que assoleixin.

La regulació normativa vigent estatal comprèn la Llei 43/2002, de 20 de febrer, de sanitat vegetal, i els Reials decrets 58/2005, de 21 de gener, el 401/1996, d'1 de març i el 1190/1998, de 12 de juny, i empara l'autoritat competent de la comunitat autònoma per establir el marc de mesures i actuacions en la protecció i la lluita obligatòries contra la introducció d'organismes nocius per als vegetals o les seves produccions.

A l'àmbit autonòmic, per l'amenaça econòmica o mediambiental de possibles entrades d'organismes nocius i per fer front les plagues ja establertes, ha estat necessari reforçar la xarxa de prospeccions, de prevenció i de control. La major part de les prospeccions responen a exigències que ja venen regulades per normativa de la Unió europea i del Ministeri d'Agricultura i Pesca, Alimentació i Medi Ambient (MAPAMA), davant dels quals hem de presentar els plans de control, d'eradicació i de contingència amb la informació dels resultats i, si n'és el cas, les campanyes fitosanitàries adients per al desenvolupament de la producció integrada.

La plaga de quarantena present a les Illes Balears amb major impacte econòmic és el morrut roig de les palmeres (Rhynchophorus ferrugineus) i al mes d'octubre es va detectar a Porto Cristo un brot de Xylella fastidiosa (Wells et al.), que provoca la malaltia de Pierce (viña), clorosis variegada dels cítrics (CVC) i defalliment ràpid de l'olivera.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 714B01 Agricultura

Les plagues de quarantena no presents a les Illes Balears que poden representar un major impacte econòmic són:

a) Bursaphelenchus xylophilus (Steiner et Buhrer) Nickle et al, conegut com el nematode de la fusta del pi.

b) Pomacea insularum (Perry), conegut com el caracol poma.

Per combatre aquestes tres plagues s'ha establert un compromís d'execució d'actuacions i de despesa amb el MAPAMA que han originat una territorialització de fons.

Seguint amb les experiències d'anys anteriors es va continuar amb l'establiment de la xarxa de monitoreig i l'aplicació de diferents mètodes de captura massiva de la mosca de la fruita (Ceratitis capitata) i la confusió sexual del poll roig de Califòrnia (Aonidiella aurantii).

S'ha exigit també un seguiment especial per evitar la introducció, o per al control d'altres plagues de quarantena amb un important potencial de dany econòmic i fitosanitari, entre les quals les més importants són:

- Pla d'acció per evitar la introducció de l'insecte nociu de la patata Epitrix spp;

- Pla d'acció per evitar la propagació del nematode nociu de la patata Globodera spp;

- Pla d'acció per evitar la propagació de la mosca Drosophila suzukii;

- Pla d'acció per evitar la introducció del fitòfag Anthonomus eugenii;

Dins el mateix programa s'ha continuat amb els treballs realitzats en matèria d'implantació d'un SIG per a les diferents plagues de quarantena. També s'ha continuat amb els experiències de camp amb les diferents Associacions de Defensa Vegetal de l'illa de Mallorca i amb accions de formació i difusió dels coneixements en matèria de sanitat vegetal.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 714B01 Agricultura

La secció de sanitat vegetal també té assignades responsabilitats de seguretat alimentària i vigilar pel funcionament òptim de la maquinària de tractaments fitosanitaris. La Directiva 2009/128, del Parlament Europeu i del Consell, de 21 d'octubre, per la qual s'estableix el marc d'actuació comunitària per aconseguir un ús sostenible dels plaguicides així com el Reglament (CE) 1107/2009, del Parlament Europeu i del Consell, de 21 d'octubre, relatiu a la comercialització de productes fitosanitaris i pel qual es deroguen les Directives 79/117/CEE i 91/414/CEE del Consell, obliguen a incrementar progressivament moltes d'aquestes inspeccions perquè els productors puguin adaptar-se paulatinament, a més d'aconseguir un adequat seguiment de les plagues de quarantena. Els esmentats controls i seguiment van especialment dirigits als vivers, als establiments de plaguicides, a les empreses de serveis i als productors en origen.

El Servei d'Agricultura té assignades funcions de control i seguiment de la sanitat vegetal perquè els professionals rebin material amb totes les garanties de qualitat fitosanitària. Des del punt de vista normatiu els requeriments són bastant nombrosos pel que fa als productors i proveïdors de material vegetal en tot el que té a veure amb les plagues de quarantena. En concret l'actualització, control i autoritzacions corresponents al Registre Oficial de Productors, Comerciants i Importadors de Vegetals (ROPCIV), així com el seguiment de les expedicions del passaport fitosanitari (el document que exigeix la normativa comunitària que ha de disposar qualsevol moviment de vegetal susceptible de patir plagues de quarantena).

Això obliga a incrementar les mesures per controlar que els proveïdors de material vegetal garanteixin la qualitat fitosanitària, a més de permetre dur un seguiment de la absència o possibles interceptacions de les plagues de quarantena. Per a tal finalitat, serà imprescindible disposar de recursos especialitzats addicionals en temes de sanitat vegetal per als controls i prospeccions en els establiments inscrits en el ROPCIV.

Els treballs realitzats han sigut:

Programa 1. Prevenció, lluita i control de plagues

1.- Detecció i control plagues no regulades i regulades (de quarantena) com Rhynchophorus ferrugineus, Tuta absoluta, Ceratitis capitata, Bursaphelenchus xylophilus, Globodera pallida i G. Rostochiensis, etc... A cada plaga se li ha aplicat un protocol d'actuació diferent (captura massiva amb trampes amb feromona sexual, trampes cromotròpiques, trampes alimentàries, monitoreig, confusió sexual, etc...).

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 714B01 Agricultura

2.- Realització de les prospeccions anuals de les plagues encomanades pel Ministeri d'Agricultura i Pesca, Alimentació i Medi Ambient.

3.- Execució de plans d'acció de prevenció, lluita i control de les plagues que la Direcció General d'Agricultura i Ramaderia ha considerat oportuns.

4.- Realització d'experiències de camp amb les Associacions de Defensa vegetal (ADV) en relació amb la lluita i control de plagues dels diferents cultius (Ceratitis capitata i Aonidiella aurantii).

5.- Difusió dels coneixements en matèria de sanitat vegetal.

6.- Millora i depuració de les bases de dades existents a la Secció de Sanitat Vegetal que fan referència a la prevenció, control i lluita contra plagues: Registre de Llavors i Plantes de Viver, i el Registre Oficial de Productors, Comerciants i Importadors de Vegetals (ROPCIV) entre d'altres.

7.- Implantació i desenvolupament d'un Sistema d'Informació Geogràfica (SIG) per a la detecció, lluita i control de plagues de quarantena, principalment Rhynchophorus ferrugineus i Xylella fastidiosa.

8.- Execució del Pla d'actuació contra el morrut roig de les palmeres (Rhynchophorus ferrugineus).

9.- Execució del Pla d'actuació contra Xylella fastidiosa a les Illes Balears.

10.- Gestió dels carnets de manipulador-aplicador de productes fitosanitaris. Manteniment de l'aplicació informàtica per la seva gestió.

11.- Estudi amb la UIB dels pol·linitzadors del cultiu de l'ametller i de la utilització de Bombus terrestris.

12.- Estudi dels fongs de fusta que afecten a la figuera a l'illa de Mallorca.

Programa 2. Ús sostenible dels plaguicides

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 714B01 Agricultura

1.- Realització de les inspeccions de la maquinària de tractaments fitosanitari, tal com s'estableix al Reial decret 1702/2011 i la Directiva 2009/128, prioritzant als operadors de Producció Integrada.

2.- Execució dels Programes de Vigilància de la Seguretat Alimentària encomanats pel Ministeri d'Agricultura i Pesca, Alimentació i Medi Ambient:

1). Pla de vigilància de la comercialització de productes fitosanitaris
2). Pla de vigilància d'utilització de productes fitosanitaris per les empreses de tractaments i per les explotacions agrícoles

El pressupost previst en aquest Projecte d'Inversió per a l'any 2016 era de 177.000,00 euros , IVA inclòs, i s'han executat 176.542,29 euros.

B) PROJECTE D'INVERSIÓ: VIGILÀNCIA I CONTROL DE LES PRODUCCIONS VEGETALS ANY 2016

Dins l'àmbit de la producció vegetal, el Servei d'Agricultura té assignades les competències i funcions d'una sèrie de registres, entre dels quals destaquen: el vitícola; el d'operadors producció integrada; el de maquinària agrícola (ROMA); el de societats agràries de transformació (SAT); el de cultius amb organismes modificats genèticament (OGM) i el registre de comerciants i productors de llavors i plantes de viver. La gestió dels registres generen la necessitat de nombroses visites de camp i comprovacions entre els expedients documentals, analítiques i la cartografia gràfica.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 714B01 Agricultura

En el cas del control del potencial vitícola, les exigències de control i les penalitzacions són (per imposició de la Comissió Europea i FEGA) més nombroses que els exercicis anteriors, atesos el Reglament 479/2008 del Consell, de 28 d'abril de 2008, el Reial decret 714/2015, de 31 de juliol, i el Reglament 555/2008 de la Comissió, de 27 de juny de 2008. Aquest últim estableix que el control productiu es basarà en les dades del registre vitícola. Caldrà efectuar en un termini de cinc anys la revisió completa de tots els expedients del registre vitícola, abastant: controls administratius, creuament d'informació documental amb la gràfica i comprovacions i determinacions de superfície in situ. A més, posteriorment a l'anterior Reglament, es va publicar el Reglament 436/2009 de la Comissió, de 26 de maig de 2009, on s'indica la informació mínima que ha de contenir el registre vitícola, entre la qual es troben les superfícies de plantacions il·legals d'abans i després de l'1 de setembre de 1998, les de plantacions abandonades, etc. Per a tal finalitat, ha estat imprescindible disposar de personal especialitzat, sobretot per completar el creuament de dades dels expedients i les del SIGPAC i les visites i comprovacions de camp, així com les revisions aleatòries en camp segons el protocol del FEGA.

En el cas del Registre de Productors de Producció Integrada, la administració ha assumit la responsabilitat de la verificació de les tasques de control que desenvoluparà el Consell Regulador. Això ha implicat una revisió aleatòria i comprovació general, així com analítiques de restes de residus de fitosanitaris en la producció i l'any 2016 s'ha consolidat el nou programari de gestió de les dades del Registre de Productors de Producció Integrada (base de dades ORACLE), així com s'ha continuat amb la creació d'un portal Web per a la difusió d'aquests sistema de producció.

Quan el Pla de Control dels OMG, per completar les tasques que es desenvolupen amb mitjans propis, s'ha realitzat una recollida de mostres de material vegetal i s'han efectuat les analítiques pertinents, de manera que s'asseguri que totes les parcel·les cultivades amb OMG estan registrats segons la normativa vigent, i vigilat la possible contaminació pel pol·len dels OMG sobre d'altres.

En quan al registre de maquinària agrícola (ROMA) i al registre de societats agràries de transformació (SAT), gestionats amb una base de dades ORACLE, el manteniment de les quals es du a terme mitjançant l'empresa TRAGSATEC, no s'ha realitzat dins el 2016 realitzar cap canvi substancial a les mateixes.

En quan al registre de comerciants i productors de llavors i plantes de viver, s'han actualitzat ja que són dos registres que han quedat obsolets per la falta de gestió dels mateixos.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 714B01 Agricultura

També indicar que s'ha finalitzat l'estudi sobre el sector agrari de Sa Pobla i sobre la necessitat d'adquirir una porgadora pels petits productors de cereals. A més s'ha implantat un sistema de recollida de plàstics agrícoles per a la seva destrucció a l'incineradora de Son Reus.

Finalment s'ha realitzat un estudi amb la UIB sobre la normativa necessària per a regular la coexistència d'OMG amb cultius tradicionals i ecològics a les Illes Balears.

Els treballs realitzats han sigut:

Programa 1. Registre vitícola

Pel que fa referència al control del potencial vitícola, s'ha realitzat una assistència tècnica per tal d'executar el protocol del FEGA per a la comprovació de les dades documentals dels expedients del registre vitícola que s'han anat facilitant des del Servei d'Agricultura, la seva comparació amb les dades de SIGPAC, i la visita i medició en camp amb GPS per a la comprovació definitiva.

S'ha desenvolupat per part de SITIBSA el manteniment i millora del SIG vitícola de les Illes Balears, addicionant un mòdul per introduir les declaracions obligatòries del sector vitivinícola.

Programa 2. Producció Integrada

S'ha realitzat la verificació de l'acreditació de la producció integrada que han fet els productors acollits al Consell Regulador mitjançant una assistència tècnica. L'acreditació la desenvolupa el Consell Regulador de la Denominació Genèrica Agricultura Integrada de les Illes Balears, i cal la verificació per part de l'administració d'aquesta acreditació com a autoritat competent. És a dir una verificació genèrica, i efectuar els controls i les analítiques aleatòries que pertoquin.

Programa 3. Pla de Control d'Organismes Modificats Genèticament (OMG)

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 714B01 Agricultura

A les Illes Balears sols el cultiu susceptible de control d'OGM és el blat de les índies. Els agricultors de cereals quan sol·liciten les ajudes de la PAC realitzen una declaració de cultiu i també de varietat. Per tant el FOGAIBA disposa d'una base de dades on hi figuren totes les parcel·les cultivades de blat de les índies i de la varietat corresponent. Si bé la declaració d'espècie és bastant fidedigna, la de varietat és, fins ara, més relativa; entre d'altres coses perquè quan es fa la declaració de la PAC de cultius (abans d'abril de cada campanya), els cereals d'hivern ja estan sembrats, baldament els de primavera, com és el cas del blat de les índies, encara pot no haver-se sembrat ja que la sembra normalment es fa al mes d'abril, comprant els productors la llavor durant el primer trimestre de l'any.

La collita normalment es fa el mes setembre, sent per tant l'època idònia per realitzar la presa de mostres en camp de parcel·les sembrades de blat de les índies que es pretengui controlar, per ser posteriorment analitzades a qualque laboratori de referència degudament acreditat.

S'han realitzat analítiques quantitatives que determinen la presència o absència de transgènics i la seva quantia.

Paral·lelament, s'ha demanat la informació de les expedicions de llavors d'OGM que han venut els distribuïdors de llavors. Se sap a quins productor s'ha venut i la quantitat de llavor adquirida per cadascun d'ells.

Les visites de camp per prendre mostres i a realitzar les inspeccions s'han realitzat el mes de setembre, de forma estadísticament aleatòria unes, i d'altres a titulars amb indicis fonamentats de risc de presència d'OMG (que no hagin declarat OGM i que n'hagin comprat llavors, que la quantitat de llavor sigui proporcionalment molt superior a la superfície declarada, etc.)

Programa 4. Edició d'estudis

S'ha finalitzat l'estudi per elaborar el Pla estratègic de l'agricultura de Sa Pobla per millorar el posicionament al mercat interior i exterior. La Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca juntament amb la Conselleria de Territori, Energia i Mobilitat i la Conselleria d'Hisenda i Administracions Públiques del Govern de les Illes Balears varen acordar amb l'Ajuntament de Sa Pobla i els portals exportadors de patata de Sa Pobla establir unes bases i línies de treball conjuntes per elaborar un Pla Estratègic de l'Agricultura a sa Pobla, fent inicialment una diagnosi del sector i establint finalment unes línies d'actuació que assegurin la seva viabilitat a 10 anys vista.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 714B01 Agricultura

S'ha finalitzat l'estudi sobre la viabilitat per a la instal·lació d'una porgadora de gra i llavor a l'illa de Mallorca. La industria processadora de grans per obtenir pinsos i farines necessita una matèria primera neta d'impureses i d'altres llavors que puguin perjudicar el producte final. Per aquest motiu molts dels grans i recursos fitogenètics que es produeixen a Mallorca no són aptes per a determinats circuïts comercials, cosa que redueix les vies de comercialització. A més, la neteja de les llavors i grans per aconseguir un cert grau d'uniformitat i puresa de les produccions és una situació difícil a Mallorca, ja que la gran majoria dels productors no tenen les eines per aconseguir-ho, cosa que seria una realitat gràcies a un tren de neteja de grans. Amb aquest estudi s'han analitzat les necessitats dels pagesos pel que fa referència a la neteja de les llavors i s'ha plantejat l'opció mes adequada en quan a maquinària i infraestructura necessària per a poder-la implantar a Mallorca.

En quan als OMG, s'ha presentat un esborrany de Decret de coexistència que durant l'any 2017 s'iniciarà el seu procés de publicació.

El pressupost previst en aquest Projecte d'Inversió per a l'any 2016 era de 51.000,00 euros , IVA inclòs, i s'han executat 45.317,45 euros.

2) Programa de Foment del sector agrari (15501/714B01/64000/00 FF16017)

C) PROJECTE D'INVERSIÓ: FOMENT DE LA SANITAT VEGETAL DEL FONS DE LLUITA CONTRA PLAGUES DEL MAGRAMA PER A L'ANY 2016

Es tracta d'un fons finalista nodrit de les dotacions econòmiques enviades pel Ministeri d'Agricultura i Pesca, Alimentació y Medi Ambient per a fer front a la lluita i control de plagues de quarantena.

Els objectius del Projecte d'Inversió són:

a) Complir els compromisos com a autoritat competent en sanitat vegetal referent a actuacions en plagues de quarantena.
b) Executar els plans d'acció de prevenció, lluita i control de les plagues de quarantena de més importància econòmica i de recent aparició.
c) Executar els plans d'acció de prevenció, lluita i control de les plagues que la Direcció General d'Agricultura i Ramaderia consideri oportuns.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 714B01 Agricultura

d) Aplicar mesures fitosanitàries d'urgència si s'escau per a possibles contingències.
e) Fomentar la realització d'estudis, experiències i investigació en matèria de sanitat vegetal.
f) Difondre la informació relativa a la prevenció, lluita i control de plagues (tríptics, pòsters, congressos, seminaris, etc.).

Els treballs realitzats han sigut:

1.- Detecció i control plagues de quarantena (Rhynchophorus ferrugineus, Tuta absoluta, Ceratitis capitata, Bursaphelenchus xylophilus, Globodera pallida i G. Rostochiensis, etc...). A cada plaga se li ha aplicat un protocol d'actuació diferent (captura massiva amb trampes amb feromona sexual, trampes cromotròpiques, trampes alimentàries, monitoreig, confusió sexual, etc...).

2.- Realització de les prospeccions anuals de les plagues encomanades pel Ministeri d'Agricultura i Pesca, Alimentació i Medi Ambient.

3.- Execució del Pla d'actuació contra el morrut roig de les palmeres (Rhynchophorus ferrugineus).

4.- Execució del Pla d'actuació contra Xylella fastidiosa a les Illes Balears.

5.- Execució del Pla d'actuació contra la mosca mediterrània de la fruita (Ceratitis capitata).

6.- Desenvolupar el SIG de plagues i malalties del Servei d'Agricultura.

7.- Difusió en matèria de sanitat vegetal.

El pressupost previst en aquest Projecte d'Inversió per a l'any 2016 era de 105.000,00 euros, IVA inclòs, i s'han executat 68.304,17 euros.

3) Programa de Foment del sector agrari (15501/714B01/64000/00 FF16009)

C) PROJECTE D'INVERSIÓ: PROGRAMA DE VIGILÀNCIA DE LA UE PER A L'ANY 2016 A LES ILLES BALEARS

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 714B01 Agricultura

Enguany també s'ha inclòs el programa de vigilància de plagues de la UE, regulat pel Reglament 652/2014, del Parlament Europeu i del Consell, de 15 de maig de 2014, en el que s'estableix la concessió de subvencions als estats Membres que realitzin programes de vigilància anuals i plurianuals relatius a la presència de plagues, fent una utilització eficaç dels recursos financers. A l'àmbit de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, les plagués objecte de seguiments han sigut:

a) Cítrics:

o Phyllosticta citricarpa
o Xanthomonas citri pv citri
o Xanthomonas citri pv aurantifolii
o Citrus greening disease (HLB) Diaphorina citri Tryoza erytreae
o Citrus tristeza virus (non-European strains)

b) Plagues regulades per mesures d'emergència de la Comissió:

o Anoplophora chinensis
o Bursaphelenchus xylophilus
o Xylella fastidiosa
o Epitrix spp.

c) Plagues de la patata:

o Clavibacter michiganensis ssp. sepedonicus
o Ralstonia solanacearum

El treball realitzat ha sigut el seguiment de la plagues regulades per la UE mitjançant un contracte de serveis d'un enginyer tècnic agrícola que mostrejava els diferents agents nocius del vegetals i productes vegetals.

El pressupost previst en aquest Projecte d'Inversió per a l'any 2016 era de 62.276,00,00 euros, IVA inclòs, i s'han executat 21.477,50 euros.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 714B02 Ramaderia

PROGRAMA 714B02

El Servei de Ramaderia per a l'exercici 2016 va gestionar dins el capítol 6 i programa 714B els subprogrames següents:

- 714B02 64000 Ramaderia

Amb el desglossament següent:

- Manteniment aplicacions Sistema Global Informació. Pressupostat: 151.000,00 euros, abonat: 149.480,76 euros
- Pla de bioseguretat de les explotacions de bestiar porquí. Pressupostat: 30.000,00 euros, abonat: 7.368,90 euros.
- Auditories de control oficial - Implantació i coordinació. Pressupost: 20.000,00 euros, abonat: 0,00 euros
- Identificació bestiar boví a les Illes Balears. Pressupostat: 20.000,00 euros, abonat: 0,00 euros

Pel que fa als subprogrames abans mencionats cal assenyalar que:

El manteniment de les aplicacions del sistema global d'informació (SGI) inclou les aplicacions informàtiques dels serveis d'Agricultura i Ramaderia.

El manteniment i el desenvolupament de les aplicacions del SGI permet i garanteix la correcta gestió de les múltiples competències pròpies de la direcció general, centrant aquestes competències en l'àmbit de la ramaderia en les següents actuacions: sanitat i benestar animal, alimentació dels animals, higiene de la producció primària ramadera, ordenació ramadera y zootècnia.

En suma es tracta d'actuacions que tenen per finalitat:

1. Evitar la introducció de malalties animals al territori de les Illes Balears, eradicar les malalties presents i aconseguir, en aquest cas, la declaració de territori lliure, davant el MAGRAMA i la UE. Vetllar per la salut pública en el cas d'aquelles malalties comunes a l'home i els animals.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 714B02 Ramaderia

2. Determinar les normes i mesures necessàries per tal d'implementar el benestar dels animals sans i adequats per al consumidor.

3. Vetllar per una alimentació sana i segura dels animals.

4. Vetllar per l' higiene de la producció primària.

5. Implantar de manera total l'ordenació de les explotacions, dels nuclis zoològics i la identificació dels animals com a eina necessària per a la producció, el benestar i la sanitat animal, mitjançant la coordinació.

6. Aconseguir la fixació de les nostres races autòctones al territori.

7. Donar suport als ramaders lleters de les Illes i millorar la producció.

Aquestes actuacions queden incloses en els programes del pla de control oficial i s'han de sotmetre d'acord a la normativa d'aplicació a les corresponents auditories internes i a l'examen independent de les mateixes. El pressupost previst per a la implantació e implementació d'aquestes auditories del control oficial no s'ha pogut executar per manca de personal.

No s'ha executat l'adquisició de medis de identificació pel bestiar boví, degut a l'existència de romanents suficients de l'any anterior.

S'ha elaborat, encomanat i executat el Pla de bioseguretat de les explotacions de bestiar porquí per a l'any 2016. Les malalties animals produeixen grans pèrdues, tant directes per a la pròpia explotació, derivades dels efectes de les malalties en els animals, com indirectes, derivades de les restriccions comercials. Un dels eixos fonamentals per evitar l'entrada i difusió de malalties en les poblacions animals és la bioseguretat, tant en les explotacions com en el transport d'animals i productes.

La Llei 8/2003, de 24 d'abril, de Sanitat Animal fa que les normes sobre ordenació i bioseguretat siguin d'obligat compliment. El Reial decret 324/2000, de 3 de març, i el Reial decret 1221/2009, de 17 de juliol, estableixen normes bàsiques d'ordenació de les explotacions porcines.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 714B03 Qualitat agroalimentària

PROGRAMA 714B03

En relació als projectes desenvolupats l'any 2016 cal destacar dues actuacions: el foment de la venda directa i la potenciació dels aliments tradicionals de les Illes balears
El règim de venda directa de productes agroalimentaris té la finalitat de potenciar la comercialització agrària i donar un valor afegit als productes dels agricultors i ramaders de les Illes Balears. A més, la venda directa permet escurçar la distància entre productors i consumidors, promoure el consum d'aliments frescos i identificar les produccions alimentàries amb les explotacions agràries.

L'any 2016 es va creat el logotip de venda directa, mitjançant Resolució del Conseller de medi Ambient, Agricultura i Pesca. El logotip permet la identificació d'aquest sistema de venda i que es pot emprar en el punt de venda, així com també a tota la informació comercial, a la pròpia explotació o a les proximitats, carreteres o camins.

El logotip permet identificar les explotacions que realitzen venda directa d'aliments, així com els productes que són objecte d'aquest tipus de comercialització.

A la tardor de 2016 es va desenvolupar una campanya de comunicació dirigida als residents per donar a conèixer l'activitat de la venda directa i el logotip que identifica les explotacions agràries que realitzen aquesta activitat. La campanya es va desenvolupar a premsa escrita i digital, radio i xerxas socials d'internet.

Finalitzada la campanya es va realitzar un estudi de satisfaccions dels titulars d'explotacions agràries que havien declarat utilitzar el logotip de la venda directa. El 80% dels titulars d'explotacions que utilitzen el logotip de venda directa van considerar que la campanya havia estat satisfactòria o molt satisfactòria. Un 53% dels operadors considera que ha augmentat el número de consumidors amb la utilització del logotip a l'explotació.

En relació al foment dels aliments tradicionals de les Illes Balears cal destacar que l'any 2016, el dia 9 de juliol, es va publicar la Resolució del president del Fons de Garantia Agrària i Pesquera de les Illes Balears (FOGAIBA) per la qual es convoquen ajudes de minimis per a estudis relacionats amb aliments tradicionals de les Illes Balears, corresponents a l'any 2016. La finalitat de l'esmentada ajuda es aportar finançament perquè les agrupacions de productors o elaboradors, centres de recerca o universitats, desenvolupin estudis que contribueixen a la caracterització i acreditació de la reputació d'aliments tradicionals de les Illes Balears, per a la futura inscripció en el catàleg.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 714B04 Investigació i formació del sector agrari

PROGRAMA 714B04

Servei de l'IRFAP
Direcció general d'Agricultura i Ramaderia
Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca

1. DESENVOLUPAMENT DE PROGRAMES D'EXPERIMENTACIÓ AGRÀRIA A LES ILLES BALEARS (2014-2016)

Partida pressupostària: 15501/714B04/64000/00

1.1 EXPERIMENTACIÓ AGRÀRIA
L'aplicació de tecnologies, de noves varietats, d'aspectes mediambientals en l'agricultura, de millora de qualitat dels nostres productes, de la recuperació i foment d'espècies autòctones de les Illes, tant agrícoles com ramaderes, i en general, la investigació agroalimentària, permet avançar en la millora de la producció, a la recuperació del sector agroalimentari de les Illes Balears.

El Pla de 2015-2016 proposa assajar noves varietats, conèixer les varietats autòctones i respondre a les necessitats dels sectors. S'ha treballat amb deu finques col·laboradores de fruiters; tres de cereals i un de lleguminoses.

A més, l'IRFAP vol ser un centre de suport i formació directa del sector. Per això, anualment es proposa el Pla de Formació, del qual se'n validen els cursos, tenint en compte les activitats formatives que requereix el sector i impulsant les que es consideren estratègiques, fonamentalment cap a models productius sostenibles basats en l'aplicació del coneixement, i afavorint la competitivitat del sector agrari. Aquest 2016 s'han difós més de 180 accions formatives per al curs 2016-2017.

Any rere any, la Conselleria estableix una col·laboració amb diferents entitats, bé universitats, centres de recerca, empreses o finques col·laboradores, que contribueixen al desenvolupament de tasques d'investigació i experimentació, sense les quals no es podrien fer la immensa majoria dels estudis que es duen a terme. Alguns col·laboradors fa anys que es dediquen a l'experimentació de manera conjunta amb l'IRFAP.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 714B04 Investigació i formació del sector agrari

El Pla d'Experimentació Agrícola 2015-2016 recull sis experiències en fruiters, quatre en el sector vitivinícola, tres en cereals i un en lleguminoses. Els resultats es pengen en la web de l'IRFAP.

Cultiu Assaig Localitat
- Fruiters: Comparació de noves varietats de garrover, Llucmajor.
- Fruiters: Implantació de noves varietats d'ametller. Viabilitat del cultiu a Mallorca, Palma.
- Fruiters: Nova plantació per a l'avaluació del comportament de varietats seleccionades de garrover d'alt rendiment en garrofí amb reg d'aigües depurades, Consell.
- Fruiters: Comportament de nous portaemplets i resistència a Armillaria d'ametller, Puigpunyent.
- Fruiters: Comportament de les varietats de cirerer de nova plantació en gestió d'agricultura ecològica, Manacor.
- Fruiters: Nova plantació de varietats autòctones de cirerer en cultiu ecològic ,Estellencs
- Vinya: Avaluació del comportament de vinater blanc, Binissalem
- Vinya: Varietats minoritàries d'argamussa, escursac, vinater blanc i callet negrella ,Santa Margalida
- Vinya: Varietats minoritàries de callet negrella, giró negre i esperó de gall, Pollença.
- Vinya: Estudi de portaempelts de vinya en varietats autòctones blanques (quatre varietats), Inca.
- Cereals: Comportament de varietats tradicionals de blat mallorquí en cultiu ecològic, Manacor.
- Cereals: Comparació de varietats de civada autòctona i forana, Sant Llorenç des Cardassar
- Cereals: Comparació de varietats d'ordi autòcton, forà i tritordeum (cicle llarg i curt), Maria de la Salut.
- Lleguminoses: Comparació de varietats de favó autòcton i forà, Maria de la Salut

1.2 ELS RECURSOS FITOGENÈTICS: VARIETATS LOCALS

La Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca és responsable d'evitar la pèrdua de la diversitat genètica vegetal d'ús en l'agricultura i l'alimentació de la nostra comunitat autònoma. A més, avalua i documenta tot aquest material que forma part del patrimoni genètic. Des de fa anys, l'IRFAP s'ocupa de recuperar varietats autòctones d'espècies hortícoles, cereals i fruiters.

1.2.1. Descripció morfològica de varietats locals de fruiters

El 2016 s'han elaborat o s'està treballant amb les fitxes descriptives següents:

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 714B04 Investigació i formació del sector agrari

- 23 varietats de cirerer
- 5 varietats d'albercoquers
- 11 varietats de perera
- 63 varietats d'ametller (en procés)
- 18 varietats de prunera (en procés)
- 15 varietats de pomera (en procés)
- 9 varietats de cítrics (en procés)
- 4 varietats d'olivera (en procés)

1.2.2. Descripció genètica de varietats locals d'ametllers i cirerers

L'IRFAP, per mitjà del Centre d'Investigació i Tecnologia Agroalimentària de Saragossa, ha determinat les identificacions genètiques mitjançant marcadors SSR (per l'acrònim anglès de repeticions de seqüència simple) de:

- Trenta varietats locals de cirerer de la finca col·laboradora de Can Montserrat, a Estellencs.
- Seixanta-sis varietats locals d'ametller de la col·lecció d'ametllers de Son Real.

1.2.3. Conservació: les col·leccions de conservació anuals

L'IRFAP manté els bancs de llavors i les col·leccions de varietats que s'indiquen seguidament, bé directament o bé per mitjà de col·laboradors:

- Un banc de llavors hortícoles i cereals a sa Granja.
- Una col·lecció de varietats de vinya a sa Granja. Així mateix, s'ha iniciat el procés de replantació de la col·lecció antiga degut a les carències i edat de l'actual, i per l'ampliació de les varietats recol·lectades.
- Una col·lecció de varietats d'ametller i garrover a Son Real.
- Una col·lecció de varietats de figuera (de propietat privada) a Son Mut Nou, Llucmajor.
- Una col·lecció de varietats de prunera (de propietat privada) a Llucmajor.
- Una col·lecció de varietats de fruiters (de propietat privada) a sa Canova, sa Pobla.
- Una nova prospecció i caracterització d'una col·lecció de cirerers (de propietat privada) a Can Monserrat, Estellencs.

1.2.4. Inscripció de varietats autòctones als Registres Oficials del Ministeri

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 714B04 Investigació i formació del sector agrari

En el marc de la normativa actual en matèria d'autorització i registre de varietats, l'IRFAP elabora estudis i programes per a l'avaluació de varietats per incloure-les en el RVC (registre de varietats comercials) o les llistes VOR (varietat oficialment reconeguda) o DOR (descripció oficialment reconeguda) de l'Oficina Espanyola de Varietats Vegetals.

Aquesta campanya 2015-2016:

- S'ha aconseguit la inscripció de la varietat de vinya escursac al RVC.
- S'ha aconseguit la inscripció de la varietat albergínia morada.
- S'ha sol·licitat la inscripció al RVC de blat xeixa, ordi mallorquí, civada mallorquina, fava, favó i ciuró i pebre de cirereta.
- S'han iniciat els estudis per sol·licitar la inscripció de Peret al RVC.
- S'ha sol·licitat la inclusió a la Llista de varietats al DOR de 43 varietats de figuera, 10 varietats de pomera i 7 de prunera.

A més, estan sol·licitades al Ministeri, pendents de resoldre, les varietats minoritàries de vinya de les Illes Balears següents: vinater blanc, al·leluia, callet negrella, esperó de gall i giró negre.

1.2.5. Autorització de varietats minoritàries de vinya a les Illes Balears

Per poder autoritzar una varietat de vinya, és necessari, després d'inscriure-la al Registre de varietats comercials, elaborar un estudi de la qualitat de la varietat quan ja està vinificada. Per això, cal la col·laboració de cellers que vinifiquin les varietats minoritàries durant com a mínim tres anualitats.

Enguany, s'ha autoritzat la varietat de vinya escursac (BOIB núm. 125 d'1/10/2016)

S'està treballant amb les vinificacions experimental amb bodegues col·laboradores de: giró negre, esperó de gall, argamussa, vinater blanc i callet negrella.

1.2.6. Recopilació històrica de varietats locals

Per poder registrar una varietat com a varietat de conservació, el Ministeri exigeix que es demostri la seva denominació des d'antic. A més, perquè l'elaboració de les fitxes sigui completa, és imprescindible posar-hi la part històrica de la varietat. Per això, s'ha fet una recerca de ressenyes històriques de varietats de:

- 80 varietats d'albercoquer

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 714B04 Investigació i formació del sector agrari

- 26 varietats de garrover
- 62 varietats de perera
- 117 varietats de pomera
- 100 varietats de prunera
- 31 cirerer

1.2.7. Camps de peus mare de vinya

L'IRFAP fa el seguiment, el control de virus i la tramitació de l'autorització dels nous clons de vinya seleccionats de callet, premsal i mantonegro següents: CFAN2, CBI 1504, MPL3501.
Així mateix, s'encarrega de la preparació i l'obtenció de material vegetal de vinya autòcton lliure de virus de les varietats gorgollassa, giró ros, callet negrella, esperó de gall, mancès de Tibus, escursac, argamussa i al·leluia.

1.3 LA TRANSFERÈNCIA DE RESULTATS

1.3.1 Publicacions

1. Edició de publicacions de les col·leccions "Quaderns d'Agricultura" i "Quaderns de Divulgació"

El 2016 s'ha publicat La sexualitat de les figueres, de Joan Rallo, en la col·lecció "Quaderns d'Agricultura", i s'ha preparat l'edició de l'obra Herbes de Mallorca, de Josep Natta i col·laboradors, en la col·lecció "Quaderns de Divulgació".

1.3.2. Col·laboracions en revistes científiques
L'IRFAP ha publicat l'article "Potential landrace winery by-products (Vitis vinifera L.) as a source of phenolic compounds with antioxidant properties" a la revista Journal International des Science de la Vigne et du Vin.

1.3.3 Jornades i cursos

Durant el 2016 l'IRFAP ha organitzat les jornades i els cursos següents:

- Jornada de presentació del projecte de millora i caracterització del sector oví de les Illes Balears
- Jornada sobre l'INAGEA i la investigació agroalimentària i ambiental a les Illes Balears
- Jornada demostrativa sobre la poda de les noves varietats d'ametller a Xorrigo

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 714B04 Investigació i formació del sector agrari

- Jornada tècnica dels pagesos a la finca experimental de comparació de varietats de civada autòctona i forana.

La innovació del sector agrari a les Illes Balears: representació de les Illes Balears a la Setmana Europea de les Regions.

Curs de salut i regeneració de sòls (sa Pobla)

Concepte Import
4.1. Programes de recursos fitogenètics 46.948,29
4.1.1. Manteniment del banc de germoplasma actual 7.895,25
4.1.2. Noves plantacions de varietats (Sa Granja i Consell) 3.959,45
4.1.3. Descripció de varietats 35.093,59
4.2. Experimentació agrària (finques col·laboradores) 19.574,00
4.3. Recerca agroalimentària, pesquera i ramadera 14.055,50
4.3.1. Projectes de recerca propis 0,00
4.3.2. Projectes de recerca amb la UIB 8.970,61
4.3.3. Col·laboracions externes i convenis 5.084,89
4.4. Manteniment i millora de la finca experimental de sa Granja 18.529,82
4.4.1. Manteniment de la finca experimental de sa Granja 14.746,97
4.4.2. Millora de la finca experimental de sa Granja 707,30
4.4.3. Seguiment i control del Camp de peus mare de vinya 3.075,55
4.5. Millora del servei d'anàlisis agrícoles 0,00
4.6. Transferència 9.909,18
4.6.1. Formació 3.070,82
4.6.2. Pràctiques acadèmiques externes d'estudiants de la UIB 0,00
4.6.1. Publicacions 6.838,36
Total 115.014,38

Projecte d'inversió	Partida	Import pressupostat	Import executat
PI Millora i caracterització de la producció ovina a les Illes Balears			
15501/714B04/64000/00		133.959	115.014,38
Total executat		133.959	115.014,38

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 714B04 Investigació i formació del sector agrari

2. PROGRAMA DE INCORPORACIÓ D'INVESTIGADORS I PREDOCTORALS A L'IRFAP

Partida pressupostària: 15501/714B04/64000/00/
Fons finalistes: FF15025, FF15026, FF15027, FF16025, FF16027

La Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient i Territori, a través de l'Institut de Recerca i Formació Agrària i Pesquera de les Illes Balears (IRFAP) té, entre les seves funcions, la investigació en matèria d'agricultura. Per a la materialització d'aquesta tasca es necessària l'existència d'una mínima massa crítica d'investigació que pugui permetre el desenvolupament, entre altres, de les línies d'investigació considerades prioritàries per la Conselleria. Així mateix, el present projecte plurianual, 2013-2017, es pretén donar resposta a les convocatòries que ofereix l'INIA per al foment de la massa investigadora dels centres INIA-CCAA, en aquest cas, l'IRFAP.

2.1. CONTRACTACIÓ DE PERSONAL INVESTIGADOR EN GRAU DE DOCTOR (DOC-INIA)

El present projecte pretén posar en efectiu les convocatòries de foment de personal investigador aprovades pel Ministeri d'Economia i Competitivitat a l'IRFAP en el marc del Pla Nacional d'Investigació Científica, Desenvolupament i Innovació Tecnològica 2013-2016 o posteriors que es publiquin, concedides en règim de publicitat, objectivitat i concurrència competitiva, d'ajuts per a la contractació de recursos humans a través dels subprogrames de I) contractació d'investigadors amb grau de doctor en centres públics d'investigació agrària i alimentària dependents de les CCAA i, II) formació de personal investigador en els centres de recerca INIA-CCAA (IRFAP).

Durant aquest 2016, en la contractació d'investigadors amb grau de doctor, en centres públics d'investigació agrària i alimentària dependents de les Comunitats Autònomes hi ha contractats Vanesa Castillo, que ha finalitzat el seu contracte, Gaetano Catanese, i finalment, no s'ha contractat la plaça previta perquè INIA no ha resolt la convocatoria de places.

2.2 CONTRACTACIÓ DE PERSONAL INVESTIGADOR EN FORMACIÓ (FPI-INIA)

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 714B04 Investigació i formació del sector agrari

El Pla Nacional d'Investigació Científica, Desenvolupament i Innovació Tecnològica de l'INIA en col·laboració amb les comunitats autònomes, a través de les diferents Comissions Coordinadores aproven anualment en el marc del Subprograma de Formación de Personal Investigador en Agroalimentación en los centros de investigación INIA-CCAA (Subprograma FPI-INIA) per a la Comunitat autònoma de les Illes Balears, el nombre de places de contractes predoctorals que atorguen a l'Institut de Recerca i Formació Agrària i Pesquera, adscrit dins dels diferents projectes de recerca aprovats per l'INIA. Durant 2015 s'ha iniciat la contractació del Rosario Gutiérrez Peña. Durant 2015, es tenen tres investigadors en formació FPI-INIA, els Sr. Carlos Diaz Gil, Sr. Rafael Montero Silvestre i Sra. Rosario Gutiérrez Peña.

Projecte d'inversió	Partida	Import pressupostat	Import executat
PI Contractació amb grau de Vanesa Castillo López			
15501/714B04/64000/00/FF15025		20.000	14.196,99
PI Contractació amb grau de doctor de Gaetano Catanese			
15501/714B04/64000/00/FF15025		50.000	47.719,69
PI Contractació amb grau de doctor (pendent)			
15501/714B04/64000/00/FF16027		50.000	0,00
PI Contractació en formació de Carlos Díaz			
15501/714B04/64000/00/FF15026		30.000	26.205,42
PI Contractació en formació de Rosario Gutiérrez			
15501/714B04/64000/00/FF15027		37.105	38.802,70
PI Contractació en formació de Guillermo Follana			
15501/714B04/64000/00/FF16027		37.105	16.545,50
Total executat		195.771,48	143.470,30

3. CARACTERITZACIÓ I MILLORA DE LA PRODUCCIÓ OVINA DE LES ILLES BALEARS

Partida pressupostària: 15501/714B04/64000/00

L'objecte del present projecte persegueix donar resposta a la necessitat d'estudiar i caracteritzar en profunditat el sistema productiu de l'oví de carn i de llet a les Balears amb l'objectiu de definir-lo, protegir-lo i millorar-lo de forma estratègica.

Els principals objectius plantejats per 2016 que s'han executat de forma parcial responen als següents objectius:

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 714B04 Investigació i formació del sector agrari

- Determinació dels sistema de producció oví de Mallorca: anàlisi econòmica de les explotacions.
- Caracterització dels diferents sistemes de producció d'oví autòcton existents a les Illes Balears en relació al maneig alimentari en les distintes èpoques de l'any.
- Caracterització ficicoquímica de la carn, de la llet i del formatge dels diferents sistemes de producció.
- Posta a punt de la metodologia per a l'anàlisi sensorial

Aquest 2016, l'Institut de Recerca i Formació Agrària i Pesquera duu a terme un projecte per a l'estudi de la qualitat fisicoquímica de la carn de me de raça mallorquina i roja. Així mateix, s'ha iniciat la preparació amb la Universitat de les Illes Balears, per a procedir a l'anàlisi sensorial de la carn. En aquesta fase de treball, s'ha avaluat la qualitat de 126 xots de les dues races autòctones de Mallorca (mallorquina i roja) procedents de ramats de deu explotacions diferents. S'ha treballat amb animals de tres pesos comercials diferents: anyell de llet (menys de 7 kg de pes en canal calent), recentals mitjans (de 7 a 10 kg) i recentals grans (més de 10 kg). També s'han classificat els xots segons el maneig alimentari (llet, pastura o concentrat).

Els resultats de l'estudi demostren que en augmentar el pes de sacrifici augmenta el rendiment carni, però empitjoren altres paràmetres del canal, com la textura o la capacitat de retenció d'aigua. Com era d'esperar, els animals alimentats amb concentrat obtenen un pes més alt de canal. No obstant això, aquesta alimentació dona pitjor rendiment. No s'han trobat diferencies significatives en comparar el perfil lipídic d'animals de diferent pes amb el mateix maneig alimentari, però sí s'han trobat diferències significatives entre xots del mateix pes amb diferent alimentació: el perfil més favorable per a la salut és el dels xots alimentats en sistemes pastorals sense concentrat. Respecte a l'activitat antioxidant, la carn dels xots de les races mallorquina i roja mallorquina estudiats en aquest treball presenta menys susceptibilitat a l'oxidació, ja que conté menys greix que altres espècies de consum humà.

La qualitat fisicoquímica s'ha avaluat per mitjà dels serveis externs de la Fundació d'Investigació de la Universitat de Sevilla.

Projecte d'inversió	Partida	Import pressupostat	Import executat
PI Millora i caracterització de la producció ovina a les Illes Balears			
15501/714B04/64000/00		15.500	13.026,27
Total executat		15.500	13.026,27

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 718A01 Recursos marins

PROGRAMA 718A01

Amb càrrec al subprograma 718A01 s'atenen les despeses originades per les analítiques de seguiment de zones de producció de marisc, el seguiment de modalitats tradicionals pesca professional i recreativa a les Balears, l'execució material del Pla de Gestió d'arts de tirada, la gestió de les reserves marines, el projecte d'eina de predicció dels grumers a les zones de bany, el seguiment de la contaminació acústica de la mar Balear i les millores tècniques al Laboratori d'Investigacions Marines i Aqüicultura. Pel que fa al seguiment de l'activitat pesquera i de les arts de tirada, els treballs a realitzar consisteixen en fer un seguiment i control, mitjançant embarcaments als pesquers, de les captures de les embarcacions de pesca professional, així com dur a terme mostratges (pesques) de les espècies objecte d'activitat pesquera, segons els casos i les temporades de pesca.

Aquesta partida va tenir un crèdit inicial al capítol VI de 415.941,89 euros, del qual es van poder executar 357.690,96 euros. No es va executar tot el crèdit concedit perquè algunes accions no es van poder dur a terme per causes ambientals: per exemple, en el projecte d'eina de predicció dels grumers a les zones de bany, no es va executar cap acció de retirada de grumers perquè l'any 2016 a penes no hi va haver grumers i els 20.000 euros previstos no es van gastar.

Per això, el nivell d'execució del subprograma 718A01, ha estat del 85,99 %.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 718A02 Ordenació sector pesquer

PROGRAMA 718B02

Amb càrrec al programa 718A02 s'atenen despeses originades per les accions destinades a millorar el control i la traçabilitat dels productes pesquers derivats de la pesca professional així com dels cursos de formació professional nàutica pesquera i de formació professional per a l'ocupació del col·lectiu marítim pesquer.

Aquest programa té un crèdit inicial al capítol VI de 332.319,00 euros.

En el marc del projecte d'inversió "Mesures de control, traçabilitat, higiene, inspecció i comercialització dels productes pesquers a les Illes Balears" s'han realitzat diversos contractes amb l'objectiu de donar compliment al que estableix aquest així com executar el pressupost consignat.

Per tal de poder escometre la millora de la traçabilitat dels productes pesquers s'han hagut de modernitzar tots els sistemes informàtics (programari) del Servei d'Ordenació Pesquera, no sols pel que fa al registre de notes de venda i traçabilitat, sinó també pel que fa als sistemes de gestió de titulacions. Aquesta modernització segueix a l'any 2017, quan es preveu que finalitzi la posada en marxa d'aquest nou sistema. L'import executat al 2016 per a aquest projecte ha estat de 126.583,81 euros.

Paral·lelament s'han contractat, per una banda l'adquisició de 35 sistemes de pesatge i inici del registre de la traçabilitat al desembarcament dels productes pesquers a les Illes Balears i per l'altra els programari que s'instal·larà a aquests sistemes de pesatge mitjançant l'elaboració i instal·lació del programari per als sistemes de pesatge i inici del registre de la traçabilitat al desembarcament dels productes pesquers a les Illes Balears, que es segueix executant a l'any 2017.

Això no obstant, l'adquisició dels 35 sistemes, pressupostada en 90.000 euros, atesos problemes sorgits amb el plec a la part final del procediment d'adjudicació es va haver de tornar a tramitar, el que unit al fet de que era ja el mes de novembre, es va haver de realitzar amb un avançat de despesa passant aquesta despesa a l'any 2017.

La despesa per l'execució del programari ha estat de 9.993,17 euros enlloc dels 20.000,00 euros prevists atesa la tardana tramitació per part d'aquest Servei de l'expedient administratiu d'aquest.

SECCIÓ 15 Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Subprograma 718A02 Ordenació sector pesquer

Així mateix també s'ha mantingut el compromís amb la formació professional nàutic pesquera i per tal de seguir donant una formació professional pública i de qualitat, s'han transferit mitjançant una modificació de crèdit 70.000,00 euros al Centre Integrat de Formació Nàutico Pesquera de Palma per tal de que executés els cursos de la seva competència en funció de la demanda que es detectés a la Direcció General de Pesca i Medi i Marí a les distintes illes, així, els cursos realitzats a l'any 2016 pel CIFNP de Palma han estat els següents:

- 4 cursos de formació bàsica
- 2 cursos d'operador restringit de ràdio
- 2 cursos de bots de supervivència
- 1 curs de formació bàsica en protecció marítima
- 2 cursos de patró local de pesca
- 1 curs de patró costaner polivalent
- 1 curs de mariner pescador on-line

Igualment es van transferir 30.000 euros al Centre Integrat de Formació Professional de Ca'n Marines d'Eivissa per tal de que executin els cursos de la seva competència en funció de la demanda detectada per la DGPMM i adquireixin el material necessari per al desenvolupament dels cursos de formació bàsica.
Així s'han realitzat:
- 1 curs de formació bàsica.

Finalment i per tal de poder redactar correctament les actes d'higiene i traçabilitat pesquera es van elaborar talonaris de fulls d'acta d'inspecció per un total de 1.206,37 euros.
Així, l'execució final del pressupost ha estat del 72% doncs no s'ha pogut concretar l'adquisició dels sistemes de pesatge per un total de 90.000,00 euros. Si aquest contracte s'hagués pogut executar correctament, s'hagués arribat a una execució del 99%.